PASCHALIS JOSEPHI FERRO

MED. DOCTORIS, S. C. R. MAJ. CONSIL. PHYSICI PRIM. CIVIT. VIENNENSIS, ACADEMIAE NAT. CURIOS. MEMBRI

EPHEMERIDES MEDICAE.

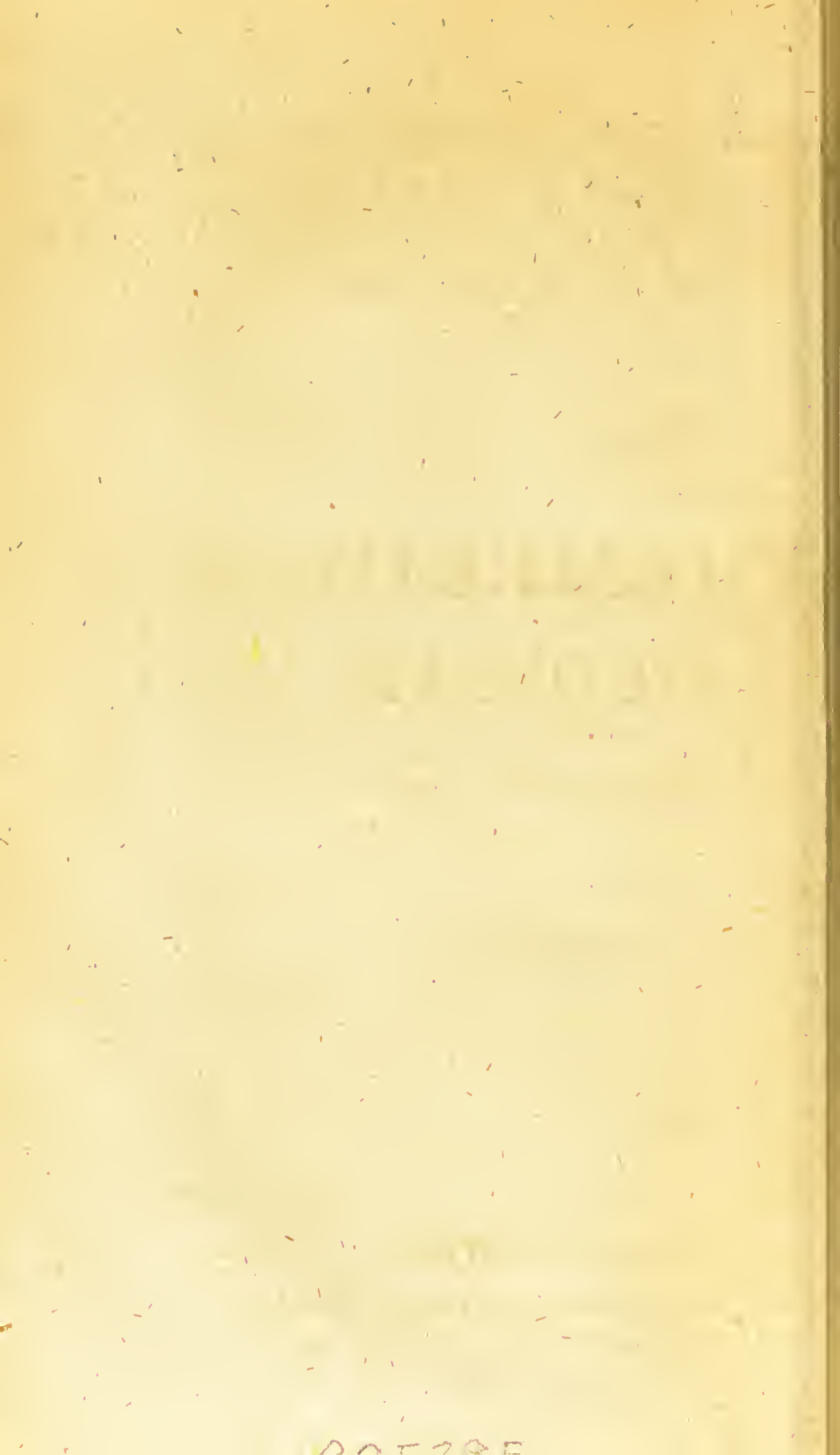

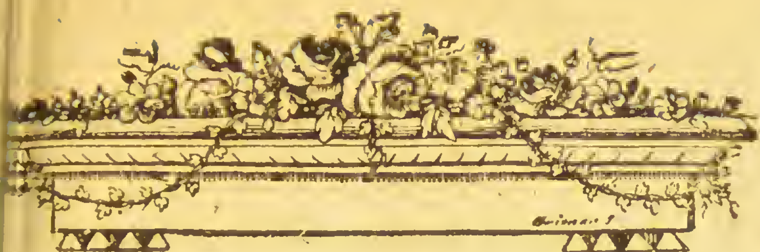
VINDOBONAE,

TYPIS JOSEPHI NOBILIS DE KURZBECK,

CAES. REG. AULAE TYP. ET BIBLIOP.

MDCCXCII.

PRAEFATIO.

Dum quas Viennae observavi, aeris morborumque vulgarium vicissitudines continuata, quantum per negotia licebit, serie describere aggredior, vix utilius rei medicae quidquam praestare me posse crediderim; vastissima enim Germaniae Metropolis nunc benigno, nunc malevolo atmosphaerae influxu latissimum observandi campum simul ac aegrotantium numerum non mediocrem suppeditat, ut, qui morbo constitutionali laborent aegri, nullo non anni tempore reperiantur.

Quam arcte vero pleraque morborum vulgarium genera cum aeris natura connexa sint, Medicorum nemo, qui variam

morborum crasin pro varia anni tempestate vel obiter tantum animadvertit, ignorat; etenim ut non eosdem, quos in hyeme, morbos in aestate observamus, sic autumnales a vernalibus differre, quis non videt?

Insuper et annis redeuntibus, alia ex eodem fonte dimanentia deprehendimus morborum semina; aeris enim qualitates, gravitas, calor, et motus perpetuo inter se dissidentes, nec uno quidem momento consistentes eodem gradu, non possunt atmosphaerae, in qua natitamus, non mutare indolem, qua mutata corporum nostrorum status simul mutetur, necesse est.

Hinc liquet, quam diversi sint, qui ab atmosphaera, utpote primaria morborum vulgarium causa, nascuntur morbi quamque multa nova non minus ac utilia observatori supersint adnotanda.

His positis, si, continuato per plures, annos opere, et atmosphaerae et morborum vulgarium descriptionem tradidero, nec medicis ingratum, nec aegris inutilem fore laborem meum confido.

Pe-

Periculosiores quidem morbos rarius, quod superis acceptum referimus, in genus mortale grassantes, paucos affero; sed ii ipsi vulgares morbi, licet inplurimis leviores videantur quam ut cura medici indigeant, in aliis tamen dubiis symptomatibus serpendo latius, medicum genii constitutionalis ignarum saepe adeo fallunt, ut, quid consilii capiendum sit, judicare vix possit; imo hos eosdem in alios plerosque morbos influere, aliis eos imbuere characteribus, futurosque praesagire, audacter affirmavero.

Quae cum ita sint, ut usu quotidiano teste certo sunt, non supervacaneum esse arbitror, si, quae diligenti ad lectos aegrorum observatione indies didici, literato orbi communicem. Missas facio, quae doctiorum exerceant ingenia, obstrusas theoriae hypotheses; sed vacuum hoc nuda et simplex visorum observatorumque abunde compensat enarratio; veritatem enim confirmat experientia, exemplo monstrante viam.

Vera sunt quae scribo, attente ad lectum non unum iterum iterumque observata. In hoc solo velut rei cardine anxius desudavi, de linguae flosculis parum solicitus.

Ordinem morborum servavi nullum, nec alium servare potui, quam eum, quem continuata morborum vulgarium sine ordine ingruentium enarratio praescriberet. Iis quidem, qui recenter propullularunt, et quorum genius novis ludebat phaenomenis, paulo inhaesi diutius. Paucos alios hinc inde morbos interspersi minus frequentes, prout in decursu mensis occurrerunt.

Ut restauratio sanitatis unicus est medendi scopus, ita methodum servavi simplicissimam, nullius rei studiosior, quam ut scopum hunc attingerem. Sic amicior naturae, certior simul ac brevior, quam pomposis pharmacopaeorum compositionibus, redditur medicina.

Denique non alienum videtur, de nosocomio, cui Ephemerides primariam suam debent originem, cujusque singulis mensibus rationem reddo, pauca commemorare.

Omnes hujus civitatis captivi, sive quaestioni adhuc subsint, sive criminum capitalium, aut politicorum, debitorumve mala fide contractorum rei, ad carcerem, laboresve publicos modo fuerint condemnati, quamprimum aegrotant, e carceribus ad proprium deportantur nosocomium, a divo Josepho II. commodissime, amplissimeque exstructum, cujus cura, atque directio mihi qua physico civitatis commissa est.

Plura hic cubilia ampla et alta, ventilabris, oppositisque fenestris instructa, balneum, horreum, hortus, aliaque, quae ad nosocomium pertinent necessaria loca, et domicilia aegrorum saluti inserviunt.

Cibatus, pro gradu morbi et reconvalescentiae in plures portiones non secus ac in nosocomio generali distinctus, eodem ac ibidem pretio solvitur. Cibi, potus, et medicamenta illimitato medici relinquuntur arbitrio.

Ad manum medici praesto sunt chyrurgus primarius, duo assistentes, et obstetrix; cuilibet denique cubiculo proprius

inservit infirmarius, ita ut vel ad commoditatem, vel ad salutem aegrotantium nihil desideraveris.

Numerus aegrorum varius est pro varia anni tempestate, sicut id ex computatione cujuslibet mensis concludere licet; interim raro quadraginta minor est, raroque major octoginta.

Observamus hic quidem proprios captivorum morbos ex propria miserorum cum animi, tum corporis conditione natos; nihilo tamen minus constitutio regnans, ut ubique locorum, ita et hic suum exercet dominium: vel minimam enim constitutionis mutationem ab aegris nostris, omni licet civium commercio prohibitis, jam ante praesentiri, saepe saepius observamus.

Compos ero votorum meorum, si quid ad historiam morborum vulgarium incendero luminis; unicum id erit suscepti laboris praemium, unicum ad continuationem incitamentum.

EPHEMERIDES MEDICAE

ANNI 1790.

JANUARIUS

anni 1790.

Dies.	Barom. alti. med.	Therm. Reaum gradus medius.	Venti a) mane.	meridie.	vesperi.
1	27 dig. 10¾ lin.	+ 0 1⅔ gradus	S. p.	o	o
2	28 — 4 —	+ 0 2¾ —	N. p.	o	W. p.
3	28 — 1¾ —	+ 0 1¼ —	o	o	o
4	28 — 0⅓ —	+ 0 1⅔ —	o	o	o
5	28 — 3 —	+ 0 1¼ —	o	o	o
6	28 — 2⅓ —	— 0 2¼ —	o	o	o
7	28 — 2 —	— 0 1¼ —	o	o	o
8	28 — 1 —	+ 0 2½ —	W. m.	W. p.	W. p.
9	28 — 3½ —	+ 0 2⅔ —	o	o	o
10	28 — 3⅔ —	+ 0 1 —	o	o	o
11	28 — 2¾ —	+ 0 0⅓ —	o	o	o
12	28 — 1¾ —	— 0 1 —	o	o	o
13	28 — 0¾ —	— 0 0 —	o	o	o
14	27 — 11½ —	+ 0 1¼ —	o	o	o
15	27 — 11½ —	+ 0 0½ —	o	o	o
16	28 — 1 —	+ 0 0¾ —	o	o	N. p.
17	28 — 3⅓ —	— 0 0¾ —	N. p.	N. p.	N. p.
18	28 — 2¾ —	— 0 3⅓ —	N. p.	N. p.	N. p.
19	28 — 2½ —	— 0 0¼ —	o	o	o
20	28 — 3½ —	— 0 0½ —	o	o	o
21	28 — 3¾ —	— 0 0¼ —	o	o	N. p.
22	28 — 2½ —	— 0 0⅔ —	N. p.	N. p.	N. p.
23	28 — 0⅓ —	+ 0 0⅓ —	o	o	o
24	27 — 11⅓ —	— 0 0 —	NW. p.	NW. p	NW. p.
25	28 — 8 —	+ 0 2 —	o	W. p.	W. m.
26	28 — 0¼ —	— 0 5 —	o	o	o
27	27 — 9¾ —	— 0 6¼ —	o	SSO. p.	SSO. p.
28	27 — 8⅓ —	— 0 6¾ —	o	o	o
29	27 — 6⅓ —	— 0 3½ —	o	o	o
30	27 — 6 —	— 0 2 —	o	o	o
31	27 — 7⅓ —	+ 0 1¾ —	NW. p.	NW. p.	NW. p.

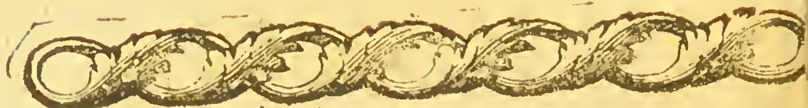
Die 2 barometri altitudo maxima = 28 dig. 4½ lin.
Die 25, 29, 30, 31 altitudo minima = 27 dig. 6 lin.

Diffe. = 0 dig. 10½ lin.

Die 27 frigus maximum = — 0 9 grad.
Die 2 calor maximus = + 0 4 grad.

Summa variationis = 0 13 grad.

a) Litterae O. Eurum, S. Austrum, W. Favonium, N. Aquilonem, f. ventum fortem, m. mediocrem, p. parvum, o. nullum, id est aëris malaciam denotant.

Continua hyemis hujus lenitas, alias rarissima, miris per integram Europam phoenomenis, quae et hic Viennae observavimus, insignis est. Ubique plantae germinarunt: vidimus recentes rosarum surculos, pluribus pollicibus longos; rubum caesium et idaeum longis frondosisque ramusculis gaudentes, pluresque plantas aperto sole in horto botanico, alibique florescentes.

Lenitas haec aëris a prima Novembris prioris anni ad vigesimam sextam Januarii subsequentis continuavit: nix quidem aliqua vigesima tertia Januarii cecidit, quae vero vento meridionali vigesima quinta mox diffluxit.

Celeberrimus noster Hell causam physicam benignae hujus hyemis unice repetendam credit a continua per tres fere men-

ses

ses durante malacia, aëris fluxui, sit venia verbo, et refluxui contraria. Hinc coelum continuo nubibus tectum, hinc densiores illae nebulae, quiescentibus ventis, terrae incumbentes, qnae aëris vix moti calorem a gradu depellere non poterant. Hic enim Viennae omnis aëris constitutio a ventis, id est, ab aëris motu pendet. Venti ab O et N flantes sicci sunt, frigidique, coelumque reddunt serenum: Venti a NW, et SW humidi sunt, nubibus coelum obducentes, in aestate pluvias copiosas, in hyeme nivem advehunt: Venti a S et SO spirantes calidi sunt, humidique, in hyeme glaciem solvunt, in aestate aërem calidum humidumque reddunt, plerumque tamen absque pluvia: et sic de reliquis. Omnes ergo aëris vicissitudines nonnisi a ventis dependent: unde perperam non concludimus, malaciam hujus hyemis universalem, tamque diuturnam, parentem esse unicam insolitae aëris temperiei, quam nunc per tres menses experti sumus.

Animadversione vero dignum est, omnes septentrionales regiones hac hyemis clementia gravisas esse, regionibus orientalibus et montosis frigore niveque rigentibus.

bus. Ipso in Austriae ambitu varietas ha observata fuit: regiones alias frigidior mitiorem nunc aërem respirarunt, quam ea quae moderatiores esse solent. Mercuri in thermometro, qui hic Viennae noc saepe ad punctum glaciale, quandoque infra id descenderat, in regione silvestr frigidissima Austriae parte, plerumque se gradibus supra punctum glaciei constiti Nix ibi adhuc nulla, imo trigesima Decen bris brevi, tepidaque cadente pluvia irid arcus horizontem, qua late patet, exhilaravi

In nosocomium hoc mense aegros su cepimus quadraginta octo, viginti septe acutis, viginti et unum chronicis et chiru gicis morbis laborantes. Mortuus ex h decimus.

Omnium fere acutorum inflammatio fo mes fuit, adeo, ut, ubicunque acutam fe brim, ibi et inflammationem vix non de prehendisses, majorem minoremve, mod ex hac modo ex illa corporis parte erum pentem. Vidimus enteritides, hepatitides nephritides, omnium vero frequentissima peripneumonias.

Ex

Ex viginti septem aegris undecim peripneumonia, unum carditis, tres enteritis, duos nephritis, totidem hepatitis, alios febris gastrica plus minus inflammatoria corripuerat.

Pulmonum inflammatio ex classe catarrhalium erat, quae ob peculiaria sibi adjuncta symptomata, propriamque medelam fusiorem paulo descriptionem meretur. Peripneumonia catarrhalis.

Per aliquot nimirum dies praecesserant horripilationes vagae, capitis gravitas insolita, inappetentia, os insipidum et pastaceum, tussis molesta, sicca, cum pectoris oppressione. Interim aegri sua munia adhuc obibant sat alacres.

Tandem accessit quarto, quinto, sextove die frigus intensius cum corporis debilitate febrili, ut aegri nunc lectum petere cogerentur. Successerunt calor siccus, capitis gravitas major, major pectoris oppressio, tussis simul frequentior et magis dolens. Sputum initio nullum nunc spumosum apparuit, paucum, multo labore excreatum. Medium pectus dolore gravante pressum, quandoque et unum alterumve

latus.

latus, brevi tamen lenitum fomentis calidi Respiratio erat oppressa, cita et stertoro sa: experimento tamen facto aegri et pro funde satis inspirare, et spiritum diu retine re poterant absque incommodo. Interin solita respiratio cita erat, stertorque et si bilus tam in inspiratione, quam exspirati one percipiebatur saepe magnus, et in om nibus aegris aequaliter.

Pulsus erat celer, frequens, et ad mol litiem tendens, lingua humida, levi muc obducta, oris gustus pastaceus, sitis mo dica; facies labiaque rubicunda, hypo chondria mollia.

Sputum, cujus quantitas indies major recens quidem excreatum fluidum apparui et spumosum, ast collectum in vase conglu tinatam massam formavit, picis fluidae ad instar tenax: limpha coagulabilis, in bron chia inflammata deposita, ibique tenacior facta, stertorem illum in respiratione pe perit.

Nonnulli repetita venaesectione, copiosisque diluentibus nitrosis, acescentibus tepidis adjuti morbum hunc facile superarunt.

San-

Sanguis crusta contracta phlogistica tegebatur. Cuicunque sanguinis eductioni successit respiratio facilior, stertor minus molestus, cutis madida cum tussis et oppressionis levamine.

Quarta, quintave die urina hucusque cruda flavicansque cum sedimento albo lateritio, alvus copiosior cocta pultacea, sputa imminuta, mucosa, minus tenacia: et sic ex undecim aegris quinque septima modo die pristinae sanitati erant restituti.

Quibus vero mox ab initio debita sanguinis eductio neglecta fuerat, aut ubi morbi vis partem majorem pulmonum, eamque vehementius inflammaverat, his morbus et diuturnior fuit et periculosior.

Praeter priora symptomata cutis erat arida, facies, oculi, labiaque intensius rubra, caput obtuse dolens, somnus brevior, perturbatus insomniis terrificis, sitis major, tussis vehementior pertinaciorque, saepe et dolor in inspiratione profundiori, vel tussi majori, sputum tenacissimum aequale spumosum, stertor in respiratione major, ita ut varii quandoque sonitus va-

riae-

riaeque modulationes singula respiratione perciperentur: pulsus fuit celer, velox semper tamen mollis, decubitus in utrumque latus indolens: interim aegri plerumque supini jacebant ob minus oppressam respirationem: urina fuit tenuis, parum flavicans.

Si et in hac periodo antiphlogisticam medelam neglexisses, actum erat de aegri vita. Natura quidem ultimatim se ipsa juvabat haemoptysi; sed triste id fuit auxilium, quod aegri vitam ad tempus servavit, ad eum tardae phthisicorum morti tradendum.

Morbus hic non tam cito desiit, nec una eademque stata critica die. Inflammatio, convenienti medela tractata, indies quidem minuebatur coagulo inflammatorio vice post vicem excreto, febris tamen continuo adfuit indies imminuta parum et lento passu in febriculam abiens, quae partitis quasi vicibus, lysique sensim decessit.

Peripneumonia haec vehementior eandem ac prior medelam requisivit, sanguini-

nimirum eductiones et potum diluentem, acescentem. Sanguinis tamen eductio et frequentior esse debuit et liberalior. Septem, octo et plures librae sanguinis educendae fuerunt, antequam orgasmus sanguinis mitigari et inflammatio resolvi coeperit. Imo inclinante nunc ad finem morbo venaesectio unicum rebellis tussis, vel oppressionis aut continuantis, aut de novo accedentis fuit remedium.

Inexpertus ob stertorem muci potius in aspera arteria haerentis eductionem, quam venaesectionem debilitantem necessariam credidisset: ast vidimus sanguine educto brevi silere stertorem: is enim erat inflammatae et tumidae bronchiorum membranae sequela, qui eo major erat, quo magis tumescebat bronchiorum membrana. Hac inflammatione resoluta stertor omnis siluit.

Decoctum hordei cum oxymelle et nitro, et quemcunque alium potum acescentem antiphlogisticum hoc in morbo prestantiorem esse didici, quam decocta emollientia, et mucilaginosa, aliaque passim in peripneumonia laudata. Continuato enim horum

rum usu morbus nullo modo minuebatur, stertor idem, eadem tussis, oppresio, febrisque: nec ullum natura lenimen sentire videbatur. In longum protrahebatur morbus, aut sero finiens viribus aegri fractis, aut in phthisin abiens cum vita cessaturam. Acescentia vero et nitrosa medicamenta instantaneam ferebant opem: expuitio brevi facilior reddebatur, stertor minus molestus et tussis rarior.

In civitate peripneumonia haec currente mense aeque ac praecedenti morbus fuit frequentissimus.

Reconvalescentia sera fuit et diuturna, aegro etiam e lecto surgente et appetente cibum, morbus nondum cesserat. Tussis et febricula diu adhuc afflixere aegros, qui tractu temporis non absque periculo vires quidem acquisiverunt ad obambulandum, quandoque etiam ad exeundum foras, attamen non ea, qua alii reconvalescentes membrorum levitate gravisi sunt: vires erant fractae alia prae alia die debiliores: oculi tristes, facies pallida, genae per vices quandoque rubentes, lingua ut plurimum humida et pura, gustus etiam purus, sitis

sitis praesertim post prandium continua, pectus semper oppressum, etsi absque dolore spiritum profunde traherc et in alterutrum latus decumbere possent.

Dolor quidem lateris in inspiratione profundiori, sed momentaneus tantum; ut plurimum tamen pressorium dolorem in medio sterni senserunt aegri. Mane in expuitione observabatur sibilus, usque dum largior muci quantitas tussi rejecta foret.

Hucusque sputum semper mucus tenax erat, vera lympha coagulata: in vas aliud immissum tota massa conglutinata fundum petebat, priore vase remanente sicco, quasi fluidum non continuisset.

Sputum hoc in vasis vitreis detentum post aliquot dies ad fundum deposuit sedimentum album crassum puri cocto simillimum, supernatante reliqua parte aquosa clara, limpidaque: sedimentum hoc et in aqua fundum petebat, et cum oleo tartari gelatinam formabat. An inde ex lympha coagulabili puris origo derivari possit?

Varia

Varia tentavi ad tenacitatem horum sputorum incidendam. In plura vasa separata, sputorum aequalem quantitatem continentia, indidi nitrum, salem ammoniacum, acetum, mel; oximel, oximel squillae, kermetem mineralem, alcali vegetabile fixum, succum citri, etc. ast tenax mansit lymphae coagulum, usque dum post tres quatuorve dies sponte separaretur in pus et aquam limpidam: sputum tamen cum aceto prae aliis multo plus tenacitatis amiserat.

Interim cum casu aquam sputo commiscuissem et vas agitarem fortius, video, simplicissima me via id nunc obtinuisse, quod mille experimentis frustra quaesiveram. Sputum enim dilutissimum nunc erat et penitus aquosum. Haec fluiditas aut aquae aut agitationi aut utrique debebatur. Tentabam, an agitatio sola in causa esset: Sumpsi tenacissimum sputi coagulum, idque in vas colli angustioris coactum agitavi per septem circiter minuta secunda. Ecce sputum tenacissimum simplici hac, brevissimaque agitatione in aquam limpidam conversum, quod facillime ex inclinato vase effluxit, fluidumque mansit!

Patet

Patet hic, tussim ipsam, molestissimum aepe morborum symptoma, minus opinione vulgi noxiam, sed potius salutare foran esse naturae opus, ad lymphae coaulum, pulmonum bronchia inviscans et bstruens, subigendum et incidendum. mo quis hic non videt, omnia tussim soientia medicamenta maximum detrimenum necessario afferre, nisi id, ob quod ussim excitavit natura, ex pulmonibus rius fuerit eliminatum?

Aegris his pulsus semper fuit celerior aturali, 90 — 100 ictuum in uno minuto. Morbo inducta macies aucta potius, quam mminuta; noctes inquietae.

Si his non conveniens opponebatur medela, priora recurrebant mala: appetitus ensim minor, sudores nocturni, tussis iccior invalescebant, celerique passu morus in phthisin pulmonalem degenerabat.

Hoc in statu immutatum antiphlogisticorum acescentium usum inveni longe saluberrimum, adeo, ut omnes inde aegri reconvalescerent.

Robo-

Roborantia econtra et spirituosa, imo sola amara nocebant: augebant enim phlogosin, quae adhuc aderat. Eductio sanguinis nimia in hac periodo vires vitae debilitavit, nec abstulit coagulum inflammatorium, fors nec fomitem morbi; hinc retardavit sanationem, saepe et eam reddidit impossibilem.

Nil conducebat aegris melius ser lactis, pro ratione alvi vel cum cremor vel cum aceto praeparatum. Ejus usu tussis sedabatur et febris, sputa imminuebantur, et post duas tresve septimanas aegri viribus et carne recuperatis sanitati pristinae fuerunt restituti. Uni alterive aegro, qui ob corporis compagem, vel alia accidentia ad phthisin erant magis dispositi, longiori tempore serum lactis bibendum fuit. Ast et hi reconvaluere, medicamento in aestatem usque continuato.

Hac methodo omnes aegri in nosocomio febre inflammatoria laborantes sanati sunt, uno excepto, qui carditide i. e. vera cordis inflammatione laboraverat.

Erat

Erat hic vir robustus, alias semper sanus, 43 annorum. Priori aestate remittente biliosa decubuerat, emeticis, purgantibus 17ma morbi die febre liberatus: ab hoc tempore sanus vixit. Carditis

Initio Januarii orthopnaeicus fieri, tussire sicce coepit: haec mala, indies licet graviora, contemnit. Die 22 mane horripilatione vehementi afficitur cum tussi, dolore lateris sinistri, oppressione et animi deliquiis. Post aliquot horas in nosocomium adfertur. Durat ad vesperum horripilatio. Dolor lateris minuitur, oppressio remanet, augeturque. Venaesectione facta sanguis crustaceus educitur, datur decoctum hordei tamarindinatum cum nitro. Nox insomnis cum continua oppressione. Die 23 caput est liberius, facies rubescit, lingua pura sicca, os purum, dolores nulli: in medio vero pectore pone os sternum conqueritur aeger de pondere continuo, quasi saxa sibi imposita jaceant. Tussit parum absque molestia: suspiria multa, respiratio anxia: in utrumque latus absque dolore, in dextrum vero et in dorso minori cum anxietate decumbit. Abdomen est molle, sitis magna, pulsus celer, ve-

lox, mollis, parvus; manus pedesque reliquo corpore frigidiores. Reiteratur venaesectio, continuantur medicamenta antiphlogistica nitrosa: sanguis crustaceus, breve anxietatis lenimen exsiliente sanguine: vesperi iterum sanguis educitur crustaceus.

Die 24. Oppressio eadem: pulsus magis collapsus: frigus manuum, pedumque sensibile. Certus de cordis inflammatione reitero venaesectionem, continuo medicamenta antiphlogistica, applico suris sinapismata, et omni bihorio granum camphorae cum nitri scrupulo semis suppedito.

Sanguine e vena tarde effluente et sponte fluere renuente unciae vix tres emittuntur: crusta tenui tegitur cruor minus compactus. Interim aeger aliquod inde sentiebat lenimen. Urina est tenuis, flavicans eneoremate natante: alvus bis; vesperi levis horripilatio, dein calor paulo major, nox insomnis anxietate aucta.

Die 25. Manusque pedesque livescentes, frigidi, respiratio brevissima et maxime anxia cum levi stertore; tussis rarior sicca,

sicca, vox deficiens. Aeger continuo mediam pectoris plagam digitis monstrat, indicans, hic latere anxietatis funestae causam: oculi splendent, facie, labiis, linguaque pallescentibus: pulsus nullus in carpo, in temporibus vix perceptibilis: nox terribilis inter inquietudines et anxietates: Somnus levis, brevissimus, et vigilationes violentae, terrificae.

Die 26. Frigus et livor manuum, pedumque augentur: livor ad antibrachia et malleolos, frigus ad brachia et femora extenditur: sudores frigidi, omnia instantis mortis symptomata, vi animi integerrima. Sub meridiem mors leves inter convulsiones.

Cadavere aperto cerebrum sanum, pulmones ambo sanguine turgidi, lympha coagulabili undique cincti: cordis pars dextra et inferior auriculam et ventriculum dextrum efficiens ad apicem usque inflammata, fusca, livescens: vasa coronaria sanguine turgida; exterior cordis facies plena excrescentiis albis verrucosis, a lympha coagulabili ortis: polyposae concretiones in vasis. Omnia alia viscera sana.

Intermittentes.

Praeter inflammatorios morbos febres intermittentes hoc mense non minus fuerunt frequentes, praecipue tertianae, a glutinosis primarum viarum impuritatibus ortae. Sanabantur facile salium mediorum usu, vel et tartari emetici refracta dosi. Nemo cortice indiguit. Ad recidivas avertendas et sanitatem confirmandam dedi sub finem amaricantia.

Aeger quartana per novem menses adfectus attentiorem exposcebat curam. In regione paludosa febre hac correptus fuerat: habitus corporis fuit cachecticus, tumidulus; abdomen plenum obstructionibus, lingua alba, oculi flavicantes, palpebrae inflatae, pulsus mollis debilis, apyrexiae tempore tardus, et inaequalis, urina modica, fusca, opaca, alvus inordinata nunc obstructa, nunc dyarrhaeica. Dedi varia, sed frustra: deinde drachmas tres arcani duplicati et decoctum radicum graminis et taraxaci cum grano uno tartari emetici sumpsit per diem; diaetamque servavit mere vegetabilem.

Continuavi haec per tres septimanas. Alvus hoc tempore ter indies quaterve soluta,

luta, flava, saepe et fusca, nigricans, pultacea. Lingua depurata rubescere coepit: gustus amarities paulatim nulla: facies, oculique lucidiores, abdomen molle, in urina post quemlibet paroxismum sedimentum rubrum lateritium, febri interim stata semper hora redeunte.

Corpus sufficienter depuratum credens corticem peruvianum 14ta Febr. exhibui; drachmas nimirum duas pulveris corticis peruviani rubri. Paroxismus febrilis inde non emansit: auxi dosin ad drachmas quatuor per diem, additis rheo et sale ammoniaco, cum alvus durior evasisset. Sed nec hisce cessit febris: contra et frigus et calor vehementius furere et diutius, oculi denuo flavicare, lingua sordibus infici, abdomen intumescere. Die 20. Febr. omisso cortice incidentia denuo dedi: drachmas arcani duplicati quatuor per diem in pulvere et decoctum malvae cum uncia semis cremoris tartari. Inde mox copiosa solida alvus et urina cum multo sedimento lateritio sequebatur. Die 25. paroxismus mitior: die 28. serius adrepebat febris multo brevior, minusque vehemens. Diebus liberis aeger optime se habebat. Tertia Martii paroxismus

idem

idem mitis; hinc quarta denuo dedi corticis peruviani rubri drachmas duas per diem: quinta eandem dosin: sexta nulla febris, oscitatio tantum frequens tempore febris consueto: septima, octava, nona continuo datus cortex: nona disparuit febris penitus.

Haec laetitia minus nobis fuit diuturna viso corporis statu hydoprico, praecipue faciei; abdomen adstrictum erat, pedes oedematosi, aeger anxius ac orthopnoeicus tussiebat sicce: urina modica, crassa, fusca. Omisso mox cortice dedi decoctum malvae cum cremore tartari. Undecima et duodecima urina copiosior, nulla febris amplius. Sic hydrops brevi evanuit, urina nunc continuo largius effluente. Decima quinta Martii aeger integre sanus nullum amplius sensit incommodum.

Nihilominus illum sine omni medicamento àd decimam tertiam Aprilis in nosocomio retinui, partim ut viderem, num febris rediret, partim ut penitus vires recuperaret diuturna febri valde exhaustas: hucusque sanus mansit.

Casus hic clare edocet, quam arcte fe-
res intermittentes cum suis causis, unde
rtum traxere, connexae sint, et quam
aepe impuritates ac obstructiones in secre-
toribus corporis partibus, omnibus licet
ignis depurationem optime factam indican-
ibus, latere, febrimque continuare pos-
int. Rarissimae certo febres sunt, quarum
ic dictus character febrilis unica continua-
ionis causa est. Ut plurimum adsunt im-
uritates, quas excoquere natura tentat et
ebre continuata expellere.

Si huic aegro initio corticem ulterius
orrexissem, febris certissime, ut et mo-
o apparebat, in continuam transiisset,
o maligniorem, cum occulta viscerum ab-
ominalium inflammatio ejusdem fuisset
ausa, quae vel in gangraenam, vel in sup-
urationem immedicabilem abiisset, prae-
ipue cum corticis duplicata dosi inflamma-
o indies magis fuisset propagata.

Excoctis vero et eductis penitus impu-
itatibus cortex et constanti effectu, et ci-
o juvit, febrimque extirpavit, quam ne
epetitae quidem salium sumptiones resus-
itare poterant: imo salia ipsa febris reci-
divam

divam felicissime impediebant, resistendo obstructionibus, statibusque humorum in partibus exterioribus, quae corticis adstringente vi rursus erant inductae.

Lepra. Hoc mense aegrum in nosocomio habui, cujus morbus ad historiam leprae aliquid conferre potest.

Vir triginta duorum annorum valde macilentus, qui multos annos rerum omnium inopia conflictatus, non habuit,
Frigus quo duramque famem depellere possit,
in nosocomium intravit.

Fuerat hic antea mercenarius: ante tres annos peripneumonia laboraverat, a qua sanatus siccam retinuit tussim: hyeme sequenti tussis vehementior cum febri: sanatus inde debilis mansit, et per aestatem ad labores minus firmus, unde victum mendicando quaerere coactus. His in miseriis tussis aucta fuit, corpusque magis debilitatum. Tecta omnis generis impuritatibus superficies corporis versus hyemem multis ulceribus scabiosis siccis valde prurientibus affecta. Ille interim continuo famelicus obvia quaeque avide voravit.

Sub

Sub finem Decembris 1789 tumor phlegmonodes in utroque femore prope trochanteres majores nascitur: super lignum continuo cubanti tumores hi cito in abscessus abeunt. Secunda Jan. in nosocomium ducitur. Super trochanteres majores tumor pallido ruber, mollis surrexerat, octo pollices longus et tres latus. Fluctuatio fluidi cujusdam hic facile detecta est. Aperto utroque tumore pus bene coctum effluxit unciarum quinque. Deligavimus abscessus digestivis, leviterque roborantibus. Aegro dedi decoctum malti hordei et lac, atque praeterea corticem peruvianum tum in substantia, tum in decocto, nutrimento vero eupepta, sed incassum.

Primis decem diebus ulcera multum dedere puris, cujus dein copia minor fuit quidem, sed sine ullo consolidationis signo. Caro recens flaccida, pallidaque. Optimis licet roborantibus adhibitis, nullus fuit horum effectus. Tussis continua, vehemens, sputum copiosum, purulentum, corpus quotidie magis macilentum.

Versus decimam Febr. alium induit colorem, exaruit cutis corporis. In facie infra

fra oculum dextrum in gena descende do ad mentum usque, in medio pecto dextrorsum usque ad regionem epigast cam dextram, in brachio denique et f more utroque apparuit maculis distinctu exanthema siccum, album, squamosum, mul ac squamarum instar et furfurei pulv ris decidens, cute inferiori insensibili, - vera impetigo. Hae maculae et striae i dies auctae, indies novae propullularun adeo ut intra octiduum paucae cutis san regiones superessent. Integra facies a fro te ad mentum usque, abdomen integrun maxima pars dorsi, brachium utrumqu et femora pedesque ad digitos usque qu dammodo latebant sub albo siccoque e anthemate leproso. Levissimo contact fricluve exuebatur tophacea cutis super cies, squamis in pulverem tenuem furfur ceum abeuntibus, cutis integra prurieba urebat. In parte cappillata exanthema iden supercilia, barba, capillique arescebant c nescentes, defluebantque.

Aeger erat valde debilis: oculi inflan mati, dolentes, nec lucem ferentes: ling munda, nulla nec in cute, nec in abdom ne durities: tussis nunc minor, respirat paulo

ulo facilior, sputum solito minus: alvus
ra, sitis major, fames maxima, sudor
ullus, lintea vero scatentia pulvere albo
rfuraceo exanthematis, subinde lancinans
olor artuum, ulcera vero femorum semper
erta, sine pure, sine coalitione.

Nondum legeram hoc tempore classi-
um Hensleri opus de lepra. Interim clarum
st, aegritudinem hanc ad classem leprae
ertinere. Summam humorum corruptionem
de quidem perspexi; nihilo tamen minus
xanthema hoc considerandum fuit tanquam
ffectus naturae operantis, cujus nutui obe-
iendum censui.

Cum acrimonia herpetica fors basis to-
ius morbi existeret, in hanc solam credidi
ogitationem omnem esse dirigendam. Qua-
ropter flores sulphuris porrexi, aucta do-
ii decocti corticis peruviani cum lacte; con-
inuavi simul decoctum malti pro potu,
raescriptis continuo optimis nutrimentis.
Cum aeger nimium debilis ad balnea usur-
anda fuerat, continui eum in lecto bene
calidum, et potus praebui calidos.

His

His non obstantibus febricula contin illum affligere non destitit, indies auc Tussis initio mitior recruduit, sputum d color evasit, et foetidum; respiratio ind magis oppressa, laboriosa, tumore oed matoso pedes occupante, viribusque c labentibus; aeger tandem 22 Febr. exanim tus est. Notandum exanthema binis an mortem diebus multum imminutum fuiss item, aegrum nunquam venerea lue lab ravisse.

In cadavere pulmones ambo erant di colores, gangraenosi. Cavum pectoris se flavicante plenum, internatantibus hinc in caseosis particulis. Viscera abdominis s na: In ulceribus femorum caro pallida, sinus non profundi. Cutis, praecipue ea quam obsederant primae impetiginum ma culae, durior, et tunica cellulosa subjace sero flavicanti redundans.

Mortui hoc mense in civitate 1170.

FEBRUA-

FEBRUARIUS.

Dies.	Barom. alti. med.	Therm. Reaum. gradus medius.	Venti. mane.	Venti. meridie.	Venti. vesperi.
1	27 dig. 9¾ lin.	— 0 0½ gradus	0	0	0
2	28 — 1½ —	+ 0 0⅔ —	0	0	0
3	28 — 2 —	+ 0 3 —	W. f.	W. m.	W. m.
4	28 — 3⅓ —	+ 0 4⅓ —	W. m.	W. p.	W. p.
5	28 — 2¾ —	+ 0 4⅔ —	W. p.	W. p.	W. f.
6	28 — 1 —	+ 0 3⅔ —	W. f.	W. f.	W. f.
7	28 — 1 —	+ 0 4⅓ —	0	W. f.	W. f.
8	27 — 9¾ —	+ 0 5 —	W. f.	W. f.	W. f.
9	27 — 8¼ —	+ 0 3¼ —	W. f.	W. f.	W. f.
10	27 — 7 —	+ 0 1¼ —	W. f.	W. f.	W. f.
11	28 — 1¼ —	— 0 1 —	W. p.	W. p.	0
12	27 — 10⅔ —	+ 0 2¼ —	W. m.	W. m.	W. m.
13	27 — 11⅔ —	+ 0 5 —	W. f.	W. f.	W. f.
14	28 — 1 —	+ 0 4½ —	W. p.	W. p.	0
15	28 — 0½ —	+ 0 3⅓ —	0	W. p.	W. p.
16	28 — 1 —	+ 0 4½ —	W. p.	W. p.	0
17	28 — 0¾ —	+ 0 3¼ —	0	0	0
18	28 — 3 —	+ 0 4½ —	N. p.	0	W. p.
19	28 — 5 —	+ 0 4 —	0	0	0
20	28 — 4⅔ —	+ 0 5 —	0	0	0
21	28 — 3⅓ —	+ 0 1⅔ —	0	0	0
22	28 — 2½ —	+ 0 5 —	0	0	0
23	28 — 1 —	+ 0 4¼ —	0	0	0
24	28 — 1 —	+ 0 4½ —	0	0	0
25	28 — 2 —	+ 0 4⅔ —	0	0	0
26	28 — 2¼ —	+ 0 4¾ —	NW. p.	NW. p.	0
27	28 — 11⅓ —	+ 0 5 —	W. p.	W. p.	W. p.
28	27 — 8⅔ —	+ 0 5 —	W. f.	W. f.	W. f.

Die 19 et 20 altitudo barom. max. = 28 dig. 5 lin.
Die 10 altitudo minima = 27 dig. 5¼ lin.

Die 2 et decima frigus max. = — 0 2 grad.
Die 16. 23. 24. calor maximus = + 0 7 grad.

Fri-

Frigus ineunte mense remisit subi nix, glaciesque solutae sunt, coelum n bibus obductum, pluvia alternatim cad te ad duodecimam usque: aquae intumue a duadecima ad finem mensis usque aër se nus fuit et vernalis: multi dies calidi, tri ultimis nubes, quandoque pluviae.

In nosocomium per hunc mensem missi sunt aegri 42. Viginti quinque ac febri affecti: ex reliquis septemdecim 4 bri hectica, 2 erysipelate, 1 dyarrhaea scabie, 1 scorbuto, 3 fluore albo, 1 c cro venereo. Mortuus est ex omnibus quadragesimus secundus.

Febris mesenterica. Acutae febres omnes remittentes f runt inflammatoriae, gastricae, biliosa tuitosaque colluvie simul praesentibus.

Continuavit quidem febris prioris m sis: pectus tamen erat liberius, sed eo ma tota vis morbi in abdominis viscera desaev

Aegri alternis plerumque diebus maj rem et diutius durantem calorem expe sunt, sequenti nocte magis inquieta. Prin tribus quatuorve diebus vesperi accede

horri-

iorripilatio: calor paulatim erat intensior, versus matutinum tempus iterum remissus. Pulsus semper celer, parvus, contractus, vesperi celerior, major: caput pectusque :at libera, tussicula rara, respiratio in exa:erbatione magna, celeris, alias naturalis; lingua muco albo tenui obducta, os pasta:eum, amarum; saepe conamen vomendi um flavicante muco linguam obducente, ypochondria tensa, saepe tumidula; doores obscuri abdominis, tactu etiam rudioi nequidem aucti, alvus rara et fluida.

Progrediente febri lingua indies evasit npurior, muco magis flavo tecta: hypohondria magis tensa, calor continuus; eptimaque die post nulla amplius remissio, ulsus parvus, celer, frequens, tremulus; ollapsa facies, alia vultus forma rugis istincta, oculi tristes, inquieti: aeger se inquietus et anxius; urina semper limida, alvus fluida, quandoque frequens, emper tamen fluida modicaque.

Morbus sibi relictus tertia septimana lerumque morte terminabatur. Paucissimi iere, qui nona, undecima, decima tertia die, rta universali crisi per alvum per urinam et sudo-

sudorem morbo liberarentur. Mors eo ce tior erat, citiorque, quo infeliciori omi morbus in initio pro intermittente, po putrida febri habitus, cortice peruvia aliisve medicamentis adstrigentibus tract batur. Ex purgantibus continuo datis ide vidi malum.

Manifesta erat febris mesenterica Ba livii, a colluvie impuritatum in abdomin et inflammatione viscerum abdominaliu nata.

Hac ratione venaesectiones saepe bi ter, quaterve repetitae non tantum sal berrimae, sed et maxime erant necessaria cum his conjugenda erant diluentia, lev ter incidentia, eccoprotica. In nosocom decoctum hordei copiose sumptum, c unciam semis vel integram mannae, a unam duasve arcani duplicati drachmas; fibra scilicet irritabili mannam, in humoru vero tenacitate arcanum admiscueram sco huic optime respondebat: nec erat, c per integrum morbi decursum aliud me camentum porrigerem.

Con-

Continuavi hoc medicamentum quoti-
ie, imminui vero saepe, imo quandoque
enitus omisi additam mannae, vel salis
iosin, aegro scilicet alioquin alvum fre-
uentem habente. Quodsi vero alvus bis,
r, quaterve per nicthemerum cum eupho-
ia responderet, reliqui medicamenta la-
ativa ad finem morbi usque.

Sanguis extractus semper crusta tenui,
lba, dura et contracta tectus erat, cruore
mo, sero copioso.

Saepe aeger post primam venaesectio-
m nullum dedit levaminis signum: pul-
s erat continuo parvus, aeger magis an-
us, invalescens febris. Inquietudo vero,
lor ille abdominis obscurus, manifestis-
mo vero argumento crusta sanguinis phlo-
stica medicum de latente inflammatione
rtum reddere poterant, et audacem ad
cundam et tertiam venaesectionem repe-
ndam. Lucrum sufficiens, cum morbus
terdiu non accresceret. Multis tunc sexta
odo, septimave die, aliis nona, undecima
ll decima quarta criticus erumpebat sudor,
asmi feliciter soluti nuncius. Alvus nunc
cta, viridis, copiosa sequebatur, urina

tenuem prius nubeculam in medio vehe largum nunc et flavicans deponebat se mentum, febri penitus remittente.

Nullus sic tractatus aeger mortuus e In quadam aegra morbi vis cerebrum sin occupaverat: Erat ea, caelebs viginti s tem annorum. Mense Junio prioris a febre biliosa inflammatoria laboraver a qua venaesectionibus et medicam tis diluentibus et incidentibus d ma septima die liberata fuerat. Ab l tempore huc usque, uti et antea, sana m sit, menstruis bene, ordinateque fluentib

Secunda Febr. horrore absque u causa praecedente agitabatur et calo noctu sudabat.

Tertia Febr. per diem alacris fuit, solum pastaceo. Vesperi eadem, qua ri, hora rediit horripilatio, calor sud que cum vehementi cephalalgia in regio frontis et temporum.

Quarta: Mane os pastaceum, cep lalgia per diem continuans; hodie auxili quaerit aegra. Conqueritur de lassitudi oris pastaceo gustu et cephalalgia. Pul

parvus est, celer, et contractus; lingua muco albo obducta, abdomen tensum, facies pallida, oculi subinflammati, lucem non ferentes. Dedi ipsi unciam unam et semis salis amari in aqua soluti, et decoctum hordei cum aceto: alvus inde trina. Sub vesperum rediit calor, sed absque horripilatione et paulo remissior hesterno: sitis durante calore magna, noctuque parum sudoris.

Quinta: Cephalalgia mane adhuc major, quam heri; abdomen adhuc tensum, pulsus parvus, contractus, frequens; urina aquosa, loquela volubilis: labium Superius saepe mordebat aegra, utrumque novum id et insolitum. Venaesectione uncias duodecim eduxi sanguinis, crusta contracta tenaci alba tecti: porrexi decoctum hordei cum uncia mannae: vesperi exacerbata sunt omnia, calor major absque sudore, alvus quaterna fluida.

Sexta. Eadem: oculi rubri fixi, delirium, stupor; pulsus parvus, minus celer, 90. ictuum uno minuto; lingua alba, in cujus fundo flavicans haerebat mucus, de siti nulla querela; aegra tamen potum quemcunque sibi oblatum nunquam respuit. Ve-

naesectio iterum unciarum octo: sanguis idem. Delirium per aliquot horas inde minus: jacuit tamen adhuc continuo stupida. Vesperi cephalaea a vertice ad tempora descedens: delirium dein ferox, calor siccus. Continuatum fuit decoctum hordei cum manna; alvus ter per nicthemerum.

Septima. Eadem. Pulsus mane vix non erat naturalis, tardus, sed contractus, parvus; continuavi medicamenta: alvo nec noctu nec mane respondente enema dedi salinum, unde ter alvus fluida, pauca: vesperi omnia exacerbata; delirium continuum, ferocitas, furor, facies pallida, albugo oculorum ignea, pulsus velox, inordinatus, parvus. Sinapismos ad plantas pedum applicavi.

Octava. Delirium continuum, tussis sicca cum respiratione celeri, lingua muco albo dense obducta, sicca; hypochondria tensa, elata; pulsus ut heri irregularis, quandoque intermittens. Continuatum fuit decoctum hordei additis drachmis duabus arcani: Vesperi omnia adhuc magis exacerbata: tussis noctu frequens sicca.

Nona.

Nona. Sudor parcus, eneorema in urina: vesperi levior exacerbatio.

Decima. Delirium minus, tussis eo major, semper sicca, noctu sudor levis.

Undecima. Delirium continuo minus: alvus ter cocta biliosa. Decoctum hordei cum arcano indesinenter continuatum: vesperi brevis horripilatio sequenti calore sicco.

Duodecima. Calor siccus continuat, respiratio cita, tussis vehementior sicca, pulsus parvus, celer, mollis, minus irregularis: facies exhilarata, oculi naturales, delirium fere nullum amplius, stupor imminutus. Vesperi sudor et urina cum denso eneoremate: alvus per diem septies biliosa cum levamine, hypochondria inde mollescunt.

Decima tertia. Per diem iterum calor siccus, tussis vehemens sicca, cephalalgia, alvus bis fluida: cataplasmata emollientia calida pectori applicantur. Seposito sale additur uncia mannae decocto hordei, quod tepidum exhibebatur: nox inquieta.

De-

Decima quarta. Calor vehemens siccus, pulsus celer, parvus, inaequalis; lingua sicca, flavo muco obducta; sitis, horripilatio cum calore, abdomen iterum tensum. Continuavi hesterna medicamenta. Vesperi sudor et quies per integram noctem.

Decima quinta. Sudor continuus largus per integram diem: tussis minor, caput omnino liberum, abdomen molle; ter alvus copiosa, pultacea, biliosa; urina jumentosa, posito mox sedimento flavicante copioso; pulsus mollis, tardus, 60. ictuum in uno minuto. Prodierunt hinc inde e corpore et brachiis pustulae rubrae prurientes omni momento numerosiores.

Decima sexta. Sudor calidus continuat tussis nulla, nulla cephalalgia, appetitus nulla querela, nisi de magno exanthematis verae scabiei pruritu; in brachiis enim digitorumque interstitiis innumerae propullulant prurientes scabiosae vesiculae: pustulae pectori insidentes et abdomini increscunt apice albo.

Decima septima. Sudor adhuc largus urina sedimentum largum deponit, alvi ter,

ter, lingua pura, abdomen molle, pulsus naturalis, corpus integrum pustulis scabiosis pro parte suppurantibus tectum. Hinc manna seposita aegrae nil dedi, nisi potum tepidum ex decocto malvae, et drachmas duas florum sulphuris per diem. Vires cito refectae sunt, manus vero brachiaque copiosissimis tumuerunt pustulis scabiosis.

An critica fuit scabiei eruptio, an potius recentis contagii progenies; nulla licet, quantum scio, occasione præsente?

Post vigesimam primam viribus sufficienter recuperatis aegra balneo sulphureo per aliquot dies immissa reconvaluit citissime. Nulla ulterior scabiei eruptio, praesentium pustularum brevis sanatio, sic ut sanissima sub finem mensis e nosocomio dimitti posset.

Historiam hujus aegrae paulo fusius narravi, propterea quod inde morbi grassantis genius optime perspici possit; licet phrenesis mox ab initio, pectoris item affectio in decursu morbi obortae anomaliam quandam effecerint.

Foe-

Hepatitis. Foemina hepatitide laborans iu nosocomium adfertur. Laboraverat priori anno biliosa, a qua sanata optime valuit.

14. Febr. absque causa sensibili horripilationes experiebatur et subsequentem calorem, dolebat simul ex hypochondrio dextro: nox inquieta fuit et insomnis, cum magno hypochodrii dolore.

15. Calor erat intensus, siccus, oculi flavi, dolor hypochondrii enormis, tactu auctus; pulsus frequens, celer, durus, lingua muco albo tenui obducta, os amarum pastaceum. Venaesectione sanguinis unciae duodecim educuntur: exhibetur vasculatim uncia salis sedlizensis in libra aquae singulis horis sumenda; praeterea decoctum hordei cum oximelle pro potu. Sanguis crusta densa phlogistica tectus fuit: quater alvus copiosa sequebatur: nox erat insomnis.

16. Eadem. Color ictericus totius corporis vera hepatitis. Aegra haec videbatur mihi praebere occassionem experiundi inunctiones unguenti mercurialis. A die hodierna bis indies drachma hujus unguenti inungi

coep-

coepta est in hypochondrio dextro, ubi dolorem sentiebat. Interne dedi decoctum radicis salep.

17. Noctu somnus septem horarum tranquillus cum multo sudore; alvus quater biliosa pultacea. Color ictericus, et dolor hypochondrii omnino disparuerant. Pulsus mollis, elatus, paulo celerior naturali: inunctio ut heri.

20. Integre sana est, et appetit. Febri omnino cessante, agram biduo adhuc unguento neopolitano inungi jussi.

En hepatitidis sanationem unguento neapolitano peractam, nec leve argumentum ad confirmandam hujus medicamenti in hepatitide virtutem, a multis nunc medicis affirmatam. Hinc sane videtur, ut ulteriora illius experimenta capiamus, dignissimum.

Sic cogitavi, dum hanc observationem finieram. Altero mox mense ea ipsa aegra novam mihi praebuit experiendi occasionem, experimento vero minus felici.

Af-

Afferebatur in nosocomium secunda morbi die, iterum laborans hepatitide cum dolore vehementi hypochondrii dextri, pulsu celeri, duro; colore icterico, aestu.

Sanguine per binas venaesectiones educto, et alvo decocto mannato purgata, locum dolentem mox inungi curavi unguento mercuriali.

Altera die post noctem inquietam auctus fuit morbi furor. Cutis intensius flava et sicca; lingua arida, et dolor hypochondrii vehementissimus cum pulsu celerrimo duro. Inunctiones tamen continuavi ad vesperam usque, exhibito simul decocto emolliente nitroso.

Omni momento malum serpebat latius et vesperi inflammatio summum attigisse gradum videbatur, jamjam abitura in suppurationem, vel gangraenam, nisi evacuante et diluente methodo eam compescerem.

Seposita ergo ulteriori inunctione mercuriali, sanguinem ad uncias quatuordecim eduxi, cataplasmata calida emollientia loco dolenti applicui, omni bihorio clysmata

emol-

ıolliens injici curavi, usu interno decocti uollientis nitrosi continuato.

Aegra brevi levamen sensit a mutata ædendi methodo; nox fuit paulo pacatior. ltera die cutis satis madida, lingua huıda, dolor vero hypochondrii adhuc magıs. Iteratur venaesectio, crusta larga, prius, sanguinem tegebat; Levamen a enaesectione. Binis adhuc vicibus sanıis educendus erat, continuatur usus emolentium.

Quinta morbi die sudor copiosus erupit ntinuans. Sexta mane urina largum deosuit sedimentum flavicans, et alvus quar pultacea biliosa excreta est. Dolor ma- omnis abiit, cute pallidiori.

Septima die aegra febri omni caruit, anaque mansit absque recidiva.

Si hanc morbi historiam cum priori conerimus, justum oritur dubium, sitne prios morbi sanatio inunctioni mercuriali triuenda, an potius morbi ipsius levitas sanuinis eductione et medicamento emollienti esserit, nullo respectu ad inunctionem haito.

Al-

Altera sane observatio inunctionis me curialis inefficaciam clare demonstrat, ce toque certius hepatitis in suppurationem v g ngraenam vel scyrrhum abiisset, si ej usum ulterius continuassem.

Edocemur inde, inflammationem cuju cunque partis omnium optime sanari meth do usitata antiphlogistica et evacuant quam ratio docet, et experientia confirma

Mortui hoc mense in Civitate 1153.

MAR-

Dies. Barom. alti. med.	Therm. gradus medius.	Venti mane.	Venti meridie.	Venti vesperi.
27 dig. $8\frac{2}{3}$ lin.	+ o 2 gradus	W.p.	W.p.	W.p.
27 — $11\frac{1}{2}$ —	+ o $0\frac{1}{4}$ —	N.p.	N.p.	N.p.
28 — $0\frac{2}{3}$ —	+ o $0\frac{2}{3}$ —	N.m.	N.p.	N.p.
27 — $9\frac{1}{3}$ —	+ o $3\frac{1}{4}$ —	o	o	o
28 — $1\frac{1}{2}$ —	+ o $0\frac{3}{4}$ —	N.p.	N.p.	N.p.
28 — $2\frac{3}{4}$ —	— o $0\frac{1}{2}$ —	N.p.	o	N.f.
28 — $1\frac{1}{4}$ —	+ o 3 —	o	W.m.	W.m.
28 — $2\frac{3}{4}$ —	+ o $2\frac{3}{4}$ —	N.p.	N.m.	N.p.
28 — $1\frac{2}{3}$ —	+ o $4\frac{2}{3}$ —	o	W.p.	W.p.
27 — 10 —	+ o $5\frac{1}{3}$ —	o	o	o
28 — 0 —	+ o 6 —	o	N.p.	o
28 — 4 —	+ o $5\frac{2}{3}$ —	o	N.p.	o
28 — 4 —	+ o $5\frac{1}{4}$ —	o	o	o
28 — $0\frac{1}{4}$ —	+ o $5\frac{1}{2}$ —	o	W.p.	W.m.
27 — $11\frac{3}{4}$ —	+ o 4 —	o	NW.p	N.p.
28 — $3\frac{1}{4}$ —	+ o 3 —	N.p.	N.p.	o
28 — $3\frac{1}{2}$ —	+ o $3\frac{1}{2}$ —	N.p.	N.p.	N.p.
28 — 1 —	+ o 4 —	N.p.	o	W.p.
28 — $1\frac{1}{4}$ —	+ o 5 —	o	o	o
28 — 3 —	+ o $5\frac{1}{2}$ —	o	o	o
28 — $3\frac{3}{4}$ —	+ o $7\frac{1}{4}$ —	o	o	W.p.
28 — 3 —	+ o $7\frac{3}{4}$ —	S.p.	S.p.	S.p.
28 — $1\frac{1}{3}$ —	+ o $8\frac{1}{3}$ —	S.m.	S.m.	o
27 — $11\frac{1}{4}$ —	+ o $8\frac{1}{4}$ —	o	o	o
27 — 11 —	+ o $9\frac{1}{3}$ —	o	o	o
27 — $10\frac{1}{4}$ —	+ o $8\frac{1}{4}$ —	o	o	o
27 — 10 —	+ o $10\frac{1}{2}$ —	o	SSO.p.	S.S.O.p.
28 — $0\frac{3}{4}$ —	+ o $7\frac{2}{3}$ —	SS.O.p.	SSO.p.	S.S.O.p.
28 — 1 —	+ o $3\frac{1}{2}$ —	SS.O.p.	SSO.p.	o
27 — 11 —	+ o 4 —	o	o	o
27 — $9\frac{3}{4}$ —	— o $0\frac{2}{3}$ —	o	N.m.	N.p.

Die 12 et 13 barometri altitudo maxima = 28 dig. 5 lin.
Die 1 altitudo minima = 27 dig. $7\frac{1}{2}$ lin.

Diffe. = — dig. $9\frac{1}{2}$ lin.

31 frigus maximum = — o 3 grad.
27 calor maximus = + o 14 grad.

Summa = — o 17 grad.

Pri-

Primi dies ad quintum usque frigidi midique erant nive et pluvia copiose dentibus. A quinto vero per integrum m sem non interrupta risit serenitas, nulla bula, nulla nube apparentibus.

In nosocomium hoc mense 48 aegri cepti sunt. Media eorum pars acute labora Ex aliis quinque febre hectica, sex scorb sex scabie, duo lue venerea, una erysipel ophtalmia altera, duae gravidae, et una g graena pedum affecti fuerunt. Mortuu his vigesimus quartus.

Febrium mesentericarum continuatio,

Morbi hujus mensis acuti perrexe esse inflammatorii generis cum bil cruditatibus; rheumata mitiora, qui etiam morbi pituitosi, et biliosi puri. M se vero adulto vernales quotidianae mit indolis febres, paucorum dierum e sola diluente methodo absolutae.

Videbantur hyemales febres conj cum aestivalibus; unde inflammatio bilis moniae juncta erat: haec enim non desiit mas infestare vias, acri bile et pituita gentes.

Fefellit morbi initium remissione, ro gustu, lingua impura: ast latuit in matio tanto vehementior, quanto m

initio monstraverat symptomata, durante morbo in nervum erumpentia.

Nulla vero sine primarum viarum cruditatibus aderat phlogosis: unde duplex medicationis scopus instituendus erat.

Venaesectione extractus sanguis crusta densa et compacta semper tectus erat; ideo principem sibi postulavit locum venaesectio, saepe ter, quaterve repetenda. Hac enim neglecta, morbus invaluit, gangraena vitae finem cito faciente.

Mera emollientia morbum in longum protrahebant, nec biliosam infringebant acrimoniam, pituitam vero augebant: unde phlogosis perstitit, in putridam saepe diathesin degenerans.

Emetica parum vel nihil praestiterunt: nil enim inde excretum est praeter aquam, vel ingesta. Materies in intestinis haerebat profundius, unde tormina et meteorismus. A fortioribus purgantibus augebatur inflammatio.

Diluentia copiose sumpta tamarindis, mannave, et parva salis quantitate acicurata, plerosque restituerunt. Bi

Biliosa colluvies per alvum educend his in febribus primarius morbi exitus fuit non vero simul, nec semel, sed paulatin et repetitis vicibus expellenda, cum novu indies continuata coctione nasceretur ex crementum.

Nulla initio educebatur materies, cru do adhuc existente morbo, spasmoque ir flammatorio vasorum ora constringent Inflammationem vero cum venaesectionibu continuatisque sedassem diluentibus, sep tima, nona et sequentibus diebus alvus ape riebatur; et quae prioribus diebus fere ni hil effecerant medicamenta, nunc octies e pluries per diem purgarunt, exeunte per al vum foetida viridique pulte.

Frequentes in his febribus cephalalgiae tusses siccae dolentes, laterumque dolores simul et abdominis intumescentia.

Vir quinquagenarius a decima octava ad vigesimam primam Martii continuas per pessus horripilationes et calores, caput ob tusum sentit et pectus anxium. Sudat vi gesima secunda cum levamine, unde abso lutam febriculam rheumaticam credit: se

noc-

noctu insomnia terrifica: vigesima tertia caput magis obtusum est: accedit tussis sicca, dolens; dolor abdominis nunc magis intumescentis, lingua impura est, rubent oculi faciesque, et pulsus celeriter et compresse vibrat. Crustaceus sanguis venaesectione eductus aliquantum affert levaminis, sed quatuor horis post omnia, ut prius.

A purgante salino alvus copiosa, et major hypochondriorum inflatio. Iterata venaesectione, abdominis subsidentia et anxietas minor.

Vigesima quarta vesperi exarcerbatio; abdomen tensum, inflatum: venaesectio fit unciarum decem crustaceo sanguine: noctu insomnia terrifica, et post somnum

25 Martii Dolor capitis pulsans per tractum ductus falciformis: tussis sicca, pulsus subdurus, celer: sanguinis crustacei unciae decem educuntur.

26. Dolor capitis maximus praecipue post somnum: vesperi alvus ter cum flatibus; sudor levis, noctu minor anxietas.

27. Eadem. Oppressio, tussis, et ce-
phalaea cum meridiana febris exarcerbatio-
ne: iteratur venaesectio: sudor post,
alvus laxa.

28. Cephalaea post momentaneum som-
num vehementissima, cedens venaesectio
in pede administratae: nox pacata cum su-
dore; alvus bis; hypochondria mollia.

29. Pulsus mollior, celeriter adhuc vi-
brans: meridie cephalaea maxima, sudo
vesperi oborto fugata: sudor integra noc
cum alvo cocta biliosa ter excreta.

30. Apyrexia: meridie febris cum ce-
phalalgia, alvo cruda dyarrhaeica.

31. Mane horripilatio, dein calor su-
dorque levans cum alvo cocta: vesperi ite-
rum exarcerbatio, calor siccus, alvus t
cruda.

1. Aprilis. Mane horripilatio, dein ca-
lor et sudor levans, meridie iterum horri-
pilatio, vesperi sudor largus, nox tranqui-
la, alvus quater cocta.

Apyrexia.

3. Meridie horror, vesperi calor, noc- sudor, alvus quinquies cocta biliosa.

4.—8. Continui adhuc febriles motus, vus frequens cocta biliosa, et urina hucus- ιe semper tenuis sedimentum deponit la- ritium.

Depurationem numeris omnibus abso- ;am probavit ex integro restituta sanitas.

Aeger hic per totum morbi decursum otidie absumpsit libras duas decocti gra- nis, in quo uncia una et dimidia pulpae narindorum fuerat soluta, atque decoc- n hordei cum aceto rubi idaei copiosum o potu. A trigesima Martii vero febri nc manifestius remittente, decocto gra- nis admiscui unciam semis salis mirabilis auberi, ut cocta nunc et soluta morbi teries per alvum eo facilius excerneretur.

Non omnibus vero eadem fuit morbi nignitas: multorum enim vires quarta intave die, mutata rerum facie, colla-

bebantur, et morbus putridae febris ind lem induebat, dolore omni evanescen

Aegri hi vultum rubescentem perdeba subito, facie tristi plumbeaque moerent vigor pulsus collabebatur, ad continuu delirium accedebant tremulae manus, su silientesque musculi.

An acre morbificum intimius resorptu nervorum conditionem immutavit sang nemque dissolvit? an potius acri non co perante, ordinarius hic fuit morbi decursu

Vidimus medios inter sopores, nerv rumque tremorem, cum natura arte ad varetur, crisin praeparari, et diebus a quot post tenacem hucusque massam p alvum, sudorem, urinamque excerni, nitate restituta.

Adjuvanda vero natura fuit. Arte d ficiente, vel perversa, morbus morte t minabatur Stimulo opus fuit ad excita das vires; Saepe et robore, ad flaccid solidorum compagem firmandam.

In-

Interim transitus nimis praeceps a re- ediis antiphlogisticis ad roborantia noxius it. Percepta morbi mutatione, salina re- edia extemplo seponenda erant, et leniter imulantia diluentibus addenda. Quae- am camphorae grana optime huic scopo spondebant.

Sub horum usu, si vires continuo ma- s adhuc collaberentur, si gangraenosus orporis habitus appareret, stimulantium osis augeri, hisque adjungi roborantia for- ora conveniebat, nullo nunc amplius ad olluviem primarum viarum respectu.

Ipso enim sub usu roborantium vidimus enuo juvari interruptam morbi coctionem, cruditates in abdomine cumulatim collec- s expelli, crisi perfecta per alvum, sudo- em, et urinam morbum feliciter terminante.

Duae puellae eodem tempore hac febri boraverunt, initio peripneumoniaca, uarta dein die in putridam transeunte.

Altera vinginti annorum florens puella sex modo mensibus menstrua sponte re- anentia desiderans.

Vi-

Vigesima octava coepit febricitare prae-
cedente horrore, duabus horis durante:
paulo post tussis dolens, punctorius do-
lor lateris, cephalalgia vehemens, pul-
sus celer, durus, vibrans: venae sectione
ter facta sanguis educitur crustaceus, cum
levamine: exhibitum contenuatumque de-
coctum hordei cum nitro et manna, unde
alvus quotidie bis terve biliosa: pectus sen-
sim liberum, sed cephalalgia non desiit
aegram affligere.

1. Aprilis. Vires deficere cœptae, facies
mutari in turbidam torvamque, colorque
roseus genarum in fuscum abire limitatum:
querela de malo quodam nulla amplius, ne
de cephalalgia quidem; delirium mutum,
somnus comatosus, subsultus tendinum,
pulsusque celer, mollis, undulosus; lin-
gua pura. Ilico exhibita fuit camphora ad
grana duo omni bihorio cum nitri granis
quatuor, et pro potu decoctum hordei cum
aceto datum.

2. Noctu sudor: pulsus tardior, mollis,
vacuus; alvus bis: cetera ut heri.

3. Sudor continuat nunc copiosior, ulsus elevatur parum, facies coloratur ıcundius, subdelirium, subsultus nulli, somus minor.

4. Continuus sudor cum levamine om-.ium symptomatum: alvus bis per diem: coninuatur camphora et decoctum hordei.

5. Vires eriguntur: appetitus redit, suLor noctu, isque in quiete levans, pulsus ardior, elatus, urina lateritia.

Per duos adhuc dies urina sedimentum .abet lateritium cum sudore continuo le-ante: vires cito increscunt.

Nona Aprilis medicamentis abstinens, arnem comedere coepit. Decima tertia ıosocomio veledicit.

Altera erat viginti duorum annorum.

26. Martii inopinato concutitur horore, dolet e latere dextro, affligitur ussi sicca frequente: calor subsequitur veıemens cum cephalalgia et dolore laeris, adeo invalescente, ut vix inspi-

rare

rare posset: pulsus creber, vibrans, du-rus: venaesectione facta cum levamin sanguis educitur crustaceus: vena iterum iterumque secta, sanguis semper idem exhibita sunt diluentia eccoprotica nitrosa cataplasma emolliens pectori applicatum.

30. Doloris imminutio, respiratio facilior, tussis minor, pulmonum subsidentia sed aucta quovis momento virium dejectio facies sensim pallida, turbida, gangraenosorum; delirium, subsultus tendinum, abdominis tumescentia, pulsus flaccidus, murus, inordinatus.

In hoc rerum statu mutata in gangraenam phlogosi, sepositis diluentibus hucusque datis dedi decoctum corticis peruviani et camphoram, ut omni bihorio uncias duas decocti corticis in libris duabus aquae incoctas atque camphorae grana duo absumeret.

31. — 1. et 2. Apr. perduravit putri morbi furor, delirium continuum, sopor subsultus totius corporis, facies collapsa, pulsus mollis, flaccidus, inordinatus pectus nunc sanum, nulla tussis am-

pli-

llius, sed lingua indies copiosiori albo avicante muco obducebatur; continuatis nterim largiore quidem dosi antisepticis xcitantibus remediis, ita ut a prima Aprilis crupulos duos camphorae et uncias quaior corticis in decocto per nicthemerum bsumeret.

Nona morbi die sudor erupit copiosus um alvo dyarrhaeica biliosa, quarta, quinaque Aprilis continua, imo per hos dies rigesies et ultra seposita. Reconvalescens ito vires recuperavit. Decima nona Aprilis d consuetos labores abiit.

Quid excitata febri natura possit, casus equens edocet:

Vir 47 annorum scorbuto per medium nunc annum paulatim aucto infectus, rigidis artubus laxisque gingivis sanguinem fundentibus, lividis latisque maculis toto corpore dispersis, circa medium Martium febri afficitur continua, cum tussi, dolore pectoris in respiratione aucto, respiratione ipsa celeri, difficili, pulsuque frequenti celeri, molli. Scorbutus febre sanatus

Cum

Cum aeger hic de dissolutione scorbu
tica nullum relinqueret dubium atque hin
generosiorem antiphlogisticam methodu
non solum fore inutilem, sed certe nocitu
ram constaret, dedi solum decoctum mal
cum pulveris calami aromatici drahm
per diem.

Altera die malum non auctum: quart
sudor tepidus, respiratio facilior, tussi
minor, artus mobiliores: quinta, sexta e
septima continuavit transpiratio major cun
perfecta febris et peripneumoniae aboliti
one: rediit appetitus, atque continuato pe
tres septimanas decocti malti et calami aro
matici usu, aeger scorbuto omnino libera
tus est, gingivis firmatis, artubus sanis
maculis evanescentibus.

In alio peripneumoniaco mirum vidi
mus phoenomenon. Erat homo 32 anno
rum corporis athletici, nunc vero continuo
leguminum usu et car:eris squalore pallidus
et cachecticus, initio Martii vehementer
febricitat peripneumonia affectus: Pulsus
celer, durus, elatus; venaesectione in
brachio dextro instituta exsilit sanguis crus-
taceus, medio in cursu consistens subito

Quid

Quid rei impediat cursum respiciens, distraho parum vulnusculum, et ecce globulus piso minori similis exsilit, sanguine iterum effluente. Erat globulus cruor sanguinis compactus, sat durus. Aeger hic sanitati restituebatur continuato decocto hordei cum oximelle simplici et cremore tartari.

Interim per aestatem invadunt illum frequentes catarrhi, subitaneae vocis raucedines, pedum oedema, anasarca, et mense Julio hydrothorax.

Ex omnibus, quae ipsi exhibebantur, remediis, optime tulit cremorem tartari cum extracto lactucae virosae, imo saepius integra sanitate frui videbatur. Ast rediit continuo malum remedio pertinacius, tandemque lethale. Mors undecima Augusti.

Cadavere aperto cavum pectoris utrumque libras quinque seri flavi continuit; pulmones ambo in tota sua substantia scyrrhosi fuerunt, pluribus in locis vomicas continentes: pericardium seri libra una semis turgidum; cor dextrum, auricula dextra, et vena cava plures habuerunt compactos sanguinis grumos, quorum unus non minor ju-

juglande fuit: sinistrum cor vacuum; abdo minis viscera sana, liene et hepate minu solito consistentibus.

An globulosus cruor hic in vena natus?

Phthisis scorbutica

Felicior evasit alius phthisi affectus Hujus gingivae fuerunt flaccidae, sangui nolentae, artus a multo nunc tempore ri gidi, et pallor faciei terreus cum pustuli rubris, fuscis, lividis. Sensim tussitare anhelare, expuere pus foetidum, et san guinem congrumatum coepit: pulsus mi cuit celeriter, vix perceptibilis prae mol litie, febris hectica pomeridionalis cum ru bore genarum limitato, fugaci. Praete decoctum malti, quod copiose sumpsit camphora fuit exhibita a granis 2 ad 20 lenimen inde in respiratione et tussi, facilior expectoratio et copiosior, atque imminutum scorbuti incrementum: ast febris substitit, vires solidorum dejectae. Cortex peruvianus 2. Apr. exhibitus anxietatem quidem et sputa cohibuit, sed febrim auxit.

Hinc sexta Aprilis ad priora remedia recursus, addito kermete. A 12 Apr. ad 20 urina cum sedimento lateritio copioso;

fe-

ebris immiuutio, cessatio; tussis nulla, commoda respiratio, sputa minora, sensim puriora mucosa. Decoctum malti continuatum cum pulvere calami aromatici aegrotum pristinae sanitati restituit. Mense Augusto sanus nosocomio exivit.

Memorabilis a perfrigeratione ortus et aqua gelida pro maxima parte sanatus hic locum meretur sphacelus.

Sphacelus a perfrigerio

Undecima deportatur ad nos puella sphacelo pedis sinistri orto a congelatione sexta Martii affecta.

A malleolis ad digitos usque tarsus et metatarsus una cum planta pedis nigerrimi sunt: cutis caroque frigidissimae, acu etiam punctae non dolent. Calidiori nunc coelo nivem frustra quaero: hinc immitto pedem in aquam frigidam, cui glaciem e cella glaciali receptam indideram, et eam diu noctuque in hac aqua retineri jussam, saepe saepius aqua frigida, glacieque, quotiescunque aqua prima tepesceret, recenter affusis, balneo.

Altera die nigredinem malleolorum in rubrum mutatam colorem invenio: Die

quarta tarsus rubet albescentibus malleol modo sanis: sexta metatarsus rubet ad d gitos usque: septima separationis ac su purationis linea circum omnes apparet d gitos huc usque nigerrimos, laetius interi rubente metatarso et albo sanoque tars Continuatur igitur pediluvium aqnae gla cialis pertinaciter: duodecima nigra utr usque minoris digiti epidermis sponte se paratur, dum cutis inferior sana est, e rubicunda. Ast superior digiti medii pha lanx separatus os nudum monstrat, digiti que dolent in frigida.

Medelam permuto invitus: deligantu nunc partes gengraenosae unguento de sty- race, fomentanturque decocto corticis Tres digiti reliqui suppurant, phalanges su- periores suppuratione soluti decidunt, et sanatio in longum protrahitur. Tarsus vero et metatarsus, digitique duo minores persttiterunt sanissimi.

Mortui hoc mense in civitate 1322.

Dies.	Barom. alti. med.	Therm. gradus medius	Venti. mane.	meridie.	vesperi.
1	27 dig. 11¼ lin.	+ o o gradus	N. p.	N. p.	N. p.
2	27 — 10½ —	+ o 0¾ —	—	—	—
3	27 — 9¾ —	+ o 0⅓ —	—	—	o
4	27 — 9⅓ —	+ o 5⅔ —	o	—	N. p.
5	27 — 11 —	+ o 0½ —	N. p.	—	—
6	27 — 11 —	+ o 1¾ —	o	o	o
7	27 — 9¾ —	+ o 2⅕ —	N. p.	N. p.	o
8	27 — 8 —	+ o 3⅔ —	o	o	o
9	27 — 7 —	+ o 6½ —	o	S. p.	S. p.
10	27 — 4⅔ —	+ o 10¼ —	o	o	S. f.
11	27 — 3 —	+ o 13 —	S. m.	S. m.	o
12	27 — 4½ —	+ o 13⅕ —	o	S. p.	S. m.
13	27 — 7 —	+ o 12¼ —	o	W. p.	o
14	27 — 8½ —	+ o 12⅔ —	o	S. m.	o
15	27 — 8¾ —	+ o 11⅔ —	o	S. p.	o
16	27 — 6¾ —	+ o 13 —	o	—	W. p.
17	27 — 7½ —	+ o 10¼ —	W. p.	N W. p	—
18	27 — 7½ —	+ o 6⅓ —	—	o	o
19	27 — 8⅔ —	+ o 3¾ —	N. W. p.	N. p.	N. p.
20	27 — 10¾ —	+ o 2 —	N. p.	N. p.	N. p.
21	27 — 11¾ —	+ o 3⅕ —	—	—	—
22	27 — 11⅕ —	+ o 5 —	—	—	o
23	27 — 10 —	+ o 8 —	o	o	o
24	27 — 8 —	+ o 11¼ —	o	o	o
25	27 — 7 —	+ o 11¼ —	S. O. p.	o	o
26	27 — 6⅓ —	+ o 12 —	—	o	o
27	27 — 7 —	+ o 12⅔ —	o	o	N. p.
28	27 — 8¼ —	+ o 12 —	N. p.	o	o
29	27 — 8⅓ —	+ o 13⅓ —	o	o	o
30	27 — 7¾ —	+ o 12¾ —	o	o	o

Die 21 altitudo baromet. max. = 28 dig. o lin.
Die 11 altitudo minima = 27 dig. 3 lin.

Diffe. = o dig. 9 lin.

Die prima frigus maximum = — o 2 grad.
Die 12 calor maximus = + o 17½ grad.

Summa = 19½ grad.

Sic-

Siccitas continua per integrum mense primum diem si exceperis, quo multa r cecidit.

Grassatae sunt hoc mense febres int mittentes varii generis et ordinis, tertian simplices et duplicatae, quotidianae si plices anticipantes irregulares, praeter febres complicatae inflammatoriae cum g tinosa saburra in ventriculo, intermitte tium naturam brevi adoptantes, omnes c urinis sedimentum lateritium cito dep nentibus.

Intermittentes

Intermittentes solventibus et salinis f cillime cedebant post quintum, sextu que paroxismum et ultra, rarissime t men vidi nonum.

Ex omnibus intermittente affectis un isque adolescens cortice indiguerat. Ant laboraverat colica rheumatica; sanatus i de, subito vehementissimis cruciatur d loribus colicis, delirat, ardet totum co pus, riget, stupetque: pulsus celer duru post duas horas adrepit somnus cum sud re largo: surgit post somnum octo ho rum sat alacer; urina largum deponit s dimen-

dimentum lateritium: cum lingua esset crusta alba obducta, oculique parum flavecerent, suspicatus, hesternum morbum fuisse paroxismum intermittentem, dedi ipsi extractum graminis cum sale polychresto, et rheo, ut primas purgarem vias a fomite frequentissimo intermittentium: alvus inde copiosa: hilaris mansit aeger integra die: nox quoque pacata erat: sed tertia die mane priora redeunt mala, vehementissimi denuo dolores colici, delirium, furor, oculi scintillantes, sanguine suffusi, dein rigor totius corporis, quem denique somnus et sudor copiosus exceperunt.

Altera die aeger, praeterquam quod valde debilis esset, bene se habuit, pulsu pacato, tardo, molli. Metuere coepi aegro, ne novus eum tolleret insultus, ad cujus vim coercendam extemplo porrexi corticem peruvianum ad unciam unam cum drachma rhei et salis polychresti drachmis duabus apyrexiae tempore absumendum.

Ingruit tertia nocte anticipans paroxismus multo nunc lenior: frigus leve, dein aliqui dolores colici, brevi sudor cum som-

no, nullum delirium, nullus corporis rigor, nulla nervorum affectio praeter colicos dolores. Brevi pacatus paroxismus. Nulla amplius febris: idem datur medicamentum per 8. adhuc dies, dosi sensim minori. Liber omni morbo hucusque vivi sanissimus.

Febres remittentes

In plurimis remittentibus cephalalgia vehemens aderat cum pulsuum duritie, qui simul inordinate celeriterque subsiliebant etiam remissionis tempore: quidam eorum de laterum doloribus coquerebantur tussientes cum sputo pituitoso, tenaci, sanguineis quandoque striis intersperso.

In hujuscemodi aegris venaesectio una vel altera mitigavit morbi vehementiam continuato deinde salinorum et eccoproticorum usu febris magis magisque remisit apyrexiam fecit pleniorem, tandemque in mitem abiit intermittentem, urina a septima die modo lateritia. Die plerumque undecima febris extirpata penitus, gaudente nunc aegro meliori, quam unquam prius sanitate.

Ea-

Eadem vero febris minus caute tractata exacerbabatur vehementius, haemorrhagiis variis, pulsu viribusque collabentibus, delirio feroci cum dissolutione gangraenosa, et petechiis, atque mors paulo post utplurimum pulsabat ad fores.

Praeter has febres inflammatorio saburrales vera febris putrida plurimos corripuit et in civitate et ruri, ita ut consilium aulicum facultatem medicam hac super epidemia consuleret. Febris putrida epidemica

Quos ego sanandos habui, per aliquot dies dedolationem patiebantur, nullius cibi appetentes, ore non amaro, cum pulsu molli, celeri, facie livida, oculis tristibus caliginosis, per 3. 4. pluresve dies lassi circumeuntes, consueto tamen labore fungentes: tandem dedolatio indies accrescens aegros lecto affixit. Horripilationem per aliquot dies senserunt fugacem; horror dein major per tres quatuorve horas et ultra duravit, quem calor excepit minus vehemens: imo prima integra die, etsi naturaliter se calere sentirent, attamen manum non nudabant tegmine, quin frigescere reinciperent; nulla querela, nisi de dedolatione maxima:

caput erat obtusum; dormiturientes vigilabant continuo, oculis magis magisque caliginantibus aeque ac facie contracta, ita ut tristes, morosi, imo profunde meditari viderentur, animo interim ad stupiditatem usque tranquillo: Sitiebant ore sicco, non multum amaro, lingua erat pura, in medio flavo griseo muco obducta, pectus liberum, quandoque anxia respiratio per aliquot horas durans, dein sponte liberior, hypochondria mollia, alvus naturalis, pulsus celeres, molles, flaccidi: cutis tangentem urebat eo acrius, quo diutius attingebatur.

Petechiae copiosae latae livescentes toto corpore secunda, tertia, quarta die erumpebant: oculi rubicundiores, caput obtusum magis, delirium leve, mutum, pulsus celeres, molles, flaccidi. Tertia, quartave die plurimos haemorrhagia narium consolabatur, unde caput liberius, oculi magis naturales.

Die quinta, sexta, et septima alvus fiebat dyarrhaeica cum levamine: die denique septima urina hucusque cruda et limpida turbari coepta, tandem deposuit sedimentum albo rubrum, madebat arida huc-

us-

usque cutis, ingensque illius humide nunc et aequaliter perspirantis ardor erat remissior.

Petechiae a quinta die rubicundiores, jam pallidiores, minores volumine, numeroque pauciores, posteaquam cutis coepisset madescere, tandem evanuerunt omnino, alvo adhuc manente dyarrhaeica.

Durarunt criticae hae evacuationes ad nonam usque diem: cum febris a septima magis mitigata, omnino abiret: pulsus nunc elati aequaliter, tarde micabant, caput erat liberum, hilaris animus ob elongatam mortem, appetitus rediit.

Morbus hic tam atrox tamque periculosus tum felicissime crisin perfectam attingebat, cum sibi fere soli relictus, nullis a medico adjumentis perturbaretur; e contra in horrenda erupit symptomata, in deliria, furores, subsultus, meteorismum, gangraenamqne lethalem, cum medela sic dicta antiseptica, adstringente et stimulante febris orgasmo sanguinis excitato augeretur.

Cum primae viae ab initio sat purae essent, et acrimonia febrim hanc excitans po-

potius in sanguine latere videretur, dedi statim ab initio decoctum lene diluens cum acido grato vegetabili. Plurimis dedi decoctum hordei cum aceto rubi idaei: isthoc decoctum continuavi indies abdomine molli, pulsu molli, nec nimium celeri, nec omnino vacuo. Hinc nil credidi mutandum esse; cephalalgiam, dedolationem, anxietatem febrili motui, qui hac ratione acre morbosum subigeret, tribui; adstantibus, qui aegrum neglectum existimabant, ad unum quodque symptoma proprium remedium frustra petentibus.

Orta vel narium vel alia haemorrhagia, prioribus acquievi; nec poenituit: cephalalgiam enim, somnolentiam, et delirium inde mitescere, et oculos hucusque tortuosos in naturalem redire statum, cum gaudio vidi.

Accedente dyarrhaea, nil iterum in medicamentis novi; quamdiu vires sufficientes, febris ordinata, moderate procedens, pulsusque aequalis regularis id mihi suadere videbantur.

Post septimam vero diem, cum urina turbidior, alvus dyarrhaeica, mador cutis, e-

ejusque minor aestus imminentem crisin indicarent, vitaeque vires post tot dierum turbas vacillare viderem, pulsu jam debiliori, celeriori, saepe et inaequali, dedi ad vires refocillandas mixturam ex drachmis duabus extracti corticis cum granis quatuor, sex, vel decem camphorae. Hoc medio criticae evacuationes per alvum, urinam et cutis poros tam abunde, tam subito exonerabantur, ut circa nonam diem morbus perfectae sanitati locum faceret; et, quod mireris, reconvalescentium vires mea ipsius opinione celerius recuperarentur.

Morbus hic petechialis nil commune habuit cum febri stationaria; nec ab aëris constitutione sicca et aquilonari putrida dissolutio repeti potest: tantum enim abest, ut eam producat, ut potius infringat praesentem: inde forsitan fluit benignus ipsius decursus, cum sibi relictus adjutrice manu vix indigeret. Unde ergo hoc tempore febris illa petechialis?

Pars exercitus imperialis e bello turcico jam redit in Austriam: milites morbis putridis castrensibus affecti in angustis rusticorum tuguriis decumbunt, occumbunt.

Su-

Subito corrumpitur atmosphaera ab exhalationibus, quae in cubiculis alioquin clausis calidis, humidisque nascentes, germen suum in corpora ad contagium disposita circumvehunt.

Accedit, quod aër frigidior complures etiam civium non sineret domo egredi; hinc ubi res angusta domi, et quorum cubicula sordida exhalationibus fornacis, coctionis, ciborum, hominum, liberorumque perpetuo inficiuntur, facillime febris utut benigna in putridam declinabat, nec rara erat in adstantes contagii propagatio.

Sola vero fenestrarum apertura, sola corporis procurata munditie, febris haec extemplo mitigabatur, et e corpore, licet horrido petechiis, paucorum dierum decursu feliciter non dicam pellebatur, sed quasi sponte discedebat, modo ars sinistra naturae conatum non cohiberet.

In nosocomium admiseramus 30. foeminas, viros 18. Morbis acutis laborarunt 18 foeminae, viri 14. Mortui sunt inde tres, hinc obiit decimus sextus.

Ge-

Genius morborum acutorum acre bilio-pituitosum fuit, phlogosi levi junctum: -iculosius decumbentes persaepe et pete-is corripiebantur. Genius acutorum in nosocomio.

Cephalalgia multos, tussis et pectoris pressiones afflixerunt plures: hos exan-:ma et sputum glutinosum, illos libera-haemorrhagia narium.

Quidam e capite simul et pectore dole-nt, phlogosi cum petechiis simul prae-ıtibus, ut, quid ageres primo, aut quod-m malorum urgentius medelam posceret, scires.

Adolescentulus 13. annorum 11 Apr. gore et calore alternantibus affectus de phalalgia vehementi conqueritur; adest mul tussis et pectoris oppressio, pulsus terim celer, mollis, elatus.

12. Apr. Perdurant haec omnia cum cremento.

13. — In nosocomium adducitur: ce-ıalalgia vehemens, debilitas virium magna, etechiae hinc inde in corpore, oculi ru-ben-

bentes, oppressio pectoris, respiratio difficillima, pulsus celer, vibrans, elatus, lingua humida, laevi muco obducta, oris sapor pastaceus, hypochondria mollia.

Instituitur venaesectio unciarum 8. ad conciliandam aliquam vasorum depletionem: cruor laete rubicundus tenuis, serum a levissima cruoris agitatione rubellum. Cephalalgia statim minor, faciliorque respiratio. Juxta Baglivium initio purgare nolui nulla urgente primarum viarum impuritate, hinc nonnisi decoctum hordei cum aceto dedi.

14. Calor, obtusus capitis dolor, tinnitus aurium, oppressio: pulsus frequens, celer, vibrans. Do ipsi libras duas infusi ex drachma florum arnicae, et simul pro potu decoctum hordei: noctu sudat: alvum bis habet per diem, urina cruda est, petechiae livescunt.

15. Tinnitus aurium aliquanto majores, tussis sicca frequens dolens; oppressio prectoris continua; pulsus mollis, undosus, celer; sudor ad meridiem usque; abdomen molle, indolensque: idem, quod heri medicamentum. ab-

16. Cephalagia magna cum tinnitu, rium mutum, oppressio pectoris et tus- minor, pulsus et alvus ut heri. Sumit ie infusum ex drachmis duabus florum cae paratum, simulque camphorae drach- n dimidiam in mucilagine gummi arabi- Vesperi et noctu sudor, nox cum somno.

17. Sudor et alvus bis deposita co- , delirium minutum, pulsus tardior.

18. Delirium nullum, urina biliosa, da, sopor.

19. Cephalalgia vehemens, tinnitus ium, delirium, tussis rara, alvus se- l, praéter medicamenta vesicans ad cham applicatur.

20. Cephalagia eadem, etsi vesi- as bene operatum esset: oppressio simul ctoris magna, vox rauca, tussis, laxi- universalis, pallida labia, oculi concavi, na flavicans clara, alvus semel: interim lsus elatus, tardus, mollis.

Die nunc critica imminente, certus, od materia morbosa caput praeprimis at- que

que pectus occuparet, fors naturae viri non facile amovenda, cum febris aestus ferbuisset, dedi vigesima aquam laxativ ex sale medio et manna paratam, sepon ulterioem camrphorae usum: alvus inde xior orta, cum capitis pectorisque levami

21. Alvus noctu ter copiosa, cta; urina sedimentum albo flavum depo pulsus naturalis est, raucedo minor, pe chiae dilabuntur.

Sanitas nunc indies confirmatur mag debilitasque virium, morbi furore va fractarum, decocto corticis restauratur. I 28 integre restitutus aeger e nosocomio missus est.

Eadem die eodem fere morbo affligi vir quadragenarius. Cephalalgia maxin oppressio, sitis, pulsus celer, mollis brans: lingua albo muco copioso obduct os amarum. Dedi ipsi purgans; alvus de laxa decies quater et ultra absque lev mine cephalagiae, gustu tamen emenda Quarta die febris, oppressio, cephala sine intermissione desaeviunt, dolore ca tis profundiores frontis partes jam occupa

te

pulsus celer accelerans, undulatorius: tu in somno perturbato orta haemorrha-, exstilantibus e nare sinistra libris duabus guinis cum magno levamine, nox tran-la. Vigesima quinta mane ex eadem e iterum haemorrhagia ad libram unam: sus deinde tardus, mollis, nulla amplius ressio pectoris, caputque liberrimun.

Decima sexta. Quam primum aeger a-n illum morbi fomitem una cum sanguine narem ejecisset, citissime sanitati resti-ts abiit.

Id vero, qnod morbum constitutionalem us mensis in nosocomio genuit, pecu-e genus febris inflammatorio putridae n exanthemate morbilloso cognitum est. us sequior huic morbo praeprimis obno-s fuit, seniores autem minus juni-bus.

Febris inflammatoria putrida cum exanthemate morbilloso

Non dissimilem ill: I. B, de Störck eo-n mense observavit anno 1760. multo ta-n praesenti mitiorem. Eundemque Hux-nus mense Aprili anni 1734 observa-i descriptumque reliquit: unicum inter-e videtur discrimen, quod hic noster an-

te

tequam finem attingeret plenarium, d
ret diutius.

Loco descriptionis generalis quasc
adducam historias.

Puella sana alias, beneque menstru
15.annorum ab initio Aprilis minus bene
luit: a quarta nunc horripilatione nunc
lore indies coepit affligi eum dolore fa
um, laterisque punctorio. Per tres ad
dies domi manet nil praeter infusum aliq
theatum usurpans.

7. Apr. 3tia.nimirum morbi die mede
rogat: febris erat vehemens dolor lat
dextri cum tussi sicca dolente, partes oris
terioris inflammatae, lingua simul albo
vo muco defaedata: extrahuntur unciae
sanguinis, brevi crustam phlogisticam c
sam efformantes: purgatur octies alvo.

8 — 4, Nullum levamen: repetitur
nae sectio: sanguis vero non amplius p
gisticus est, laete rubens facilis disse
levamen inde doloris lateris, facilior
glutitio, minor tussis.

9 — 5. Post noctem tranquillam sudor, gina eadem, auditus difficilis, tussis mi- s dolens, alvus fluida,

10 — 6. Facies rubet, oculi rubri, hu- di, mador cutis continuus, auditus ves- ri difficilior, sopor.

11 — 7. Maculae rubelae, latae per to- n corpus diffusae, vox rauca, ardet cu- , alvus manet fluida. Sumpserat hucusque coctum hordei cum oximelle: hodie do fusnm florum arnicae, qui virtute resol- nte, leniterque antiseptica in omni febri- bilioso putridarum et exanthematica- n genere medicamentis omnibus ante- lunt.

12. — 8. Angina nulla amplius, sed x rauca, cutis erysipelatose rubens cum stulis morbillosis latis livescentibus: so- r, caput vertiginosum, respiratio bona, gua flavo muco in medio inquinata.

13. — 9. Subdelirium, pulsus celer, llis, elatus digitos feriens, citoque se ntrahens media in diastole. Ad depel- ndam funestam e cerebro depositionem, ap-

applicata fuere synapismata pedibus, vo
cansque nuchae: camphorae drachma se
simul exhibita.

14.—10. Virium major dejectio: h
dedi decoctum corticis una cum infuso
rum arnicae, atque camphorae drachn
semis.

15.—11. Sicca cutis, marmorea,
densque; lingua arida, petechiae hinc in
foetidum corpus, respiratio cita abdom
lis; eadem medicamenta: alvus hucus
quotidie bis, terve.

16.—12. Sudor levans, pulsus
tior, cutis aequalius rubicunda.

17.—13. Sudor idem foetidus, leva
sopor minor, delirium nullum, oculi
vidiores.

18.—14. Pulsus tardior, elevati
mollis; sibilus in respiratione, tussis der

19.—15. Mentis integre compos ae
ast debilis de siti, de respiratione diffi
de cephalalgia conqueritur: urina cru
a.

vus semper aperta, pulsus elatus, minus eler. Continuatis medicamentis madet ontinuo cutis, et minus rubet.

20. — 16. Eadem, quae heri; petechiae ranescunt.

21. — 17. Nox tranquilla cum sudore, ılsus fere naturalis, mollis, elatus, tardus; olor cutis in naturalem vergens: urina ane cum sedimento largo ex albo flavesnte.

22.— 18. Si raucedinem et debilitatem ceperis, bene se habet aegra: urina albo vescens: nec datur nisi decoctum corticis.

23.— 19. Urina mane cum eneoremate: mpto purgante salino purgavit octies: lsus mane tardus, vesperi celerior, pam strictus: tussis sicca, vox rauca: idem coctum corticis.

25. — 21. Sputa nunc commode pro- ınt purulenta, facili et rariore tussi: su- t lac cum decocto corticis, et ad facili- ıdum puris exitum vapores aquae calidae ıalat.

27 — 23. Copiosus facilisque puris e
tus adminiculo tussis, vox minus rau
Appetit valde aegra, nunc bene valens: v
peri nulla febris.

Sic in sputis ejiciendis ad primam usq
Maji assidua, et vires et pristinam sani
tem recuperavit, eamque adeo florentem,
sexta Maji perfecte sana nosocomio va
diceret.

En in una eademque aegra scarlatina
morbillosum exanthema, et petechias,
phalitidem, anginam, peripneumonia
mala certe, quorum alia multa ab aliis alie
videntur, nisi acre quoddam putridum
culiare, sanguini immixtum admittas, qu
irritando vasa cutis, encephali, fauciu
pulmonumque singulas has inflammave
partes, pustulisque sui generis imbuer
cum petechiae simul ab imminuta sangui
densitate oborirentur. Veram in pulmo
bus et faucibus fuisse inflammationem,
monstravit pus, quod per excreatione
et ope tussis exivit. An ulcus formatum
erit, latet: quid si lympha coagulabilis,
bronchiis quiete restitans in pus dege
rasset?

Ejus

Ejusdem generis, at decursus diversi notabilis alius fuit foeminae morbus.

Puella 18 annorum, succosa, at duobus mensibus non menstruata, tussi corripitur sicca, et pectoris oppressione: venae sectione crustaceus educitur sanguis. Altera die 18. Apr. mox horripilare coepit, mox calere; tussis continua, dolens, sicca; respiratio difficilis, vox rauca. Durant haec per septem dies continuos, ore simul amaro, lingua in fundo flava, urina fusca, vehementique dolore sincipitis. Pulsus primis 5 diebus celer, durus, tensus: sexta die mollior, celeritate et magnitudine inaequaliter remittens. A binis venae sectionibus cruor minus spissus cum crusta tenaci corrugata: ab aqua emetica vomitus glutinosus aeruginosus.

Post septimam diem horripilatio huc usque durans cessat: manifestiores sun febris remissiones, sed tussis continua, sicca, dolentissima; respiratio difficillima, orthopnaeica, vox nulla, inordinati viscerum tumultus, subsultus, crampi, tensiones.

Decocto hordei cum cremore tartari e
manna indies exhibito alvus bis vel ter pe
nitchemerum promota, sitisque fuit extinct
Ab octava die camphora simul datur larg
ori dosi, pro majori nervorum spasmo
a granis quatuor ad drachmam dimidiam
vesicantium item inter scapulas et ad su
ras applicatio, atque ulcerum suppurati

Decima sexta sudor et somnus cum leva
mine: 17ma morbillosum cum sudore per to
tum corpus erumpens exanthema; cephal
gia cum nervorum distensionibus imminut

Perdurat sudor ad 24^{tam} una cum exa
themate fere continuus, calore moderati
ri, pulsu aequali, elato, tardo: urina pr
mis sudoris diebus cum eneoremate, 21^{1}
sedimentum copiosum lateritium deponi
Eadem die tussis hucusque sicca et dole
tissima humido temperatur sputo tenaci gl
tinoso: 22da vomituritione, adjuta eme
co, glutinosa ejicitur pituita; sputum in
liberius. compiosius, verum pus igne et in
mersione probatum: vox tamen contin
rauca: 23^{tia} exanthema sensim minus: 24
effluxit integre cum desquammatione cutis

Ex-

Expuitio puruleta durat adhuc per 14 di-es, vox deinde paulatim evadit clarior, de-cubitus in sinistrum latus hucusque impossi-bilis jam facilis; vires et caro, violentia morbi valde consumptae, brevi restituun-tur, appetitu ad nutrimenta indesinenter invitante, ita ut medio Majo optime valens et colorata ad suos rediret.

Medicamentorum inde ab eruptione morbillosa nulla fuit facta mutatio; con-tinuavi lenia eccoprotica diluentia salina: decoctum nempe hordei cum arcano, manna, vel cremore tartari. Composito ner-vorum tumultu, et erectis naturae viribus, amphoram seposui. Ad expectorationem vero promovendam, et ventriculum a pu-re deglutito purgandum, granum tartari emetici copiosa dilutum aqua per diem ex-hibui, unde purulentum tenaxque gluten eo citius expuebatur, quo magis facilitabatur concussio. Curam clausit serum lactis, quod ad duas usque mensuras per diem stre-nue potatum fuit.

Nemo est, qui summam hujus aegrae pul-monum inflammationem in suppurationem abiisse non perspiciat; Verum ad pecu-liare

liare quoddam genus systematum hunc morbum referre difficile est.

Febris erat continua remittens: inflammatoria diathesis praecipuam quidem merebatur attentionem; sed conjunctum ipsi venenum acre erat ejusmodi, ut cura nonnisi ad inflammationem directa certo certius aegram abripuisset. Idem acre pulmones, idem laryngem, idem et cutem inflammaverat, idem et nervos summo cum vitae periculo constrinxerat, idem denique continuata per 20 dies naturae opera per purulenta sputorum involucra, per vomitus, et copiosissimam sudoris excretionem e corpore penitus fuit eliminatum.

Miranda sane et inperscrutabilis natura, legis circa dies criticos semel statutae observantissima! dies 4. 7. 17. 21. hujus morbi vere judicatorii fuerunt, et critici.

Hinc non possum ex scriptis non adducere quasdam aegrotorum historias, qui eodem hoc mense, eodem morbo laborantes, ad unum omnes eandem naturae operam eamdemque legis observantiam attestantur.

Pu-

Puella 23 annorum florida hucusque sana.

22 Apr. mane inhorruit, incaluit, ebricitavit tota die, noctu sudavit.

23 Apr. 2. morbi die: Iterum mane orror, calor per diem, noctu sudor: sunit decoctum hordei cum arcani duplicati rachmis duabus.

24 — 3. Eadem: simul oppressio pectois, tussis, cephalalgia, lingua impura, flavo nuco defoedata, pulsus celer, constrictus.

25 — 4. Febris iterum ut heri, rubor aciei, magna pectoris oppressio; venaeectio: continuantur priora medicamenta; rina mane sedimentum lateritium deponit.

26 — 5. Eadem; alvus quinquies.

27 — 6. Eadem: pulsus hodie mollis ndulosus celer, sputa globulosa, duriusula, sanguine striata, alvus bis, urina mae cum sedimento rubello.

28 — 7. Febris eadem, haemorrhagia arium copiosa cum levamine cephalalgiae,

et

et febris, sputum glutinosum cum intermixto sanguine, urina cum denso eneoremate in fundo.

29 — 8. Nullus horror amplius, febris continua, cutis continuo transpirans, urina straminea, os pastaceum, pulsus celer, mollis, elatus.

30 — 9. Pustulae morbillosae in facie, pectore, brachiis, et toto corpore pruri entes; sudor, pulsus minus celer, calor minor, dolor abdominis.

1. Maji, 10. Pustulae augentur, pruritu est molestior, lingua purior et humida; pulsus fere naturalis, mollis, calor sitisqu minor, alvus et hodie bis. Continuat decoctum hordei cum oxymelle, arcano duplicato seposito.

2. — 11 Exanthema minuitur; lingu impura est.

3. — 12. Alvus per duos dies constipata, lingua impura, et flavo albo muco obducta, pulsus celer mollis: sumit uncian salis anglicani in libra semis aquae fonta

nac

ae, unde decies quinquies alvum deponit liosam coctam; urina intense rubet.

4.—13. Pulsus pacatus, naturalis; exanhema nullum amplius, sed tussis iterum nagna, sicca: lingua eadem, ut heri, muo obsessa, urina intense rubra, alvus ad esperum ter cocta.

5.—14. Sudor levis, lingua pura, tussis pauca, pulsus minus celer, mollis, uria jumentosa cum sedimento lateritio.

6.—15. Pulsus naturalis, nulla febris, rina mane cum sedimento copioso, appetus redit.

7.—16. Pulsus naturalis, urina ut hei, pustulae nullae amplius.

8.—17. Nulla febris, urina iterum cum edimento lateritio, sudor noctu.

9.—18. Sal anglicanum ad unciam nam in aqua fontana, unde decies alvus um optimo levamine.

10.—19. Urina naturalis, sanitas integra, appetitus magnus.— Mansit sana viribusque brevi restitutis sana dimissa est.

Primis 7 diebus febris quotidiana intermittens subcontinua, tussis non multo post oppressio, et cephalalgia: die quarta rubor faciei cum sedimentosa urina, nullum tamen judicium; sexta sputum striatum, septima haemorrhagia narium levans, nullum tamen judicium, imo inde ab eadem die febris continua: Nona pustulae morbillosae, levantes malum, ast incerti adhuc judicii, quae 11ma imminutae, 13^{tia} disparent. 14ta vera crisis, urina inde per 4 dies continuos lateritia cum levi sudore, et febri integre pacata.

Medicina huic aegrae data, utut specie pauca, re tamen fuit egregia, etsi tumultuarie nihil actum sit. Pituita enim tenax cum acri exanthematico febris causa salinis medicamentis incisa, per alvum educta fuit.

Salinis medicamentis initio natura ad pituitam tenacem incidendam, evacuandamque adjuta, diluenti deinde saponaceo po-

tu acre involutum fuit, et dissolutum; gente orgasmo quarta morbi die sanguis tractus est, spontanea deinde naturae era ulteriorem venaesectionem reddidit pervacuam. Eruptione exanthematis fac- suspensus est salinorum usus, ne irrita- ventriculo et intestinorum tractu eruptio itanea turbaretur. Ast vix biduo inter- iptus eorum usus repetendus erat, lingua npura, ore fatuo, alvo constipata id prae- ribentibus. Eadem haec salia copiose chibebantur ad alvum purgandam. Die olenni 17ma exantlata, omnis nunc cocta orbi materies per vias quacunque apertas xcreta erat: tussis, ferox utique et mo- stum symptoma, proprium sibi non pos- ebat remedium: salina, saponacea et dilu- ntia hic optima fuere beehica.

Puella 22 annorum 20 Apr. oppressi- o pectoris dolore cum horrore et calore lternantibus afficitur simul et dedolatoria rtuum lassitudine.

21 Apr. 2da nimirum morbi die seca- ur vena, sanguis est crustaceus, oppres- io minuitur; febris vero continuat, os si- nul pastaceum est, noctu sudat.

22

22.—3. Eadem ut heri: horror iteru et calor alternantur; cephalaea, os past ceum, tussis et oppressio molesta sun venaesectio fit, iterum sanguis est crust ceus, noctu sudat.

23.—4. Nullum levamen, febris eaden sumit hodie aquam laxativam, unde septi alvus; calor, sudorque noctu.

24.—5. In nosocomium deducitur: f bris remittens, horror idem cum calore dolor pectoris in inspiratione major, lin gua muco flavo spurca, pulsus celer, com pressus: iteratur venaesectio, sanguis cru taceus; cataplasma pectori applicatur, d coctum hordei cum oxymelle.

25.—6. Horrori cessanti calor succed continuus, humidus; respiratio dolens tussis: venaesectio iterum, et aqua laxativ

26.—7. Dolor minor, pulsus celer el tus mollis, febris continua. Decoctu hordei cum aceto.

27.—8. Respiratio anxia, cephalaea febris remittens: mane pulsus tardior, ves pe-

ri celer cum febri, tussi et dolore pec-
ris. Decoctum hordei cum aceto.

28.—9. Eadem.

29.—10. Pervigilium, anxietas per-
anens, pallor faciei, oculi tristes, ce-
ıalaea.

30.—11. Eadem: noctu sudor.

1. Maji 12. Facies et oculi lucidiores:
spiratio, tussis, cephalaea eadem, uti
pervigilium.

2.—13. Eadem.

3.—14. Pulsus celer, inaequalis, in-
rdinatus, sed sat elatus; oculi turbidi,
istes, tussis rarior, anxietas magna: noctu
xanthema erumpit morbilliosum cum su-
ore.

4.—15. Pulsus mollis, parum elatus,
elerrimus 124 ictuum in uno minuto:
ruptio adhuc copiosior, cephalaea nulla,
ec anxietas, nec tussis, sed oculus dexter
san-

sanguine suffusus, urina fusca, sudor co-tinuus, facies hilarior.

5.—16. Sudor continuus, exanthe-minus, pulsus tardior, mollis, elatus, u-na fusca cum eneoremate.

6.—17. Exanthema nullum ampli-pulsus et oculi naturales.

7.—18. Eadem: urina ruberrima.

8.—19. Bene est: pulsus 86. ictu-mollis, naturalis, os pastaceum.

9.—20. Aqua laxativa, unde alv-octies.

10.—21. Urina cum sedimento lateri-densissimo, febris nulla: optime se hal-aegra, appetit: post 8 dies dimittitur.

Hujus aegrae morbus erat peripenumo-nia febri remittenti juncta: unde facile er-concludere, non esse inflammationem pura-sed tum cruditatem primarum viarum, tu-aliud simul adesse peculiare quoddam ac-fors praecipuam hujus morbi causam. U-

gens

ens quidem pulmonum inflammatio pro-
iam certe sibi poscebat medelam anti-
alogisticam. Sanguinem educere opor-
bat crustaceum, ne suppuratio, vel letha-
s pulmonum gangraena oriretur.

Sed et ad alia simul respectus mihi ha-
endus, et naturae viribus, quantum po-
ui parcendum fuit. Sexta die initium fe-
ris continuae; ad decimam quartam us-
ue varia naturae molimina spem inter et
etum circa exitum: interim naturales
unctiones continuo bonae. Decima quar-
a maximus timor mali exitus: oculi tristes,
ulsusque vacillans infelicis certe erant au-
urii: ast et in ipsa vacillatione pulsus ela-
o aegram viribus adhuc valentem affirma-
at, ita, ut nervorum tumultum ad omnia
ymptomata maxime contulisse crediderim.

Hinc etiam nihil dedi ex stimulantium
lasse, sed solum decoctum hordei conti-
uavi, nimirum: ne operam naturae tur-
arem. Nocte decima quarta dein critica
norbillosum exanthema et cum eo sudor,
aciei hilaritas, pulsuum naturalis decur-
us, febris abactio judicium meum confir-
narunt.

In-

Interim morbus nondum integre suba-
tus fuit. Vigesima demum nocte urinae s-
dimento lateritio cardinalis sanguinis dep-
ratio, et integra perfecta ultimaque crisi
et hanc voloci pedè subsequebatur sanati-

Mortui hoc mense in civitate 1542.

Dies.	Barom. alti. med.	Therm. gradus medius.	Venti mane.	Venti meridie.	Venti vesperi.
1	27 dig. 9 lin.	+ o 13⅔ gradus	o	o	o
2	27 — 8¾ —	+ o 14¾ —	O. p.	o	o
3	27 — 8⅓ —	+ o 14¾ —	S.S.O.p	S.S.O.p.	o
4	27 — 8½ —	+ o 16 —	o	o	o
5	27 — 8¼ —	+ o 15½ —	o	o	W. p.
6	27 — 6⅓ —	+ o 14½ —	o	o	o
7	27 — 5¾ —	+ o 12⅓ —	o	S. p.	o
8	27 — 6¼ —	+ o 10⅓ —	o	o	o
9	27 — 8 —	+ o 11⅓ —	o	W. p.	W. m.
10	27 — 10 —	+ o 12 —	o	o	o
11	27 — 9⅔ —	+ o 10⅔ —	o	o	N. p.
12	27 — 9½ —	+ o 12⅓ —	o	N. p.	N. p.
13	27 — 9½ —	+ o 13 —	o	o	o
14	27 — 9¼ —	+ o 13⅓ —	o	o	o
15	27 — 9¼ —	+ o 12⅔ —	o	o	o
16	27 — 9 —	+ o 14⅓ —	N.O.p.	N.O. p.	N.O.p.
17	27 — 9 —	+ o 15¾ —	o	o	o
18	27 — 8¼ —	+ o 16 —	o	o	o
19	27 — 8⅓ —	+ o 14⅔ —	o	o	o
20	27 — 8 —	+ o 12⅔ —	o	o	o
21	27 — 9¼ —	+ o 14⅔ —	o	o	W. f.
22	27 — 10¾ —	+ o 17⅔ —	N.p.	N. p.	o
23	27 — 10⅔ —	+ o 10 —	o	o	o
24	27 — 10⅔ —	+ o 11⅔ —	o	o	o
25	27 — 10¾ —	+ o 17⅓ —	o	o	o
26	27 — 10¾ —	+ o 19 —	o	S. m.	S. p.
27	27 — 10¾ —	+ o 18 —	S. p.	S. p.	—
28	27 — 10 —	+ o 20 —	—	—	o
29	27 — 10 —	+ o 17 —	o	o	N. p.
30	27 — 10 —	+ o 16⅓ —	N. p.	o	o
31	27 — 10¼ —	+ o 16¼ —	o	o	N. p.

Die 27 altitudo max. = 27 dig. 14½ lin.
Die 7 altitudo minima = 27 dig. 5⅔ lin.

Differ. = o — 5½ lin.

Die 28 calor max. = + o 22 grad.
Die 11 calor minimus = + o 8 grad.

Differ. = + o 14 grad.

In nosocomium suscepti sunt 45 aeg
Ex his reconvaluerunt 42, mortui sunt
obiit ergo decimusquintus.

Ex susceptis aegris 30 acutis, reliq
aut chronicis aut chyrurgicis morbis lab
rarunt.

Acutorum 10 pleritide affecti fuerun
8 nimirum foeminae, et vir pleuriti
pura inflammatoria, unica vero foemina ple
ritide pituitosa.

Febri remittente laborarunt 19: foen
nae videlicet 4, et vir inflammatorio bilios
2 foeminae et vir bilioso pituitosa;
ri 4 et 2 foeminae quotidiana simpli
febri denique pituitosa 4 foeminae et vir.

Ex reliquis phthisi scrophulosa foemi
phthisi pulmonali vir et foemina, absc
su mesenterii vir unus, sorbuto duo, sc
buto et scabie foemina, erysipelate fo
mina, vir arthritide, foemina fluore alb
binae foeminae et vir scabie, vir alius qu
tana, alius febri depascente atrophica lab
rarunt. Sic viri 19 et foeminae 26 h
mense nosocomium salutarunt.

Pleu-

Pleuriticorum plerique e latere dextro do- uere: pulsus erat durus, contractus, celer, t sanguinem venae sectione extractum crusta egebat contracta; respiratio erat difficilis olens, dolor lateris ut plurimum exten- ior, externo tactu auctus, ita ut latentis heumatici cujusdam acris suspicio mihi ve- iret in mentem, nec sine ratione in multis, uorum scilicet morbus a refrigerio trahe- at originem: in aliis pituitosum acre et il- isit medico, simul et totum non raro mor- um peperit. Pleuritis

A venae sectione optimum et efficacis- imum levamen oriebatur: hac rite adminis- ata et reiterata pro virium morbique con- itione, reliqua medela facilis erat. Imo ersaepe ne ullis quidem praeterea pharma- is indiguerunt aegri, modo strenue bibe- ent potum tepidum emollientem.

In nosocomio decoctum salep generale ujus morbi fuit antidoton, sub ejus usu orbus paulatim imminuebatur, sputo coc- - et copioso excreto.

In binis aegris febris in remittentem, ter- aque die in intermittentem tertianam abi-

vit. Inflammatione sedata, acre pituitosum incidentibus salinis solvi et evacuavi, quo facto morbus omnis sponte sanitati locum fecit.

Puella a bimestri menstruis carens non gravida, diuque valetudinaria, tussitans, macilenta 1. Maji dolet e latere dextro cum tussi continua, sicca, dolente, et pectoris oppresione; pulsu celeri duro: statim vena secatur, et decoctum salep exhibetur tepidum; superficies sanguinis corio similis est, inde levamen, ast tussis continua reiteratur venae sectio, dolor abit, tussis permanet sicca; continuo sumit magnam decocti salep copiam ad libras 4 et ultra per diem; dolor et respirationis difficultas imo febris evanescunt absque visibili crisi tussis per plures dies durat adhuc, tandem tamen decocto salep pertinaciter continuato penitus cessat, ita ut post 17 dies aegra multo quam ante morbum valentior ad suos redierit.

Adolescens 23 annorum scabie ante infectus, qua evanida tussitavit, pectore dolente, sputis primo nullis, dein purulentis, febricula continua. Quarta Maji sub-

ta-

aneae horripilationes, dolor simul punc-
orius dextrum latus occupat, respiratio-
nem impedit, manente simul irritamento ad
ussim, quam aeger prae dolore conatur sus-
endere: potu calido paululum minuitur do-
or, sed febris continua. Per 4 dies domi ma-
etaeger, morbi incuriosus; nona Maji in
osocomium adducitur. Pulsus celer, durus,
onstrictus; facies pallida florentibus genis.
Dolor lateris maximus, tussis continua,
espiratio cita, dolens: extemplo fit venae-
ectio: calida emollientia cataplasmata la-
eri applicantur, interne vasculum calidum
ecocti salep, cum drachma una nitri pro
icthemero, omni hora datur. Sanguis corio
bductus est.

10 Maji dolor adhuc, licet minor, lia ut heri; reiteratur venaesectio, lympha coagulata supra cruorem contracta; melioratio, noctu levis sudor.

11. Nullus amplius dolor, sed non cesit tussis: sputa puriformia; repetuntur edicamenta.

12. Diu noctuque tussis molesta, saepe anis, gena dextra rubet; respiratio diffi-
ci-

cilis, continuantur cataplasmata, et de-coctum salep, exhibetur eodem tempore linctus ex gummi arabico.

13. Eadem: oppressio simul in respiratione: rubor genae dextrae; hinc venaesectio adhuc; crusta nulla, sed venaesectione vix facta oppressio omnis evanescit: continuatur decoctnm salep cum nitro.

Sequentibus diebus indies propior spes salutis, tussis multo minus molesta, rubor genae naturalis.

16. Urina flavicans cum eneoremate.

17. Nulla fere tussis amplius; appetit valde, hinc carnes datae.

20. Optime se habet aeger.

27. Sanus discedit macie multum minuta.

Idem morbi decursus et eadem sanatio reliquorum pleuriticorum fuit. In binis vero phlogosi, laterisque dolore per venaesectiones et emollientia sedatis, sexta morbi die propullularunt remittentis gastricae symptomata.

Lingua albo et flavicante muco faeda, s pastaceum, febris post accessum remit-ns, quae in altero aegro in intermittentem rtianam degeneravit; urina lateritia, pul-is celer, mollis.

His in aegris pituitam bilemque primas ifestare vias palam fuit, quae morbo inflam-atorio sedato proprium sibi et consuetum bris genus progenuerunt. Facillima hic iit sanatio. Seposito enim emollientium pparatu, mox drachmas duas arcani dupli-ati, et salis ammoniaci drachmam unam xhibui per diem, dedique pro potu decoc-m hordei. Alvus inde aliquoties soluta st: urina per aliquot adhuc dies sedimen-m lateritium deposuit, febris impetus sen-m debilitatus, octava die non rediit am-lius, sanitate integre restituta.

Febres remittentes omnes pituitoso bili-si generis erant, adjuncta in quibusdam flammatoria diathesi. Quotidianarum re-ittentium mitior decursus, nec sinistri omi-is fuerunt symptomata, cephalagiam si xceperis, quae omnes hujus mensis remit-ntium ordines comitabatur. Febris remittens pituitoso biliosa.

Lin-

Lingua in hujuscemodi febribus alb conspurcata muco, oculi rubicundi, fron et tempora pressorio dolore affecta, ne minus cervix: gustus pastaceus, membr fracta; ordinarius febris accessus vesper saepe et bis per diem; noctu sudor.

Febrim sibi relictam versus septimam vel octavam diem sponte sequebatur dya rhaea levans; urina sedimentum deponeba

Sic sola naturae opera aegri restituebar tur; Vidique plures per hunc mensem sc la medicante natura optime sanatos, ubi ni hil omnino medelae attuleram, nec, prae ter potum theatum, quem sitis aegroru expetierat, quidquam exhibui.

Quosdam vero nec tam mitis nec tam ce ler morbi decursus dimisit. Pro varia enir acrimoniae qualitate, et situ, fors et eju quantitate, pro propria demum aegrotanti conditione morbi vis, velut aperta Par dorae pixis, varia graviaque mala evomui

Adolescentulus 14. annorum coe pit febri remittente affici cum vehemen dolore capitis; os erat pastaceum, lingu sub-

ubalbida: pulsus celer, magnus, calor ehemens, facies florida, alvus naturalis is per diem, inquietudo, sitis.

Otiosus hic fui spectator, nec exhibui nii decoctum hordei cum oxymelle pro potu. Tertia die corpus sudore madet cum immiutione caloris; alvus ter nunc dyarrhaeia, levans; cephalalgia adhuc.

Sexta die haemorrhagia narium copisa cum cephalalgiae imminutione. Vapores quae tepidae ad emollienda vasorum orifiia, exitumque sanguinis facilitandum nariis admoventur. Inde quotidie per tres dies aemorrhagia narium, et cephalalgia penitus nminuta. Vigesima quinta Maji sanissiius abiit.

Alter triginta annorum febricitaverat a ecima Maji. Per quatuor dies rediit horpilatio mane et vesperi; accessit postea alor, noctu sudor. Post quartam diem alor continuus, mane remittens: cephalgia circa frontem et tempora premens, culi rubri, lingua albo muco tenuiter obucta, os pastaceum, pulsus celer, magnus, vus naturalis.

Su-

Sumit decoctum hordei cum oxymelle primisque diebus arcani duplicati drachmas duas, quo alvus ter exorta dyarrhaeica, quapropter ulterius ab arcano abstinui. Septima morbi die copiosa narium haemorrhagia cephalalgiam sedavit subito: nocte subsequente sudor copiosus cum alvo pultacea copiosa, in urina sedimentum largum lateritium. Octava nulla febris amplius. Citissima sanitatis restitutio.

Febris prior cum inflammatione.

In aliis quidem febris remittentis character idem, eademque observabantur symptomata, sed vehementius progrediebatur febris, graviaque sanguinis inflammati apparebant symptomata.

In his sanguinis detractio summe erat necessaria, adeo ut ea posthabita ob falsum ad acrimoniam biliosam respectum inevitabili aegri fato intricarentur. Phlogosis hic aderat, quae antiphlogistica medela praecipue sanguinis detractione imminuenda erat, quo facto febris genuinae simplicis remittentis decursum absque ulteriori impedimento persolvebat; et salinis adjuti remediis, bilem et pituitam et immixtum acre statis criseos diebus per alvum, urinam,

am, sudoremque, saepe et per salivam xpulsabat.

Torosa puella, quae adhuc priori men- menstruis gavisa fuerat, per decem dies omi aegrotavit, horripilatione et calore lternantibus, tandem morbo succumbens n nosocomium allata est tertia Maji.

Quotidie horripilatio mane levis, dein alor continuus per diem, noctu sudor, bane maximus, quem horror denuo exci- it. Facies illi lurida, tristis, auditus ifficilis, magna virium dedolatio, cepha- algia vehemens, pectus anxium dolore op- ressum, tussis sicca, respiratio difficilis, nxia, abdomen molle, lingua pura, pul- us celer, mollis.

Do illi statim infusum florum arnicae um aceto ac melle, ad resolvendum acre orbosum, viresque erigendas.

4. Maji. Eadem ut heri, pulsus elatus, icans, celer. Inflamationem subodora- s, venam seco: prosilit sanguis, crustam evi faciens, cum levamine. Continua- ur infusum florum arnicae.

5.

5. Dolor capitis minor, sed auditu gravis, susurrus magnus, pectus minus do lens, pulsus celer, elatus, vibrans, durus alvus bis, urina cruda alba. Venam pedi secari jubeo, repeto hesterna medicament

6. Auditus facilior, caput et pectu libera, nulla tussis: remissiores febris pa roxysmi; pulsus elatus, mollis, minus ce ler: abdomen vero elatum hodie, lingu flavo muco obducta. — Addo infuso flo rum arnicae drachmas tres arcani duplicati inde per diem alvum quinquies habet bili osam, noctu sudat.

7. Alacris est, nulla febris: cephala gia noctu vix incommoda. Continuatu infusum florum arnicae.

8. Edomita febri bene se habet: a vus dyarrhaeica. Hinc do ipsi aquam la xativam ad naturam adjuvandam: Purga tur decies biliosa.

9. Optime se habet, ita ut decima no socomio valediceret.

Al-

Altera quotidiana duplici laboravit cum
ephalalgia, dolore lateris, lingua alba,
rina limpida: pulsus durus, compressus,
eler. Venaesectione capitis ac lateris do-
r lenitur. Continuatur decoctum hordei.

Septima die sudor cum urina lateritia,
: alvo frequenti pultacea.

Octava: sanitas.

Eodem morbo bini alii laboraverunt,
ueis eadem medela exhibita fuit. Nona
nus, decima septima alter morbo liberatur.

Juvenis 23 annorum eodem morbo mul- Febris prior gravior.
gravius conflictatus fuit, nulla vero phlo-
osi praesente. Hic saepe haemopthysi
ffectus, et diu tussitans, quarta Maji hor-
ore corripitur, calet, capite obtuso cum
edolatione membrorum.

5. Aliquantulo melius se habet.

6. Rursus friget, caletque,

7. Iterum paroxysmus.

9. Febris continua.

10. Vires valde fractae: nullus horro sed calor vehemens, et caput obtuse d lens. Suscipitur in nosocomium: dat ipsi decoctum hordei.

11. Os pastaceum, lingua alba, faci lurida, oculi rubri, turbidi; cephalalgi dolor frontis pressorius, pectus anxiun inspiratio difficilis, tussis sicca, abdom molle, pulsus celer, mollis, elatus. D ipsi arcani duplicati drachmas quatuor ; decocto hordei; alvus inde ter.

12. Frigus mane leve dein calor veh mens, et sudor: caetera ut heri: alvus bi continuantur medicamenta hesterna.

13. Calor continuus, cephalalgia ma na: facies rubicunda, sudor; vesperi frigu dein iterum calor et sudor: noctu deliriun alvus ter cruda biliosa. Continuantur m dicamenta.

14. Maji, 11 morbi die: Os contin amarum, subsultus, calor vehemens; c pitis, pectorisque oppressorius dolor, r spira-

›iratio cita difficilis: alvus ter aquosa: sudor levis: eadem medicamenta: nox insomnis.

15. — 12 Mane frigus leve, dein sudor largus: abdomen elatum, dolens, os amarum: ad mala hesterna accedit delirium: medicamenta priora.

16. 17. 18. 19. Continuo febricitat aeger: horripilatione, quae alternis diebus idem tempus accessionis servat, affligitur mane et vesperi, subsequuntur calor et sudor, a meridie vehementiores: alvus in dies ter, quater aquosa, biliosa. Symptomata eadem quae prius. A decima octava pulsus vacillat, datur infusum florum arnicae, et decoctum hordei cum arcano duplicato.

20 — 17. Febris minuitur: alvus compactior ter, tussis, cephalalgia, pectoris oppressio minus infesta, continuantur medicamenta.

22 — 19. Febris minor, pulsus elatus, tardus, vix non aequalis, nil in medicamentis novi.

24 — 21 Urina cum sedimento rubr copioso: alvus quater cocta: sudor mane febris fere nulla.

25 — 22. Urina cum sedimento rubro alvus bis cocta; sudat mane. Abstinet a ulteriori medela.

26 et 27. Idem urinae sedimentum ma ne, cum sudore continuo et alvo frequen ti pultacea.

28 — Febris omnino deseruit aegrum melius posthac quam antea, valentem nulla tussis, nulla pectoris affectio eum deinceps vexavit.

Periculosissime vero eodem malo de cubuit foemina triginta annorum.

Haec decima Maji incipit aegrotar febri quotidiana, duplicatum habente ty pum cum tussi; dolor pectoris oppres sorius, cephalalgia, dedolatio crescunt in dies, os amarum est, lingua flavet.

Decima octava Maji, octava morbi di in nosocomium allata. Dabam ipsi prim die

e non nisi mixturam salinam; unde alvus
ater aquosa absque levamine. Altera die
uam emeticam sumit, unde quater vo-
tus aeruginosus et alvus ter, cum aliquo
ramine. Vigesima: idem status: febris
ntinua remittens, calor vehemens, et sic-
s, aegra valde infirma; pulsus debilis mol-
undulosus, lingua in fundo flava, os
aricans, tussis, cephalalgia, oppressio.
mit infusum florum arnicae, cum arcano
plicato, et decoctum hordei pro potu.

21 M. 12 morbi die. Omnia ruunt in
us: respiratio stertorosa, anxietas, mo-
itas, delirium, pulsus undulosus, al-
s dyarrhaeica, urina aquosa. Seponi-
salium usus: datur solum infusum flo-
n arnicae et decoctum hordei.

22 — 13. delirium; alvus involuntaria,
arrhaeica, pulsus celer, tremulus; ster-
. Dantur grana decem camphorae cum
uso florum arnicae.

23. 24. In eodem: augetur camphorae do-
ad scrupulum unum per diem: Applicantur
sicantia ad suras. Duplicatur infusi
rum arnicae dosis. — Vires indies magis
llabuntur.

25 — 16. In eodem: stertor magnu
dentes sordidi, mucus tenax fuscus os, g
lamque conglutinans, facies turbida, oc
li semiclausi, delirium continuum. D
bam drachmam semis camphorae per die
continuato infuso florum arnicae.

26 — 17. stertor videtur minui: cae
ra eadem.

27 — 18. Gena dextra rubet, pulsus se
per tremulus, cutis sicca, tussis, sputa dif
cilia, tenacissima, fusca; meteorismu
alvus involuntaria, stertor minor: in i
tervallis lucidis conqueritur aegra de au
um susurro: auditus gravis.

28 — 19. Anxietas, inquietudo, n
insomnis cum magno delirio, alvus inv
luntaria semel.

30. — 21. Vomitus iterum spontane
aeruginosus: post vomitum per moment
ad se redit; pulsus regularior, os puri
hinc aquam emeticam propino suspensa n
nu, dosique parcissima. Vomitus in
quinque aeruginosi prorsus et glutino
alvus simul ter cocta, semel involuntar
Si-

hodie in utrumque latus: pulsus a me-
debilis undulosus. Continuato infu-
orum arnicae cum decocto herbae mal-
latur reliqua parte diei scrupulus unus
horae: noctu sudor ac somnus tranquil-
in urina sedimentum lateritium.

. 1 — 22. Respiratio melior: stertor
s amplius, minus delirat per diem, dor-
ro maxima parte, pulsus minus celer,
s: a meridie vomitus tres aeruginosi,
nosi, et alvus ter cocta: nox bona,
urina magnum sedimentum lateritium
n deponit.

. Iunii 23. Facies purior, laetior, ge-
on amplius rubicunda, lingua pura,
ratio bona, tussis fere nulla, venter
psus, alvus bis cocta: vesperi anxie-
inquitudo, nox insomnis cum de-

. — 24. Facies lurida rursus cum ge-
xtra rubente: pulsus flaccidus, celer,
is: vesicantia gangraenescunt: mane
tus iterum spontaneus, aeruginosus.
sitis omnibus medicamentis do ipsi rur-
rtarum emeticum in aqua solutum. Vo-

mitus inde ter aeruginosus cum multa t
ci materia. Post vomitum libera ac se
cibos appetit aegra medicamentorum
rumcunque abstemia; pulsus minus ce
elatior, urina noctu lateritia.

3.—25. Vomitus mane adhuc aer
nosus: per diem bene se habet: nulla
sis, anxietas nulla: caput, venter,
tus libera: appetit.

4.—26. Pulsus tardus elatus, fa
bona: ad vires erigendas sumit decoc
corticis.

5.—27. Vesicantium ulcera con
dantur; reviviscit aegra, indies nunc
liorata, vires acquirit.

14—Ab ulteriori corticis usu abstin

26—Integre restituta nosocomio
ivit.

En vehementissimum et funestissi
statum morbi constitutionalis, qui in
rimis adeo mitem habuit decursum.

S

Sed et haec vehementia id habebat ter-
:a inter symptomata benignitatis, ut na-
., licet undique suppressa, luctuansque,
ɔs tamen servaret dies, queis perfectam
lveret crisin, initiumque ejectionum
:pararet.

Omnia viscera nobiliora morbi gravi-
affecta languebant, nec ullus erat me-
mentis subveniendi locus toto coctio-
empore. Lethalem enim inani dyarr-
. reddidissem virium deperditionem;
in adstringentibus fortioribus salus erat,
te materiam morbificam magis adhuc
cientibus.

Jna supererat stimulans solensque virtus
horae, flórum arnicae, et vesicantium.

Alia stimulantia fors idem effecissent,
lura congerere nolui, simplicibus as-
s. Sic camphora praeplacuit et in-
n florum arnicae, quorum miram vir-
i tot in periculis grata recolo memoria.

ist peculiaris in hoc morbo vomitus
ɔost 20^{mum} morbi diem prorumpens,
jam initio morbi ventriculum vomitivo
per

perpurgassem, et inedia, potuque d
enti per viginti dies servassem nitidum

Seposita ibi erat materies morbifica
liosa, morbi vi coctrice ad expellen
disposita. Prima die potu aquae tepi
officio meo satis fieri credebam, ast al
die redeunte vomitu, certior de anamn
audacius dedi emeticum, quod, qua
porta, coctam materiam expelleret.

Quiescente morbo, et expulsa omni
teria tempus aderat roborandi. Tum
tex exhibitus mirabili pollens virtute ro
randi, vires restituit.

Tres adhuc alii in eodem haerentes
crimine eadem methodo consanuere. Q
ta mortua est, morbo nimis diuturno,
partim senio, partim praecedentibus n
bis exhausta.

Senicula haec valetudinaria octi
domi aegrotaverat: debilis valde ad no
comium affertur. Manibus pedibusque
gescentibus, delirans, pulsu debili un
lante: decubitus brevi gangraenosus,
sis iners, ebulliente in bronchiis gluti
lin

ngua fusca, os tenaci fusco glutine pleum, alvus involuntaria, foetens. Deilior indies, nullo criseos molimine faco, sexta die moritur.

Ad gangraenam imminuendam, vires rigendas, naturamque succumbentem adıvandam cortex, camphora, flores arnicae, esicantia, omnisque roborantium stimuıntiumque apparatus frustra fuit exhibitus.

Cadaver habebat pulmones gangraenoos, cor vacuum, sanguinem ubique dissoluım, foetidum, intestina pluribus in parbus livida gangraenosa; viscera omnia ıollia livescentia; vesiculam felleam bile igra turgentem.

Vir triginta annorum quartana per menem afficitur, lingua alba pastacea, et abominalibus visceribus obstructis. Dedi ip- per quatuordecim dies arcanum cum flobus salis ammoniaci. Inde quotidie ter, uater, quinquiesve alvus compacta. Evauata cruditate et febri vacillante dedi pulves radicis gentianae drachmas duas per diem. ostduos abhinc paroxysmos febris non reiit amplius. Continuavit aeger per octo dies -pul

Quartana radicae gentianae sanata.

pulveris gentianae drachmam per diem. Hucusque bene valet.

phthisis.

Phthisici pulmonali labe affecti hoc mense plures convaluerunt antiphlogistica nutriente medela, sero lactis et decocto Sal. lep. Ubi scrophulosum virus, glandulas obstruens, phthiseos causam autumavi, dedi succum hederae terrestris et decoctum malti optimo cum effecto, ita ut assererem possim, me duobus hisce remediis quam plurimos phthisi scrophulosa affectos integre restituisse, de quorum reconvalescentia non pauci desperaverant.

Non inutile credo, historiam breviter percurrere phthiseos ab abscessibus mesenterii ortae, quam hoc mense in nosocomio observavimus.

Mesenterii degenerati et suppurati historia.

Adolescens erat viginti quatuor annorum. A prima infantia, sexto nimirum aetatis anno, febribus intermittentibus omnis generis laboraverat continuo, ita ut ne mense quidem uno febris illum dimitteret incolumem; idque duravit toto sequenti vitae tempore. Variolas, morbillosque ut ipse ajebat feliciter perpessus erat antea, scrophu-

ıulosae acrimomiae indicia non habuerat: ›c plica se, suosve (Polonus enim at) affectos fuisse asserebat. Humidum ›ro locum natalem fuisse, et intermitten-s ibi non infrequentes esse, hydropemque citem.

Emaciatus, procero alias corpore, ad ›socomium accessit tertia Maji tertiana la-›rans. Venter erat durus valde, et ela-s, quem statum jam diu sic esse affir-ıbat.

Do ipsi decoctum solvens ex taraxaci, aminis et cichorei radice, atque arca-m duplicatum cum floribus salis ammo-aci. Alvus indies quater, quinquiesve ria.

Post septimam febris quiescit, et aeger ne se habet. Interim amarus oris gustus, i antea affuerat, adhuc adest cum ven-› duro. Continuatur ideo prior medela ›si imminuta.

Decima tertia Maji subito absque cau-friget, caletque, febri quotidiana, ae nunc quotidie recurrit, correptus.

Con

Continuantur priora remedia, addunt extracta solventia.

Vigesima: Noctu cruciatur vehemen tissimis ventris doloribus cum pulsu cele constricto, lingua sicca. Salinis exten plo sepositis, venam parce seco, et exh beo decoctum Salep liberalius ore, et p enemata, crusta livescens coriacea cruore tegit. Dolor mitigatur; ast ascitis fit flu tuatione manifestior. Do nunc iterum deco tum solvens cum oxymelle colchico inca sum, cum squilla incassum. Saepe inter e rum usum dolores colici vehementes. F bris interim irregulariter quotidie redit. decocto solvente cum cremore tartari om nium se habet optime: febris imminuitur urina manat copiosa; evanescit aquae flu tuatio in abdomene et abdomen ipsum minu tur sua mole, ast antiquam servat duritiem

Ad infarctus abdominis reserando clysmata ex carduo benedicto, furfuribus floribusque arnicae quater per diem injici untur. Alvus inde ter, quater per dien copiosa cocta stercoracea, sensim et glu tinosa, viridis, fusa, copiosissima: emol lescere etiam videtur abdominis durities.

Ast

Ast aeger indies magis magisque emaciatur: augetur febricula, appetitus perditur: Mors tandem vigesima prima Augusti.

Dissecto cadavere inveni pulmones undique accretos minus voluminosos, sanguine dissoluto in fundo.

Cor vacuum, flaccidum, lympha coagulabili auriculas ambiente pericardio agglutinatum.

Dissectis integumentis abdominis peritonaeum valde deformatum, medio pollice crassius, durum, ut discindi vix posset, totum interiori superficie madidum.

Viscera omnia abdominalia unam in massam conglutinata: lympha coagulabilis toto in cavo extravasata membranacea coriacea, omnia conglutinans, incrassans, ita ut ad partium sejunctionem ubique cultro opus foret.

Intestina digito crassiora, pluribus in partibus externis exulcerata:

Mesenterium in massam difformem crassam transmutatum, intestinis accretum, plures in variis abdominis regionibus formans abscessus, quorum maximus in regione erat sinistra infra lienem fundo steotomatoso mesenterii, partes glandulosae omnes induratae, hepar tandem sanguine dissoluto redundans.

Eundem fere morbum nuper observavit Lentin, eundemque a Bonneto, et Morgagni descriptum legimus.

Mortui hoc mense in Civitate 1549.

Ju-

Dies.	Barom. alti. med.	Therm. gradus medius.	Venti mane.	Venti meridie.	Venti vesperi.
1	27 dig. 10¼ lin.	+ o 15¼ gradus	o	o	o
2	— — 10½ —	+ o 15 —	o	o	o
3	— — 10½ —	+ o 16⅓ —	o	o	o
4	— — 9⅔ —	+ o 18⅓ —	o	S. p.	o
5	— — 6¼ —	+ o 14¼ —	o	W. m.	W. m.
6	— — 11 —	+ o 13⅔ —	N. p.	N. p.	o
7	— — 11¼ —	+ o 14⅓ —	o	o	o
8	— — 11¼ —	+ o 16⅔ —	o	o	o
9	— — 9⅓ —	+ o 18 —	o	S. p.	S. p.
10	— — 8¼ —	+ o 18⅔ —	S. m.	S. m.	S. m.
11	— — 8 —	+ o 20⅓ —	S. m.	S. m.	S. m.
12	— — 8⅔ —	+ o 15½ —	o	o	o
13	— — 9¼ —	+ o 18⅔ —	N. p.	W. p.	W. p.
14	— — 11½ —	+ o 14 —	W. p.	N. p.	N. p.
15	28 — 0⅓ —	+ o 14⅓ —	o	N. p.	o
16	27 — 11¼ —	+ o 17 —	N. p.	o	N. p.
17	— — 10⅓ —	+ o 71¼ —	o	o	o
18	— — 10 —	+ o 18 —	o	o	W. p.
19	— — 11⅔ —	+ o 17 —	W. p.	W. p.	W. p.
20	28 — 2 —	+ o 20 —	N. p.	N. p.	N. p.
21	— — 2 —	+ o 19 —	N. p.	W. p.	o
22	— — 1½ —	+ o 21¾ —	o	o	o
23	27 — 11 —	+ o 23½ —	o	o	o
24	— — 11 —	+ o 22 —	o	W. p.	W. p.
25	— — 9¼ —	+ o 22⅔ —	o	o	W. f.
26	— — 8½ —	+ o 14⅓ —	N. p.	W. m.	W. m.
27	— — 9¼ —	+ o 11½ —	W. p.	W. p.	W. m.
28	— — 11¼ —	+ o 13 —	W. p.	W. p.	W. m.
29	28 — 0 —	+ o 16 —	W. p.	W. p.	W. p.
30	— — 0¾ —	+ o 17⅔ —	W. p.	W. p.	W. p.

Die 21, 13 altitudo maxima = 28 dig. 2⅓ lin.
Die 10, 11, 26 altitudo minima = 27 dig. 8 lin.

Diffe. = o dig. 6⅓ lin.

Die 24 calor maximus. = o + 25 grad.
Die 6 26 27 calor minima = o + 11 grad.

Diffe. = o + 14 grad.

Se-

Serenitas siccitasque continua vix non integrum hunc mensem notarunt, calorque ad nonam usque mitior sensim auctus est ad maximum gradum. A vigesima quinta tempestas pluviosa, minusque amoena in alterum mensem perduravit.

Numerus aegrotantium hoc mense fuit exiguus, nec periculosi erant morbi acuti, genio eodem ac prioris mensis cogniti.

Bilis et intestinorum succus paulo acriores pepererunt remittentes quotidianas, dyarrhaeas, et colicas. Non defuere tamen et rheumata et inflammationes, praecipue cephalaeae, anginae et pleuritides, haemorrhagiae quoque variae, sputum sanguineum, vomitus cruenti, menorrhagiae, haemorrhoides, haemorrhagiae denique internae cum morte subitanea.

Febres remittentes entericae.

Remittentes continuae se manifestarunt cum horripilationibus vagis et dedolatione, quas excepit calor cum cephalalgia in regione frontis, et sudore.

Mane os erat pastaceum lingua albo muco obducta. Haec cum diebus aliquot du-

ırassent, dyarrhaea sequebatur sponta-
:a, alvo copiosa viridi, febris deinde siluit,
aegri plerumque medicamentis non indi-
:ntes, sponte restituebantur.

Quibus vero haec evacuatio opem non
lerat, hi per aliquot adhuc dies vagarum
orripilationum et calorum vicissitudine
onflicti, febri dein manifestius cognita,
cto fuerunt affixi. His febris quotidiana
:mittens cum exacerbatione vespertina,
ulsus mollis, celer, lingua flavo muco
ıquinata, caeteraque biliosae colluviei in-
icia: cephalalgia vero vix unquam deerat,
empe dolor circa frontem et ossa breg-
atis, persaepe etiam accedebant dolores
olici, et alvus tenesmoidea.

Communis medela desumpta est ex
lasse solventium et salinorum: raro con-
ucebant vomitoria, aegris non nisi pitui-
m et mucum stomachalem absque fructu
ructantibus; ventriculo enim libero ma-
ria peccans non poterat non latere pro-
ındius.

Exigua quantitate rhei salibus mediis
dmista ter quaterve per diem alvum mo-
vere

vere conatus sum, diluentibus magna quan titate simul exhibitis, nec frustra. Simplic enim hac methodo continuata, febris, mo do graviori symptomate non irritaretur sanata est. Quinta, ad summum septim die alvus cocta educebatur cum sudore e urina hipostatica.

Cum cephalalgia.

Nonnullos vero aegros, eadem hac fe bri laborantes, cephalalgia afflixit vehemen tior, eosque oculis rubentibus, pulsu forti duro, celeri, somno perturbato, insom niisque terrificis ab aliis distinxit.

His venasectione nil magis erat neces sarium; sanguinem enim crusta tegebat te nax phlogistica. Hac vero neglecta terti saepe quartave die haemorrhagia nariun copiosa aegro veniebat subsidio: nonnulli etiam aegris erysipelatosum exanthema eru pit in faciem, aut pustulae circa labia naresque, cum catarrhali narium defluxione Eruptione hac facta cephalalgia coepit mi tescere: largior dein sudor morbum brev sanavit, diutius alias perduraturum.

Quibus vero nec haemorrhagia nariu nec exanthematica succurrit eruptio ho mor-

orbus manebat periculosior. Febris enim nuc continens, caput obtusum, dolor vercalis, tinnitus aurium, morositas, mencholia, delirium triste, oculi rubri cis impatientes, lingua paulatim siccior, bescens, pura quandoque et in fundo flavo uco conspurcata, sitis continua, os amacans, conamen vomendi, et vomitus epe aeruginosus nunquam levans, puls tensus, durus sensim compressior, sub nem tremulus; varia dein eruptionum onamina, miliaria alba, et rubra, pustue circa labia, aphtae, omnia haec parva olumine, morbo non respondentia, et absne levamine. Post multas denique aerumas vigesima quarta, trigesima imo et tarus mors miserandam hanc claudebat Castrophen. Sunt qui conamine vomendi vomitu aeruginoso decepti, bilem edure et corrigere tentarunt; sed frustra. In ncephalo residebat morbi causa, et vomis a concensu oriebatur, quemadmodum omni capitis laesione id fieri consuevit. n encephalo inflammatoria erat sanguinis asis, aut a spasmo intestinali, aut a vaorum laxitate, impetui humorum cedente, ut ab ebulliente sanguinis orgasmo, aut b omnibus simul junctis inducta, quam

[na-

natura in aliis hamorrhagia narium, in aliis exanthematica faciei eruptione resolvebat.

Huic innixus ratiocinio sanguinem audacter extraxi, tepidisque pediluviis, et lenibus eccoproticis revulsionem a cerebro efficere studui, faustissimo id quidem eventu. Scilicet aegris diuturna etiam febri exhaustis et emaciatis exiguam sanguinis semper crustacei, quantitatem, nempe uncias quatuor vel quinque eduxi, qua evacuatione dolor brevi leniebatur; sic habita semper virium ratione, sequentibus diebus perexiguam iterum eduxi sanguinis quantitatem, idque repetii, donec penitus cessaret inflammatio, aegrique dolore capitis se liberatos ipsi faterentur.

Interne sola dedi diluentia, addito uno alterove grano camphorae cum scrupulo dimidio nitri, bis terve per diem, ut irritatione composita viribusque vitalibus erecti resolutio redderetur facilior.

Sacrificationes nuchae et hirudines retro aures applicatae crebro cephalalgiam utut rebellem compescuerunt opinione celerius.

Coli-

Colici dolores cum dyarrhaea incepe-unt hoc mense invalescere. Initium fa-iebant tormina cum alvo adstricta, ructi-us, conamine vomendi, et ore amaro. Jna alterave die post alvus sequebatur fre-uentior, tenesmoidea, cum sanguine si-nul excreto. Dyarrhaea.

Levis rhei dosis ad drachmam dimidi-m per diem exhibita, decocto quodam rato tepido diluta, nidulantem in intesti-is acrimoniam brevi eduxit, et diebus ali-uot post ut plurimum sanitatem restituit.

Senibus vero et debilibus periculosior uit hic morbus: virium enim lapsus, me-orismus, alvus involuntaria, funestaque lia paulo post ingruebant symptomata, deo, ut quae initio conduxerant lenia pur-antia, his brevi morbus recrudesceret, nec iluentia accellerantem gangraenam retar-arentur. In quibusdam saturatum radicis nicae et corticis peruviani decoctum gan-raenae progressum cohibuit viresque ad utridam materiam alvo penitus expellen-um erexit.

Rheuma. Rheumata multos, multos item arthritis et podagra renovatis afflixerunt doloribus. Odontalgiae, clavi, hystericae affectiones a rheumate nascentes, lumbagines, varii denique generis Dyarrhaeae a rheumate solo ortae non paucos invaserunt. Haec vero malorum agmina in neminem desaevierunt pertinaciter; sed transierunt cito, modo potu copioso tepido sudor proliceretur largior, nec sudor erat prolectu difficilis. Multas enim dyarrhaeas, a rheumate ortas, solo potu tepido generose hausto sanavi.

Coelo sudo motu aëris vehementiori locis umbrosis agitati transpiratio saepe interrumpitur. Id quod hac in civitate minus rarum est: aedium enim moles solito altiores continuam multis in plateis umbram efficiunt: multae praeterea domus e plateis umbrosis transitum offerunt cameratum passuum saepe centum et ultra; qui in plateam ducit, fervidissimo soli expositam. Ventis vero hic loci continuo flantibus, fieri vix potest, ut, qui commorantes prope istiusmodi aedes, sudant, transpiratione ilico perdentes, Rheumate non afficiantur,

In-

Inflammationes.

Inflammationes quamvis hoc mense non fuerint adeo frequentes, non raro tamen partim prioribus morbis conjunctae, partim et purae irruerunt.

De cephalalgia inflammatoria modo sermo fuit.

Observavimus et pleuritides, peripneumonias, atque anginas.

Facilior fuit inflammationis diagnosis, um pura esset, aut rheumati conjuncta. Pulsus enim durus, altus, celer, dolor, ubedo, aliaque manifesta tunc aderant inlammationis indicia.

Sanandi methodus in venaesectionibus, ueis sanguis crustaceus educeretur, et lara antiphlogisticorum potuum sumptione onsistebat.

Ubi vero biliosa vel gastrica labes inammationi erat conjuncta, binique hi mori mixtum gignebant malum, accuratiori inagine opus fuit, ut genius utriusque perpiceretur.

Fa-

Facie hi erant flavicante, vel luridescente, oculis minus splendidis: aderat constitutionalis cephalalgia; lingua muco albo flavescente tenuiter obducta, os pastaceum: febris tipum quotidianae remittentis servabat quidem, sed pulsus in remissione celer erat atque compressus. Alvus vel constipata cum torminibus, vel fluida cruda viridescens: Dolor deinde vel capitis vel colli cum majori partium affectarum rubedine vel dolor lateris cum tussi sicca et oppressiva respiratione, vel doloribus abdominis puncturam aemulantibus: somnus denique rarus cum insomniis.

Diluentia et eccoprotica alvum minus moverunt, nec facilius: spasmus enim inflamatorius impediit eorum operationem. A vomitu nullum levamen. Hic una fuit in venaesectione salus. Sanguine enim pro ratione virium, morbique gravitatis educto dolores leniebantur subito, solvebatur spasmus et quae jam exhibebantur eccoprotica ac diluentia, brevi per alvum coctam morbi materiem purgabant, ita ut vix ullus die septima post amplius aegrotaret.

Ve-

Venaesectione vero neglecta, aut tumul-
ιrius morbi orgasmus vehementiorem exci-
ιvit inflammationem, aut morbus sensim
ı phthisin abiit lethalem, ni salutaris natu-
.e opera haemorrhagiam hoc mense alio-
ıin valde frequentem excitasset.

Haemorrhagia nimirum narium, et uteri, ιemoptysis, vomitus cruentus, haemorrhoi-:s, et haemorrhagiae internae. Haemorrhagiae.

Insuetum aeris et diuturnum calorem que siccitatem, orgasmo excitato, vasis :bilitatis, sanguine fors et rarefacto praepuam horum malorum fuisse causam, vesimile est. Vix calor excessivus erat iminutus, cum nulla amplius de haemorrhais fieret querela.

Antiphlogistica, nitrosa atque emulsa his tima fuerunt medela cum venaesectione, andoque bis terve repetita, ut per exteoris venae aperturam exitus pararetur sanini, qui alias sibi ipsi per vulnus inacssibile viam faciens, id magis magisque nplificando omnis efflueret, id quod non ucis contigit.

Ap-

Mortes subitaneae.

Appoplexia enim hoc mense valde fre-quens ab haemorrhagia plerumque intern orta fuit. In tribus, quos aperui, appo-plexia mortuis vas quoddam majus ruptur inveni.

Concidebant infelices subito absque ull praegresso incommodo in animi deliqui-um, non multo post pereuntes. Accede-bat simul convulsiva ventriculi et intestino-rum excretio per vomitum et alvum; resp-ratio stertorosa, omni momento debilior post quaedam minuta simul efflabatur cu anima.

Plerosque id genus subitaneae mort vesperi post coenam prostravit.

In binis, quos excentravi, cerebru fuit sanum, pallidum; pulmones cum cord sani sanguine vacui, sana abdominis viscer omnia, sed abdomen ipsum plenum sangu-ne extravasato et congrumato. In prim arteria mesenterica rupta: in altero null vasis cujusdam ruptura fuit detecta.

In tertio gibboso sene cerebrum sanu erat, et pallidum: pulmo sinister pleurae

non

on secus ac pericardium cordi intime accre-
erant; cor vacuum; pulmo uterque fusco
igricans, sanguine tumidum, cavum pec-
oris et abdominis sanguine extravasato et
ongrumato scatens; ventriculus cibis in-
irctus, intestina aëre distenta. Visceri-
us denique a cadavere separatis aortam
idi descendentem in ipso suo transitu per
iaphragma pollicis magnitudine in longum
isruptam.

In nosocomium per hunc mensem admis-
i sunt quadraginta duo: viri nimirum vi-
inti duo, foeminae viginti. Ex his sede-
im viri, foeminae duodecim acutis labo-
irunt, chronicis vero et chyrurgicis viri
ex, octo foeminae. Mortui sunt hoc e
umero tres, ergo decimusquartus quisque.
ebre quotidiana remittente partim biliosa,
artim mixta inflammatoria correpti erant
iri sex, foeminae tres: pleuritide tam pu-
a, quam biliosa mixta tres viri, duae foe-
ninae; colica et dyrrhaea duo viri simul
ysenteria vexati, tres foeminae; rheuma-
e tres viri: erysipelate bilioso vir et foe-
mina, haemoptysi foemina: phthisi tres viri,
ina foemina; haemorrhagia uteri foemina.
Numerum complent morbis chronicis affecti.

De-

Decursus dictorum morborum huic men si pecularium idem est ac supra descriptu fuit; medela pariter eadem. Decoctum sol vens paratum ex hordeo, graminis et ta raxaci radice, aliisque leniter saponaceis cum aliquot drachmis salis medii, ut al vus inde aliquoties per diem purgaretur: sufficiebat morbo penitus exturbando.

Pleuritis biliosa.

In aegrota quadam pleuritide bilios affecta, metastasis ad parotides jamjam fu tura erat, quae tamen feliciter decoct foliorum salicis resoluta, et alvo purgant educta fuit.

Erat haec puella septendecim annorun paupercula, rerum omnium inopia, et va riis aegritudinibus inde ortis emaciata et de bilis. Duodecima Junii incipit dolere latere dextro cum horripilatione simul ac ca lore. 13. Junii in nosocomium admittitur: ca lor siccus, cutis arida, vehemens dolor la teris dextri costas veras afficiens et spurias externus, ab attactu paulo vehementior, tus sis, subdelirium, pulsus celer, constric tus, lingua pauco muco griseo obducta, oris sat purus sapor.

Ve-

Vena secatur, educuntur decem un-
e sanguinis, crustam brevi facientis:
ɔebitur ipsi decoctum radicis salep tepi-
n cum drachma nitri per diem: applicanlateri cataplasmata calida emollientia.

Dolor lenitur statim: sed vesperi recru-
cit. Repetitur venaesectio ad uncias de-
n, sanguis iterum crustam format.
ntinuantur medicamenta.

14. Dolor adhuc, et tussis sicca do-
s, pulsus idem, omnia eadem ut heri.
ɔetitur venaesectio; educuntur octo un-
e sanguinis iterum crustacei. Noctu
nnus cum sudore.

15. Dolor minor, sudor continuat,
irium, tussis vehemens sicca, pulsus ela-
, celer. Continuo potum tepidum de-
ti salep cum nitro. Dolor paulatim le-
r, vesperi nullus amplius, tussis minor,
lor continuat.

16. Dejectio virium magna, pulsus
ne tardior, debilis, vesperi celer, mol-
elatus: aegra morosa, immorigera: ves-
i subdelirium, lingua pura, os purum,
ab-

abdomen molle, alvus singulis hisce di
bus semel — bis fluida, noctu sudor: Ac
non subactum fors nec solis naturae v
ribus cessurum judicans, do infusum fl
rum arnicae simul cum decocto salep.

17. Urina mane sedimentum flavo r
bellum dejicit, tussis pauca, pulsus ma
tardus, mollis, alvus ter cocta pultace
vesperi idem febris accessus, sed mod
ratior. Continuatur infusum florum arn
cae cum decocto salep.

18. Optime se habet aegra: pectus o
nino liberum, mane plenaria apyrexia
os purum, stomachus latrat, vesperi febr
accessus, per noctem continuans.

A 19. ad vigesimam secundam ide
status: febris vesperi imminet, per nocte
infesta: per diem bene se habet aegra
famelica valde: pulsus mane tardus, mo
lis, vesperi celer constrictus, subinde ina
qualis. Continuo infusum florum arnica
adjecta uncia mannae.

22. Noctu parotis sinistra tumet, do
let, inflammata est, omni momento incre

c ns:

ıs: febris secundaria. Seposita hucusque ıtinuata medela do ipsi decoctum folio- n salicis, unciam nimirum foliorum in ris duabus aquae fervidae infusam, et quadrantem horae coctam. Parotidi applico.

Vesperi sudor copiosior, alvus per :m bis.

24. Bene se habet aegra: tumor in dem statu: continuatur Decoctum folio- rn salicis.

25. Tumor dissipari incipit: febris lla, ne vesperi quidem; pulsus elatus dus, transpiratio: continuatur decoc- n foliorum salicis.

26. Tumor integre dissipatus est. Su- t aegra solutionis salis amari sedlizensis ciam; purgatur inde decies: optime se bet. Nulla ab hoc tempore incomoda, nitas indies magis confirmata: continuat huc per octiduum decoctum salicis, ab- net deinceps ab omni medicamento. Man- in nosocomio ad decimam nonam Julii que, cum torosa decesserit.

Foe-

Amaurosis ab arthritide.

Foemina triginta sex annorum an duos annos menstruis caruerat, et sa guinem exspuit. Venaesectionibus et ant phlogisticis sanatur, menstruis restituti Anno medio post scabie afficitur, corpo pleno ulceribus saniem fundentibus, su phure et balneis sanatur. Ante mediu annum hepatitide vehementi laboravera venaesectionibus, emollientibus in- et e terne applicatis sanata est.

Excipit hunc morbum vix superatu ischias, pulsu non duro, nulla praesen inflammatione. Decocta bardanae et fl rum sambuci tepida non sufficiunt, sum desuper extractum aconiti ad grana sex decem per diem. Usu per 37 dies or ni mane continuato integre restituitur.

Nunc prima Iunii febricitans in nosoc mium adducitur. Per quatuor dies quo diana remittente laborat biliosa: simul a sunt arthritici pedum dolores, oculi flave cunt, lingua muco flavo obducitur, os pa taceum, at caput liberum, pectus levit oppressum, hypochondrium dextrum v non tumidum est, alvus constricta, dol lacinians artuum inferiorum.

Ex-

Exhibetur decoctum solvens: dantur si-
ıl arcani drachmae tres per diem, unde
rgatur. Septima Iunii nulla amplius feb-
, nullaque symptomata eam comitantia,
pochondrium liberatur: appetitus redit.

Ast dolores arthritici iidem: Pedum de-
itas tanta, ut aegra pedibus quin conci-
t stare nequaquam pos sit, simul oculorum
pilla dilatata est. Ecce nunc amaurosis.
lla licet praecedente aut praesente cepha-
gia, nullo doloris aut pressionis cujus-
m in capite sensu.

Metastasin in cerebro circa nervorum
ticorum originem suspicatus, do repe-
que purgantia salina, applico ad nucham
sicans, pediluvia adhibeo calida, do in-
sum florum arnicae, aliaque potentiora
cidentia, repetitis omni biduo vel triduo
rgantibus. Nullum inde amauroseos leva-
en: eadem pedum debilitas, iidem do-
res.

A vigesima Iunii exhibeo extractum
oniti ascendendo a granis quatuor per
em ad scrupulum, continuoque infusum
rum arnicae, quorum excellentem in sa-
nan-

nanda amaurosi virtutem saepissime mira tus sum. Insisto his remediis per in te grum mensem: arthritici dolores sensim mi nuuntur et abeunt, roboris aliquid pedi bus accedit quidem: ast diu iis insistend aegra impar est. Febris interim toto ho tempore nulla, fames magna, macie lic increscente, omnes functiones natural bonae.

A vigesima Julii abstineo ab aconiti us continuans solum infusum florum arnica aliaque potentiora solventia: fonticulos a brachia applico: vesicans in nucha per ter pus repetitur, pediluvia calida quotidie re terantur.

Mense Augusto de doloribus arthriti nulla amplius querela: functiones omn bonae manent: amaurosis eadem.

Circa initium Septembris aegra sub emaciatur, nulla licet praesente cau Sexta lethargica fit, leves oriuntur convi siones, oculi convelluntur continuo, co pus in eodem situ jacet paralyticum: puls tardus est et debilis. Nona moritur.

Ca-

Cadavere dissecto viscera pectoris et
›dominis sana erant, hepar parvum,
num: partes vesiculae felleae viciniores
lito magis flavae, vesicula fellea bile fla-
. redundans: omentum consumtum, ve-
:a urinaria gangraenosa, fusca.

Capite aperto cerebri vasa jacent san-
ine turgida: in ventriculis cerebri ante-
›ribus serum ad uncias sex: in sinistro
rebri haemisphaerio prope corpus callo-
m pars ipsius medularis substantiae polli-
m longa lataque in mucum et gluten
ierat. Thalami nervorum opticorum et
ocedentes inde nervi optici in ortu, con-
ictione, et toto suo tractu usque in introi-
n in orbitam obducti cinctique lympha
agulabili. Cerebri nervi omnes minus
haerentes, perfrictu faciles, vasa omnia
nguine dissoluto plena.

Mortui hoc mense in civitate 1516.

Dies.	Barom. alti.	med.	Therm. gradus medius			Venti. mane.	meridie.	vespe
1	27dig.	$10\frac{1}{3}$ lin.	+	o	$19\frac{1}{2}$ gradus	o	W. m.	o
2	— —	8 —	+	o	$17\frac{1}{2}$ —	o	S. f.	o
3	— —	$7\frac{2}{3}$ —	+	o	$14\frac{2}{3}$ —	W. p.	W. p.	o
4	— —	$6\frac{2}{3}$ —	+	o	$14\frac{1}{2}$ —	S. p.	W. p.	W. p
5	— —	7 —	+	o	16 —	N. p.	S. p.	N. p
6	— —	7 —	+	o	$13\frac{1}{4}$ —	W. m.	W. m.	o
7	— —	$7\frac{1}{2}$ —	+	o	15 —	o	W. p.	o
8	— —	10 —	+	o	$12\frac{2}{3}$ —	o	o	W. p
9	— —	11 —	+	o	$14\frac{1}{3}$ —	o	o	W.
10	— —	10 —	+	o	$15\frac{1}{2}$ —	o	o	W. p
11	— —	$5\frac{3}{4}$ —	+	o	18 —	o	W. p.	W. p
12	— —	$5\frac{3}{4}$ —	+	o	11 —	W. p.	W. p.	W.
13	— —	$7\frac{2}{3}$ —	+	o	14 —	W. p.	o	o
14	— —	7 —	+	o	$14\frac{2}{3}$ —	S. p.	W. p.	W. p
15	— —	$8\frac{1}{3}$ —	+	o	$13\frac{2}{3}$ —	S. p.	W. p.	W. p
16	— —	$9\frac{2}{3}$ —	+	o	12 —	W. p.	W. p.	W. p
17	— —	11 —	+	o	$12\frac{2}{3}$ —	W. p.	o	W. p
18	— —	$10\frac{3}{4}$ —	+	o	13 —	W. p.	o	W. p
19	— —	$11\frac{2}{3}$ —	+	o	$17\frac{2}{3}$ —	W. p.	o	o
20	— —	$11\frac{1}{2}$ —	+	o	18 —	S. p.	o	o
21	— —	$9\frac{3}{4}$ —	+	o	20 —	N. p.	S. p.	o
22	— —	$11\frac{1}{2}$ —	+	o	$14\frac{3}{4}$ —	o	o	o
23	— —	$11\frac{1}{3}$ —	+	o	17 —	o	o	o
24	— —	$10\frac{1}{3}$ —	+	o	$18\frac{2}{3}$ —	o	O. p.	W. p
25	— —	$10\frac{1}{3}$ —	+	o	$18\frac{1}{2}$ —	o	o	o
26	28 —	$0\frac{1}{2}$ —	+	o	$16\frac{1}{2}$ —	W. p.	o	W. p
27	— —	$0\frac{1}{3}$ —	+	o	17 —	N. p.	o	o
28	27 —	$10\frac{1}{2}$ —	+	o	$15\frac{1}{3}$ —	o	o	o
29	— —	$7\frac{1}{3}$ —	+	o	20 —	o	o	o
30	— —	7 —	+	o	20 —	o	S. f.	S. m
31	— —	10 —	+	o	$17\frac{1}{4}$ —	S. p.	N. f.	o

Die 26 altitudo max. = 28 dig. $1\frac{1}{4}$
Die 12 altitudo minima = 27 dig. $5\frac{1}{2}$

Diffe. = o dig. $7\frac{3}{4}$

Die 21, 30 calor maximus = o + 24 grad.
Die 8, 15, 16 calor minimus = o + 11 grad.

Summa = o + 19 grad.

Men-

Mensis hic in genere solito fuit frigidior, nec correspondens calori prioris mensis. Primi novem dies sereni quidem, sed indies minus calidi: nona coelum nubibus tegi coeptum, pluvia deinde vix non indies ad decimam nonam usque continuante: amoenius postea ridebat coelum, et calor quandoque satis intensus mensem ad finem usque comitatus est.

Febres biliosae sensim irruere brevique insolenter dominari coeperunt. Plurima febrium pars aut pura fuit biliosa, aut saltem de genere biliosarum participavit. Febres biliosae.

Regnarunt biliosae purae, cephalalgicae, et bilioso inflammatoriae, rheumatismi inflammatorii, erysipelata, dyarrhaeae et dysenteriae, intermittentes tertianae, vomitus cruenti, variolae denique confluentes funestae.

In biliosis puris praeter communiora biliosarum symptomata: anorexiam scilicet, vomituritionem, linguam muco flavo obductam, typum remittentem, urinam fuscam singularis etiam adfuit capitis dolor pressorius ad maximam quandoque vehe-

mentiam auctus circa frontem et tempora, aliquando et supra verticem ad occiput extensus: in aliis cephalalgia minor quidem, sed dolor lateris acutissimus cum tussi pauca, sicca: pulsus, quo majores erant dolores, eo tardior, ita ut naturali esset tardior in vehementissimo paroxysmo. Aegri extra paroxysmum in somnum quidem proclives, ad minimum vero motum, imo sponte evigilabant perterriti.

Dolebant ad unum omnes e ventriculo, quem sine irritamento non licebat attingere, in multis praecesserat, vel et comitabatur morbum colica cum vel sine dyarrhaea. Foeminas, et delicatiores cephalaea praecipue vexabat.

Qui curam a venaesectionibus inhoaverant, ubi non urgeret inflammatio, pejorem reddiderunt aegrorum conditionem; necessarias enim ademerunt vires, febrimque putridam nervosam cum ferocibus elicuere deliriis. Plerorumque sanguis laete rubens fuit, et cruor discissu facillimus. Antispastica nervosaque stimulantia cum febris incremento omnium simul inducebant malorum iliadem.

In ventriculo latitabat acre morbosum, ilis corrupta, forsan et ipse succus gastri- us acrior. Hoc acri, qua data porta, jecto, et febris et mala quaevis eam co- nitantia abigebantur. Erat vero talis na- urae, ut se non una eademque vice avelli ateretur, incidi debebat, et resolvi sen- im et excoqui, usque dum radicitus exter- ninari posset.

Vomitoria remedium erant unum instar mnium, et inter haec longe antecellebat artarus emeticus in aqua, quo commodius artitis vicibus sumeretur, solutus, quo umpto bilis aeruginosa amarissima cum itissimo ejiciebatur levamine.

Interim non una vice febris cedebat lo- um: redibant dolores, etsi minus acuti, re- nanebat pulsuum tarditas cum biliosorum pparatu. Continuanda hinc erant per num alterumve diem salina solventia; ex uibus granum unum vel alterum tartari metici, in aqua pura vel mannata solutum, t cochleatim datum, erat caeteris longe ef- icacius. Potentissime enim acre morbosum, nuco immixtum, et in villis ventriculi et ntestinorum implicitum incidebat, solvebat,

et

et per alvum educebat. Post duos tresve dies repetendum erat emeticum, quo omnes istius acris reliquiae penitus eliminarentur. Post et febris et omnia febris incommoda fugerunt.

Nonnullorum malum exacerbaverat inflammatio, eorum nempe, qui musculari robore majori, vel crasi humorum compactiori pollebant. Febris, qua laborabant, eadem quidem remittens, et apparatus biliosus idem, dolores quoque capitis, sed magis erant pulsatorii cum pulsu forti, tenso, duro, celeri.

His vena secanda erat, quandoque repetita vice, crusta scilicet tegente sanguinem. Dein vero vomitorium dandum. Eadem nimirum causa, saltem aggravans morbi sodalis, latitabat in ventriculo. Ejiciebant et hi non parum aeruginosae bilis, eamque purgabant alvo cum levamine; propterea continuatis incidentibus eccoproticis, repetitis etiam pro re nata emeticis spatio septem vel novem dierum integre reconvalescebant.

Febris decrescens manifestiores faciebat remissiones, in multis etiam intermis-

ones, quotidie minores, usque dum pror-
s evanesceret. Ter eam in tertianam
iisse vidi, continuato solventium usu
st tres quatuorve paroxysmos emanentem.

Ad hanc biliosarum classem et intermit-
ites tertianae, et erysipelata, faciem,
:us, variasque corporis partes occupan-
, dyarrheae quoque, et dysenteriae refe-
itur oportet, siquidem jam dicta mala
dem symptomatibus distincta, iisdem-
e salinis incidentibus et vomitoriis citis-
ne et integre sanabantur.

Dysenteriae infantibus erant infestio-
s: collabebantur cito vires, et qui debi-
s erant, vel scrophulosi, aut alia acri-
onia laborantes, aut qui tenerrimo non
vebantur servitio, brevi moriebantur.

Rheum ad grana aliquot omni bihorio
syrupo quodam datum, et clysmata mu-
laginosa simul cum diaeta mucilaginosa,
n farinacea brevi restituebant tenellos,
omitorio rarius indigentes; Opiata, the-
acalia, aliaque ejusdem furfuris consueta
ulier cularum antidota tumulo inferebant.

Vo-

Vomitus cruenti per hunc mensem co- piosiores, quam alias, et consuetis facil recidivi. An ab acri ventriculum roden- te? Inviscantia cum parca dosi aluminis froenum dederunt sanguini erumpenti, vo- mitumque sopierunt. Omnibus audacte: dedi purgans salinum: purgabatur congru- matus sanguis ater, viridisque bilis cum levamine.

Rheuma.

Medias vero inter febres biliosas inflam- matorio rheumaticae non infrequentes fu- ere. Fors accusanda venit aëris consti- tutio a medio mense humida et frigidior post tam diuturnum calorem et siccitatem.

Dolores his vehementes in aliqua cor- poris parte, saepissime exteriori: febris continua continens, primae viae purae, pul- sus celer durus. Nulla hic mora, sed venaesectione saepe repetita, decocti emollientibus cum sambucinis et nitro statim ab initio succurrendum erat: vesicantia, part dolenti applicata, medelam multum adju- vabant.

Aegri nosocomii.

In nosocomium per hunc mensem qua- draginta quinque admissi, totidemque ne-

mine mortuo, inde sunt egressi: nimirum
artuordecim viri acutis morbis labora-
nt, et octo foeminae: Novem viri et
atuordecim foeminae chronicis et chy-
rgicis morbis affecti venerunt.

Admissi morbis laborabant sequenti-
s: Febri continua remittente biliosa cum
rvosis affectionibus quatuor foeminae,
vir unus; febre ardente biliosa inflam-
atoria viri septem: peripneumonia duae
eminae et vir unus: haemoptysi foemina,
arrhaea vir, febre rheumatica viri duo,
htalmia rheumatica vir unus, erysipela-
duo, febre puerperali foemina: febre
rtiana viri duo, duae item foeminae;
bre depascente vir et foemina; gravidae
es feliciter enixae, epilepsia foemina una;
abie duae, scorbuto una; scrophulis vir
ius: tinea unus, lue venerea unus et tres
eminae: fluore albo benigno una: hernia
enique vir unus.

Febres remittentes stipatae phoenome-
is supra descriptis, eadem quoque methodo
anabantur. Emeticum ex aquae fontanae
nciis sex et quatuor granis tartari emetici
ochleatim exhibitum ad tres quatuorve vo-
mi-

mitus pro ratione ejectae bilis excitandos dein decoctum hordei cum aceto, praete rea, si hypochondrium, si lingua et gustu nidulantem in primis viis materiam prode rent, drachmae duae vel tres arcani dup licati per diem omnem medelam ad finen usque faciebant. Ad vires restaurandas in fusum quoddam amarum v. g. radicis vale rianae datum et nervos composuit, et vi rium reciementum adjuvit.

Queis aderat phlogosis, qua tertiana in termittente laborantes liberi non erant, h vanaesectionibus egebant. Binos ter tiana exquisita laborantes ardor vehemen et cephalalgia, pectoris oppressio, et tus sis sicca multum afflixere. His stante pa roxysmo cum delirio, pulsu existente du ro et compresso venam secui: crusta ope ruit sanguinem: Sequens paroxysmus multc fuit mitior, et salinis continuatis frequen tior alvus, unde brevi convaluerunt.

Causus. Circa medium mensem quidam ex iis, qui in fervidissimo aestatis calore iter ex Walachia huc fecerant, nunc per septi manam in squalidis carceris tenebris de tenti, acutissima laborare febri, vero cau-

so,

vel febri ardente Hippocratis incepe-
, quae propter symptomatum vehemen-
, et celeritatem decursus peculiarem
tur descriptionem.

Undecima nempe Julii tres horripilare,
apite conqueri, noctu exaestuare, per-
are.

12. Julii, 2. morbi die duo transportan-
ıd nosocomium. Primus erat vir ro-
us quadraginta quinque annorum ni-
olor: alter debilior annorum viginti tri-
albidus: uterque de dedolatione mag-
de cephalalgia, et pectoris oppressione
queritur: pulsus est mollis, flaccidus,
rrimus, lingua tota quanta alba, fa-
flavescens, os amarum, labia pallida.

Dantur iis drachmae duae arcani dupli-
, et decoctum hordei pro potu liberali-
Primus purgabatur per diem et noc-
decies quinquies, alter duodecies; uri-
utriusque noctu largum deponit sedi-
ntum lateritium.

13. — 3. Nullum levamen, oppressio
xima, gustus oris amarus, vomituritio
con-

continua, lingua albo fusco muco dense ducta, facies flavescens, oculi luridi, r piratio anxia, frequens; vires magis mag que fractae, pulsus celerrimus, mollis, bilis. Secundus praeterea vomitat ae ginose.

Utrique dabam emeticum: vomitus de copiosi aeruginosi, fusca materies ej ta, alvus etiam frequens absque levami Urina primi fusca, secundi lateritia.

14.—4. Vomituritio continua, et v mitus: oculi tristes, cephalaea, oppr sio et dolor pectoris, respiratio anxia fr quens, pulsus mollis, flaccidus. Inflamm tionem metuens, venam seco utrique: Sa guinem crusta tegit spissa tenacissima; l vamen. Primo ob insurgentem pecto dolorem et cephalaeam venaesectionem r peto: crusta rursus, et levamen.

15.— 5. Primus caput habebat lib rum, color oculorum ut heri, albuginea a gulo interno proxima flavescebat, ling purior, nisi quod hinc inde flavus ei m cus adhaereret; pectus erat liberum, re piratio facilis, minus frequens: hypocho

dria

tumida, ad attactum dolentia, vomicontinuus ab omnibus, quae sumit, ginosus, amarus, alvus per diem er, urina fusca, pulsus celer, mollis, lis. Dabam ipsi omni hora vasculum octi salep et pro potu decoctum hordei.

Secundus noctu habebat insomnia tera, caput dolebat adhuc et pectus, opsio simul et vomituritio. Hinc secun- instituo venaesectionem. Sanguis tarffluit, crusta tamen tenaci tegitur; do- mitigatur. Meridie vomituritio cona; evomuntur viridia, fusca bilis pora, manus pedesque frigere incipiunt, us mollis deficiens, oculi tristes, calisi, semimortui; facies collapsa.

Praeter decoctum Salep, quod mane i hora vasculatim coepit sumere, dabam infusum florum chamomillae calidum syrupo menthae, ventrique cataplasa emollientia applicabam. Inde brevi t calor, nox tranquillior, nec vomitu rrupta,

16 — 6. Primus a priori nocte c
nuo sudat: caputipsius liberum est, et
tus; oculi vividi, ad angulos internos
nus flavi; nullus vomitus: lingua p
humida, ad margines solum pauco n
obducta, gustus oris non amarus: h
chondria vero adhuc elata, ad atta
dolentia, urina fusca, alvus bis cocta;
sus mollis, elatus, lentus: Indesinente
mit decoctum Salep: continuantur cata
mata emollientia abdomini applicata.
tranquilla cum copiosissimo sudore, u
minus fusca.

Secundus quoque sudavit continuo,
vum ter habuit coctam: facies adhuc
tis, lurida, lingua albescens humida,
tus et respiratio bona, abdomen collaps
indolens ad attactum, pulsus mollis,
cidus, celer; artus tepidi, et humidi,
na statim turbida, sedimentum album
de in fundum dejicit. Continuat catap
mata, et decoctum Salep.

17.—7. Uterque bene se habet:
cies colorata, oculi puri, lingua pura,
mida, parum mucosa, respiratio bo
pectus liberum, hypochondria mollia,
do

›lentia: alvus semel, pulsus naturalis len-
s vigorosus, urina flavicans naturalis.
ontinuantur cataplasmata, decoctum sa-
p et dococtum hordei.

·18 — 8. Omnia bona: seponitur ulte-
or medicamentorum usus; appetitu rede-
ite cibi molliores comeduntur.

Secundus morbo liber manet et vigesima
xta Julii sanus e nosocomio dimittitur.
imus vero

22. Julii, 12. prioris morbi die mane ru-
et valde et calet, pulsu tardo, lento, ela-
: Fames interim magna; vesperi vero fe-
ricitat cum vehementi cephalalgia: nox
iquieta.

23 — 13. Febris continua, cephalaea
iaxima, pulsus celer durus: venaesectio:
inguis crustaceus: cephalaea inde minor,
ed os amarum, abdomen dolet inflatum.
ccoproticum datum alvum non solvit. Nox
iquieta.

24 — 14 Eadem. Dantur nunc unciae
uae salis amari; inde alvus decies, et
uri-

urina statim sedimentum album deponit cu
febris imminutione: nox tranquilla cu
sudore.

25. 15. Febris nulla amplius.

Sanitas dein indies confirmata nullo turb
ta incomodo. Vigesima Augusti sanus
nosocomio dimissus est.

Tertius, qui eadem, qua duo priore
die laborare inceperat, secunda die d
mi mansit, iisdem malis detentus. Terti
die post in nosocomium delatus est. Ad
lescens robustus viginti duorum annorun
conquerebatur de cephalaea, vertigine, i
somniis et dedolatione maxima. Pect
erat anxium, respiratio celerrima, os am
rum, vomitus frequens porraceus; puls
celer, mollis, debilis. Datur ipsi eade
die arcanum duplicatum et decoctum ho
dei. Noctu haemorrhagia narium.

4. morbi die: Symptomata hesterna
haemorrhagia narium unciarum decem. V
naesectio fit: sanguis crustaceus. Aq
emetica: emeses sex bilis porraceae: m
lioratio: vesperi oppressio paulo levior: r
spi-

iratio minus celeris, pulsus mollis, cre-
:r, hypochondria dura: somnus tranquil-
s cum sudore.

5. Sudor copiosus, urina sedimen-
m album deponit, lingua pura; omnia bo-
ı; non sumit nisi decoctum hordei.

6. Sudor continuat, cephalalgia nul-
, respiratio libera, hypochondria mol-
ı; appetitus; lingua humida, tota albes-
ns, pulsus celer, mollis, alvus nulla. —
coctum hordei.

7 Nox bona: facies sana, lingua
ıvo muco inquinata, pectus liberum, ab-
ɔmen in regione pubis dolens, et hypo-
ondria tumidula, pulsus celer, mollis, e-
tus, urina fusca: dantur drachmae duae
cani cum decocto hordei. Alvus a me-
die quater cocta cum euphoria.

8 Hypochondriorum elatio: lingua
uco flavo tecta, omnia alia bona: repe-
ntur medicamenta hesterna: alvus ter per
em.

9 Febris nulla, hypochondria mol-
scunt, mucus linguae minor: eadem me-
camenta, alvus ter.

10. Omnia bona: sanitas perfecta fames magna.

23. Julii, 13 morbi primi die febris meridie vehemens, cephalaea, oculi flavicantes, vomituritio, haemorrhagia narium

24. — 14 Eadem. Sumit aquam emeticam: vomitus sex bilis aeruginosae.

25. — 15. Febris minor, os amarum lingua flavo muco foeda, urina fusca. Sumit drachmas quatuor arcani cum decocto hordei: alvus quater.

26. — 16. Febris adhuc, et lingua flava; alvus ter: continuat hesterna remedia.

27. — 17. Mane febris nulla, vesper febris cum sudore; urina sedimentum lateritium deponit; alvus ter: priora remedia

28. — 18. Febris fere nulla amplius, lingua purior: omnia sana. Continuat arcani duplicati drachmas quatuor cum decocto hordei.

29 — 19. Febris indies minor, lingua
urior: eadem medicamenta: alvus indies
r quaterve. Trigesima prima Julii a feb-
liber ore purissimo abstinuit a medicamen-
:, carnesque comedit. Sanatio constans.
xta Augusti sanus nosocomio valedixit.

Decima tertia Julii advenerunt in noso-
mium duo alii eodem morbo laborantes.
ior juvenis viginti trium annorum, robus-
:, duodecima Julii incepit febricitare:
phalalgia vehemens, dedolatio maxima,
:ies oculique flavicantes, vomituritio con-
ua, os amarum, lingua flavo muco den-
obtecta, pectus anxium sine tussi, res-
atio celeris, pulsus celer, flaccidus,
llis. Vesperi datur ipsi arcanum du-
catum.

14. Julii, 3 morbi die: Eadem sympto-
ta: aqua emetica excitantur vomitus
:o porracei cum levamine. Oppressione
:toris persistente venaesectio bis eadem
administrata, cum levamine oppressio-
. Sanguis valde crustaceus.

15. — 4. Sudor magnus copiosus; vo-
us semel spontaneus: urina cum sedi-

mento lateritio: omnia mitiora: sumit co piose decoctum hordei.

16. — 5. Nox optima: oculi vividi facies florida, abdomen collapsum, lingu albida, os purum, nullus amaror, appet tus redit; alvum ter habuit coctam.

17 — 6. Sudor adhuc noctu; febris nu la amplius, pulsus naturalis; omnia sana.

Sanitas perfecta mansit et constans v ribus cito recuperatis, ita ut vigesima se tima Julii sanus ex nosocomio dimitteretu

Quatuor dierum spatio morbus hic te minabatur.

Alter adolescens annorum viginti ur us et diutius, et vehementius laborav Decima tertia Julii vesperi venit in nosoc mium: magna virium prostratio, facies oculi flavi, caput vertiginosum, os amaru lingua flavo albicante muco conspurcat continuum vomendi conamen, respirat frequens, anxia, hypochondria elata et attactum dolentia. Data ei aqua laxati Noctu decies quinquies alvus.

3. morbi die. Hesterna symptomata, llum levamen, urina fusca, biliosa, puls celer, mollis, flaccidus. Porrigitur i aqua emetica: Vomitus inde sex bilis ruginosae cum glutine et striis sanguineis: us decies. A meridie nullum adhuc levan ab hac evacuatione duplici, caput verinosum, dolens, pectus anxium, puls celerrimus, flaccidus. Vena secatur. nguis valde spissus, crusta larga tectus. vamen. Noctu haemorrhagia narium unrum sex.

4. Caput liberius, os purum, lingua alcens, pectus anxium, hypochondria ta dolentia. Venaesectio adhuc unciam octo. Cruor dissolutus crusta vii tectus. Levamen: alvus bis post veesectionem, hypochondria molliora et nus dolentia. Vesperi sudor largus cum amine multo. Continuo sumit decoctum rdei.

5. Cephalalgia quidem nulla, pectus lirum, hypochondria quoque mollia; sed fas et oculi flavicantes, lingua sicca spissa, ella cum sicco muco albido, sitis, soment ia, pulsus celer, mollis, frequens: uri-

urina fusca biliosa: alvus bis mane. Integra die sudor, vesperi horripilatio, frigus, dein calor cum largissimo sudore postridie durans. Continuavit decoctum hordei.

6. Caput obsessum, lingua et dentes muco fusco sordentes, os amaricans sudor continuat antemeridianus, pulsus celer, mollis, elatus, pectus et respiratio libera, hypochondria elata, urina fusca biliosa, alvus ter. Sumit decoctum hordei cum drachmis tribus arcani duplicati. A meridie cephalaea et delirium, calor maximus pulsus celerrimus, elatus, durus. Vena secatur: sanguis educitur ad uncias decem crustaceus. Augetur salium dosis ad unciam dimidiam cum uncia mannae: hinc alvus sexies. Nox tranquilla cum sudore.

7. Sudor copiosus: urina sedimentum deponit album: hypochondrium molle est, et lingua minus sordida, pulsus celer mollis. Repetitur decoctum hordei cum drachmis tribus arcani duplicati. Alvus ter.

8. Nullum febris vestigium: pulsus naturalis, omnia sana sunt: appetit. Perstat in sanitate ad vigesimam quintam Julii

quae

ıae est decima quarta morbi, qua febris currit absque causa valde vehemens: ce-ıalaea, anxietas, dolor pectoris. Vena catur. Crusta decumana tegit sanguinem ro prorsus carentem: aliquantum inde le-minis. Vigesima sexta repetitur venae-ctio: eadem crusta; seri tantillum exit m sanguine, levamen. Ab aqua laxati- sexies alvus biliosa oritur: noctu su-t. Vigesima septima Julii febris mi-r, sudor continuus: Vigesima octava li-r omni febre, sensim reconvalescit, sa-ate permamente. Decima Augusti sanus osocomio discedit.

Docet haec historia, quam denso sub rolucro latere possit inflammatio, ita ut nguis dissolutus aliquot diebus post den-simam phlogoseos tenacitatem acqui- et phlogosis praesente licet omni ioso putridoque apparatu primaria sit rbi causa, quae praecipuam medici ram exposcat. Vident denique practici, am paucis in morbis utut vehementibus igeamus pharmacis, modo exhibeantur ecta, loco et tempori accomodata.

Ad

Advenerunt decima quarta Julii iterum tres alii eadem febre laborantes, iisdem affecti symptomatibus, eademque sanati medela. Duobus ter vena fuit secanda, terti semel, cum natura huic benignior per haemorrhagiam narium medici operam praeve nisset. Omnibus emetico eduxi copiam n dulantis aeruginosae bilis, quae et sangu nem, et pectus, abdominisque viscera i flammaverat. Felix eventus coronavit m delam.

Febrim hanc fuisse causum evidens es et quidem causus cum inflammatione pe toris, et viscerum abdominalium. Maxin gaudio simillimam a Burserio factam h jus febris descriptionem video.

Titubans nec sine magna anxietate p mo aegro venaesectionem administra Pulsus enim omnino collapsus, facies fla tristis, et lurida, vomitus continuus ae ginosus, alvus quoque porracea dyarrh ica biliosi certe putridique status poti quam inflammatorii signa erant. Cum ro considerarem humores juvenilis cor ris in sicco calidoque aëre in inflammat am potius abire diathesim, quam putrid di-

issolutionem, simulque novissem, quam iros et fallaces viscera abdominis inflam-ata soleant effectus producere, nec ignora-m respirationis celeritatem inflammatio-s potius quam dissolutionis putridae sig-ım esse; tandem ausus sum venaesectionem stituere, pulsum et sanguinem profluentem ontinuo explorans, ut effectum inde secu-ırum in instanti dijudicarem. Summopere ıvisus sum de judicio recte formato, si-ıulque mihi de secura omnibus deinceps ıedendi methodo feliciter detecta gratu-ıtus.

Foemina annorum tringinta unius, fibrae ebilis, a juventute epilepticis insultibus ob-ıoxia, quorum ortum a terrore repetebat, ıunc ab anno eos sensim frequentiores pa-ıebatur, ita ut nunc fere quotidie terribili ıoc morbo cruciaretur nullo malorum, quae ıum comitari solent, exempta. Decima ıctava in nosocomium suscepta est. Men-ıtrua a quatuor jam mensibus non fluxerant: ıuctam ab eo tempore epilepsiam affirma-ıat. Facies erat pallida, cor palpitans, ıulsus tremulus saepe intermittens, a mini-mo motu terror, qui eam in convulsionem et epilepticum insultum prosternebat, ore spu-

Epilepsiae historia.

spumantem, digitis validissime contractis, oculis contortis, omnique sensu privatam.

Dabam ipsi pulverem radicis valerianae silvestris ad drachmas duas, et camphorae grana sex partitis vicibus per diem: adhibebam praeterea pediluvia calida, et ad femora interna vesicantia ad menstrua revocanda.

Elapso octiduo epileptici insultus et rarius et minus vehementer irruebant et minus erant diuturni. Post duas septimanas exanthema pustulosum pruriens hinc inde apparebat, insultibus nunc multum minutis. Acrimoniam exanthematicam fors morbi causam in cute propullulaturam sperans, addidi priori medicamento drachmas duas florum sulphuris per diem sumendas.

Eruptio pustularum rubrarum leviter suppurantium hinc inde et herpeticarum in dies sequebatur copiosior. Post tres septimanas non amplius quotidie, sed omni biduo vel triduo revertebatur epilepsia minor. Quarta septimana vix elapsa nullus am-

plius rediit paroxysmus, menstruis licet anentibus.

Exanthema duravit per sex septimanas; ıc inde et ulcuscula suppurarunt: conuavi pulverem ex floribus sulphuris, ra:em valerianae, et camphoram per duos ›nses. Nullum amplius insultus cujusdam licium. Retinui aegram in nosocomio quartam octobris usque, visurus, an :o hoc tempore aliquis rediret insultus, l plane nullus apparuit.

Interim et exanthema sensim sanabatur lneis calidis cum hepate sulphuris praeratis, et prioribus remediis continuatis, ›rsus medium Septembris ab omni medimento abstinuit, menstruis copiosis reuntibus. Libera hucusque mansit, et dum ılto post haec scribo, sanissima est, ne .o quidem amplius paroxysmo turbata.

Mortui hoc mense in civitate 1488.

AU-

Barom.					Therm.				Venti.		
Dies.	alti.		med.		gradus medius.				mane.	meridie.	vespori
1	27	dig.	10	lin.	+	o	19¼	gradus	o	N. p.	o
2	—	—	10⅓	—	+	o	15½	—	o	W. p.	N. p.
3	—	—	10⅓	—	+	o	16¼	—	o	o	o
4	—	—	10	—	+	o	16	—	o	W. p.	W. p.
5	—	—	11¾	—	+	o	16¼	—	N. p.	N. p.	o
6	—	—	11½	—	+	o	18⅔	—	o	N. p.	o
7	—	—	10¼	—	+	o	20	—	o	W. p.	o
8	—	—	10⅔	—	+	o	18	—	W. m.	W. f.	W. m.
9	—	—	10¾	—	+	o	20½	—	o	W. m.	o
10	—	—	10	—	+	o	19⅔	—	o	N. f.	o
11	—	—	10¾	—	+	o	18	—	N. p.	o	o
12	—	—	11	—	+	o	17½	—	N. p.	N. p.	N. p.
13	—	—	10¾	—	+	o	17¼	—	N. p.	o	o
14	—	—	10¾	—	+	o	15¾	—	o	o	N. p.
15	28	—	o	—	+	o	15⅔	—	o	N. p.	N. p.
16	27	—	11⅔	—	+	o	17	—	o	o	o
17	—	—	10½	—	+	o	17¾	—	o	S. p.	o
18	—	—	9¾	—	+	o	16⅓	—	o	o	W. p.
19	—	—	10¾	—	+	o	15½	—	W. p.	W. f.	o
20	—	—	10¾	—	+	o	16⅔	—	W. p.	o	W. p.
21	—	—	11	—	+	o	17¼	—	W. m.	W. p.	N. p.
22	—	—	9¾	—	+	o	16½	—	o	o	o
23	—	—	11½	—	+	o	14¼	—	o	N. m.	N. p.
24	—	—	19½	—	+	o	16⅓	—	N. p.	N. p.	o
25	—	—	10⅓	—	+	o	18	—	o	o	o
26	—	—	10¼	—	+	o	20¼	—	o	o	o
27	—	—	9¼	—	+	o	20½	—	o	S. p.	o
28	—	—	9⅔	—	+	o	16¼	—	o	o	W. f.
29	—	—	10½	—	+	o	13¾	—	W. f.	W. p.	o
30	28	—	o	—	+	o	14¼	—	o	o	o
31	—	—	o½	—	+	o	15	—	W. p.	W. m.	W. m.

Die 31 altitudo max. = 28 dig. 1 lin.
Die 27 altitudo minima = 27 dig. 8½ lin.
Differ. = o — 4½ lin.

Die 26 calor max. = + o 24 grad.
Die 23 calor minimus = + o 12½ grad.
Differ. = + o 11½ grad.

Tem-

Tempestas hoc mense varia fuit: primi ndecim dies calidi et sereni: ab undecia ad decimam quintam mox pluvia mox renitas: duodecima mane tonitru: ad demam octavam coelum serenum: decima ona pluvia: vigesima, vigesima prima et ecunda coelum serenum, vigesima secuna vesperi pluvia copiosa: a vigesima tera ad vigesimam septimam serenum: vigema octava vesperi pluvia: ad finem dein sque coelum serenum.

In nosocomium per hunc mensem triinta octo admissi sunt, novemdecim viri otidemque foeminae. Ex his viri novem t undecim foeminae acutis morbis laboraerunt, reliqui chronicis et chirurgicis moris affecti erant. Mortui ex his duo: Hinc ecimus nonus quisque mortuus est.

Summa particularium morborum sequens rat: Dyarrhaea, ac dysenteria laboraunt tres viri, tresque foeminae; febre biioso inflammatoria unus; biliosa pura viri res, et quatuor foeminae; pleuritide ut lurimum rheumatica vir unus et quatuor oeminae; carditide summe inflammatoria nus; erysipelate duo viri; hysterica pas-

si-

sione foemina; epilepsia vir unus, hydrope duo; scorbuto unus et una fòemina; scabie unus, et duae foeminae; scrofulis binae foeminae et vir unus: lue venerea duae foeminae: tinea vir unus, contusionibus denique unus.

Dyarrhaea. Morbi pauciores hunc mensem iique fere omnes biliosi generis distinguunt. Eminuerunt ex iis dyarrhaeae et dysenteriae. Erant eaedem vel simplices cum frequentiori torminosa alvo, vel vehementioribus desaevientes symptomatibus, febre fortiori, lassitudine majori, alvo sanguinea et tenesmoidea.

Simplicium dyarrhaearum comes febris erat mitior: os aegris pastaceum, amarum, lingua albo flavicante muco sordida; dolebant e praecordiis, intestina convellebantur torminibus; pulsus celer erat, velox, saepe et compressus.

Omnes hi aegri citissime sanabantur pulvere rhei ad drachmam semis vesperi et mane sumpto, exhibita deinde aliquot horis post ultimam rhei sumptionem mucilagine gummi arabici, cujus cochlearia duo omni hora aegris sumenda erant. Duae isti-

iusmodi exiguae rhei doses usque ad sperum per alvum educebant biliosam matiem, et tribus quatuorve horis post dyhaeam omnem compescuerant, attonitis pe aegris a dyarrhaea tam subito fugata i male metuentibus.

Qui graviori conflictabantur dysenteria, sum habebant velocem et contractum, minibus multis iisque scindentibus, et petuo excruciabantur tenesmo: sanguis io muco foetido mixtus dein et purus o frequenti ejiciebatur, lingua, ut in oribus, muco flavo albo tenaciori coinnata, os pastaceum et amarum, aliqui m aeruginosam evomebant.

Bilem corruptam, acrem, fors et liquo intestinalem acrem hujus morbi causam e arbitratus, a purgantibus diluentibus am incepi: dedi omnibus aegris rheum drachmam semis vel scrupulos duos binis usve vicibus omni quadrihorio. Praeteclysmata mere mucilaginosa, ad invisdos inflammatos et exulceratos intestini i parietes, utpote veram tenesmi cau, omni bihorio injecta sunt.

Hac

Hac methodo biliosae cruditates copi- siori quidem, sed minus frequenti al- eductae sunt, et tenesmus post tertium qua- tumve clysma, saepe etiam paulo post pi- mum quievit. Dolor nunc cardiae, ve- trisque leniri coepit et oris redire purit- Dein ad inflammatas intestinorum part- demulcendas, et acre restitans involvendu- mucumque abrasum restituendum, dab- decoctum emolliens ex radice Salep v- Altheae, aut mucilaginem gummi arabi- Secunda modo hujus curationis die morb- vix non integre depulsus erat: tertia ve- ne vestigium quidem illius remanserat.

Febris biliosa.

Praeter dyarrhaeas et dysenterias feb- sic dicta biliosa frequentissimus hujus me- sis morbus fuit. Erat ea vel biliosa pu- vel bilioso-pituitosa, bilioso-inflamma- ria, bilioso-rheumatica.

Cum inflammatione.

Bilioso inflammatoria desaeviebat v- hementius, et remediis tardius locum fac- bat. Aegri ex capite plerumque doleba- acrius, oppressio, dolorque pectoris, oc- rubentes, calor intensus cum pulsu cel- veloci duro. His sanguinem oportebat e- trahere iterum, saepe iterumque, dein da- vo-

omitorium, quo bilis aeruginosa per emen et alvum educeretur. Dolor capitis vementior vesicans ad partes vicinas requibat; nervorum affectiones levi camphorae el moschi vel castorei dosi bis vel ter per iem exhibitae brevi cedebant: Ante unecimam diem vix crisis erat perfecta.

Seniores bilioso pituitosa laborantes, omitoriis adjuti cito copiosam bilem pituita mixtam ejiciebant. Qui meticulosi cidentibus potius et eccoproticis curam ntabant, ab emetico abhorrentes, aegros os in diuturna mala praecipitabant: Varii im morbi a bile intimius nidulante tenaci acriori reddita, febris lenta continua, flammationes subdolae in visceribus nolioribus, vel depositiones in caput pecsve oriebantur, unde appoplexiae, oropneae, hydropes pectoris, aliaque ma- tandem immedicabilia aegros saepe subi- morte abripiebant. Cum pituita.

Omnibus his malis initio levi negotio currebatur uno vel altero emetico, quod nacem pituitam una cum bile acri educens, issime morbum terminabat. Observatie vero multiplici expertus sum, senes et

facilius vomere et ab emesi levamen citius sentire iunioribus, quorum orgasmus majorque sensibiltas aegrius convulsivam hanc expulsionem ferunt, et venae bibulae irritabiliores materiam morbificam semel assumptam humorum massae facilius communicant.

Cum cephalaea. Capitis dolor vehementior praecipuum adhuc et urgentissimum symptoma fuit in morbis biliosis. Dolor hic verticem et occiput occupabat oppressivus, instar gravis ponderis capiti impositi, idque continuo prementis: remittente vero febri minus gravabat, etsi nunquam penitus desineret. Post meridiem paulatim auctus, circa vesperum vehementissimus, noctu cum sudore remittebat. Venaesectio nihil attulit levaminis, sanguis tenuissima crusta tectus erat, pulsus medio in paroxysmo, et vehementissimis capitis doloribus tardus, lentus, vix quadraginta ictuum in minuto. Vesicantia quidem nuchae applicata leniebant dolorem: plurimum vero levaminis dabant vomitoria et continuata dein lenia eccoprotica atque solventia cichoreata, quibus continuatis cum dolore febris sensim penitus subigebatur.

Ver-

Versus medium mensem rheuma plures flixit. Tempestate enim frigidiori et pluosa, transpirationem inhibente, sudantia rpora subitaneo saepius frigidoque vento horruere.

Pleuritides omnes rheumatici generis unt: dolor lateris punctorius, extensior, actu auctus in ejusdem lateris artus rvadebat. Venaesectione sanguis educetur crusta densa flavaque obductus. Bi- saepe, raro tribus venaesectionibus opus t: Decocta saponacea, salina cum roob nbuci alvum cum euphoria purgabant, eriebantque poros cutis salubri madore. iciae binae radicis altheae in libris tribus iae coctae ad remanentiam librarum duim, in quibus sesquiuncia pulpae tamadorum et roob Sambuci atque uncia semis is mirabilis Glauberi solutae fuerant, opum praebebant medicamentum, cujus une binae omni bihorio sumendae erant. vus inde ter, quaterve solvebatur, tranratio levans erat copiosior, et morbus cita, ilique crisi ante quintam plerumque diem egre sanatus. Pleuritis rheumatica.

In foemina quadam dolor pertinaciu lateri infixus haesit; Vesicans loco dolent applicui: Elevata vix erat vesica, cun omnis dolor remitteret.

Carditis Carditis vehementissima quendam affli xit lethaliter. Vir erat laboribus exhaustus quinquaginta trium annorum: hic secund Augusti febricitare coepit cum tussi mc lesta sicca, dolore lateris sinistri anteric ris prope ultimas costas veras, oppression pectoris et dedolatione maxima. Tulit aege malum indies auctum triduo absque ulla me dela. Quinta Augusti in nosocomium mi titur.

Conqueritur de dolore pectoris oppre sivo, quasi pondus medio sterno adjacere de vehementi lateris sinistri dolore punctc rio: tussis simul aderat frequens sicca respiratio anxia et suspensa ob dolorem pulsus celer, mollis; os amarum, vomiti ritio continua, lingua flavo muco obducta hypochondria libera.

Inflammationem vehementem una cu bile acri tragoediam hanc ludere suspicatu illico largam feci venaesectionem, et cata plas-

smatibus calidis emollientibus pectori plicatis, exhibui largum potum tepidum ponaceum salinum. Crusta coriacea tebat sanguinem.

6. Aug. 5. morbi die. Purgaverat noctu : lingua erat purior, os minus amarum, mituritio nulla amplius; sed dolor, tus-, anxietas perseverabant. Repetitur veesectio; crusta iterum; levamen inde per quot horas: Nox tranquillior.

7. — 6. Eadem adest in respirando antas et oppressio; facies rubescit, aeger stis anxiusque medelam petit, omni monto situm mutat, in sinistro vero latere e majori anxietate nequit decumbere, lsus celer, mollis, et flaccidus est: sympnata biliosa omnino disparuerant.

Certus de inflammatione nobilissimi visis, cordis, et de funestissimo aegri statu nem apparatum antiphlogisticum simul et olventia adhibeo remedia. Denuo hinc nam seco: do decoctum tamarindina cum nitro et oxymelle, vapores aquae idae aceto addito inspirantur, cataplasma-

mata continuo. Nullum levamen: Tussi noctu vehemens, sicca.

8. — 7. Eadem. Venaesectio quart vice iteratur: crusta denuo: levamer Circa vesperum exasperantur omni: Venaesectione unciarum quatuor sangu dissolutus, nulla crusta tectus educitur. L vamen tamen aliquod per aliquot hora

9. — 8. Sudor levis, anxietas eaden dolor lateris minor, tussis sicca; urina co tinuo flammea. Pectori vesicans applico

10 — 9. Anxietas minor, sudor levis p duas horas, tussis eadem; pulsus pau elatior.

11 — 10. Noctu nullus somnus, o pressio maxima, tussis continua, ard siccus, pulsus denuo mollis, flaccidu celerrimus.

12. — 11. ad 16. usque nulla mutati alvus quotidie bis vel ter, tussis et oppr sio continua, sudor rarus, lingua fla muco sordida, urina flammea biliosa.

17 — 16. Noctu stertor, virium collap-
s. Vesicantia hinc ad suras applicantur.
ımphora ad grana viginti per diem ex-
betur.

19 — 18. Sudor exiguus oleagineus:
rtor per duas tresve horas permanens.

21. — 20. Stertor denuo magnus et vo-
turitio: venter inflatus, tumidus. Ex-
betur solutio mannata cum sale: alvus in-
quater biliosa: ventris nulla detumes-
ntia.

22. — 21. Vomitus spontaneus aerugi-
sus.

23. — 22 Aquae emeticae parvam
antitatem sumit: vomit ter aerugino-
n bilem: alvus quater biliosa: nullum
ramen: meteorismus idem.

24 — 23 Eadem. Urina fusca sedimen-
n lateritium deponit, manet tamen opa-
et fusca.

25 — 24. Stertor noctu maximus, con-
uus suffocationis metus. Augetur cam-
pho-

phorae dosis, exhibentur et kermes mineralis, et infusum stipitum dulcamarae, e quaecunque ex resolventium, incidentium et leniter stimulantium classe supererant.

1. Sept: 31. Sputa pauca, mucosa: tussis anxietas, meteorismus, summa debilitas.

2 — 32 Maculae latae lividae brachiis femoribus pedibusque insident. Involvuntur artus mucilagine camphorata.

3. — 33. Urina continuo fusca opac cum sedimento lateritio, alvus ter: reliqu eadem.

4. — 34. Respiratio cita stertorosa pulsus rarus.

5. — 35. Frequens animi deliquium anxietas continua, mens libera, debilit per triginta sex dies omni momento majo

6. — 36. Mors tranquilla.

Aperto cadavere cavum pectoris int gra seri mensura redundans. Pulmones va de parvi vix superiorem thoracis mediet tem

ıimplentes, flaccidi, lividi, variis in lo-
pleurae ligamentis a lympha coagulabi-
ɔrtis accreverant. Lympha haec coagu-
ilis pulmones variis in locis circumam-
ns una cum sero extravasato cavum pec-
is implebat. Pericardium amplissimum
crassum ac rubellum diaphragmati intime
ıexum erat: in eius cavo librae duae se-
rubelli continebantur. Cor decumanum,
erotanto majus solito, sanguine vacuum,
intense rubrum, cujus superficiem inte-
ım magnae excrescentiae tegebant tenaci-
eidem adhaerentes, a lympha coagula-
i ortae. Viscera abdominalia cerebrum-
e sana.

En denuo inflammationem cordis et peri-
rdii minus opinione vulgi raram. Mirum
idem videbitur quibusdam inflammatio-
m nobilissimi visceris tam diu durare po-
isse. Ast resolutionis tempore neglecto
ngraena compescebatur generosiori anti-
logisticorum adhibitione. Hinc morbus in
ronicum transivit malum, hydropem nem-
pectoris: Cordis enim motus tenacibus
haerentiis impeditus, pulmones etiam iis-
m concretionibus pressi, pleuraeque ag-
ıtinati respirationis negotium indies mi-
nus

nus debile obibant. Fluidius denique serun
exprimebatur in cavum, idquod pariter a
orthopnaeam lethalem augendam contribui

Probe recordor, me simul cum b. Stolli
illustrem quendam Comitem, quem peripneu
monia laborare judicabamus, curandum ha
buisse minus quoque prospero eventu
quinquagesima enim morbi die mortuus es
Vomicam suspicantes, cadaver secuimus
et ecce pulmonibus, visceribusque omnibu
sanis pericardium ultra duas puris libra
continebat apice cordis eroso et exulcerat
Eandem et hic aeger oppressionem in me
dio sterno senserat, eadem et huic i
latus sinistrum decumbendi impossibi
litas; pulsus quoque mollis, et flaccidus era
ab initio. Historiam hujus morbi diligen
tissime conscriptam a medicis assistentibus
qui omni hora diu noctuque per totum mor
bi decursum mutationes factas adscripserunt
fors aliquando typis mandabo, cujus lecti
tametsi quibusdam ob continuas repetitione
ingrata videri possit, certo tamen lectu uti
lissimam arbitror, cum verissimam morb
hucusque minus cogniti imaginem ante ocu
los statuat.

Pu-

Puella viginti annorum florens torosa, ptima Augusti absque causa cognita frigere coepit, horripilare per aliquot horas, in calere, cum pectoris oppressione, re‑ spirandi difficultate, cephalaea, et frequenbus animi deliquiis. Sudavit nocte absque vamine. Febris biliosa cum scarlatino exanthemate

Octava iterum per vices frigescere, saeus calere, cum auctis hesterni diei malis.

Nona mane ad me venit, dedolationem agnam omnium membrorum patitur, cait valde dolet, facies rubet simul, et linia humida muco albido flavescente in meo obducta; siti cruciatur, pondus in pecre premens sentit cum respiratione anxia: l cardiam dolorem patitur ardentem, vel inimo etiam attactu ardentiorem: hypoondria libera sunt; pulsus celer elatus uriusculus: menstrua ad regulam nunc uunt a biduo.

Do ipsi decoctum saponaceum cum sa- ad purgandas primas vias: alvus inde ter meridie movetur: nullum inde levamen. Sub esperum anxietas et dolor pectoris pressorius ehemens, pulsus elatior, celerior. Vena secta

ta dat uncias decem sanguinis, inde levamen. Sanguis rubellus, laxioris consistentiae.

10. Aug. 4. Noctu multum sudavit aegra, bis habuit alvum; interim anorexia, os amarum, lingua ad fundum denso muco flavo griseo coinquinata; oppressio et anxietas eadem, pulsus celer, mollis, elatus; pedes continuo frigent.

Do ipsi aquam emeticam, vomuit inde cruda mucosa, quater simul habuit alvum.

Calor post emesin et sudor; durante sudore striae rubrae et voluminosae in facie, pectore, et abdomine efflorescunt scarlatini exanthematis instar, post duas horas iterum evanescentes.

11 —. 5. Nox inquieta; calor per totum corpus aequalis, cum corporis madore continuo: lingua adhuc impura, pulsus celer, elatus. Sumit decoctum hordei cum aceto et arcano duplicato.

Alvum per hanc diem quater habet copiosam, biliosam: per diem frigent iterum pedes: menstrua silent ordinato termino.

Post mediam noctem sudor enormis cum mno pacato, et anxietate minuta.

12 — 6. Melius se habet aegra: anoxia quidem adhuc, et pectoris gravis anetas, sed gradu multo leniori: pulsus ce-, elatus, lingua laete rubra humida: pem calor temperatus. Continuat prius medimentum; quinquies purgatur cum euphoria.

13 — 7. Febris nulla amplius: facies ete rubet.

Abstinet ab omni medicamento.

Decima sexta sana exivit.

Febris haec biliosa purgari coepit exanemate scarlatino, post sudore copiosissimo inta morbi die oborto. Ast nondum pecus educta morbi materie remanebat anetas et febris: tandem sexta per alvum piosa bilis educebatur nunc cocta, fors ex sanguine iterum huc delata. Jam feb- fuit penitus terminata.

Casus sequens non parum ad historiam oris puerperalis conferre poterit.

Foe-

Foemina annorum viginti sex, fibrae tene
rioris, et quatuor prolium mater, vigesim
aprilis pepererat filium partu felici: Lo
chia initio sat copiosa sunt, sed pallidiora
sat bene valet puerpera, venter tamen tu
met. Febris lactea mitissima est, mammi
flaccidis et lacte renuenti fluere. Sexta di
e lecto surgit, ventre tumido, fors et re
frigeratur. Mox inde lochia remanent, acce
dit pectoris oppressio, dolor colicus cu
maxima debilitate.

Sumit statim medicamenta purgantia e
diluentia, sed absque effectu: lochia con
tinuo remanent, eadem est pectoris anxie
tas, iidem colici ventris dolores. Febri
est continua; accedit tussis sicca dolen
Varia nunc ipsi exhibentur remedia ex clas
se resolventium, incidentium, et stimular
tium, sed omnia incassum. Purgatur qui
dem venter, qui inde etiam detumescit, se
dolores non minuuntur, tussis augetur
febris continua aegram valde lacessit, tan
dem accedit et lienteria.

Post duorum mensium aerumnas men
strua redeunt, fluuntque per sex dies parc
et diluta: levamen inde quidem aliquod
sed

omnino breve: omnia priora mala ma-
it eadem: febris continuat aegram de-
cens. Accedit tandem et urinae strangu-
, dysuria et mictus cruentus cum dolore
borum atrocissimo.

Prima Augusti rogatus hanc aegram vi-
macie consumptam et summe debilem:
sus erat celerrimus, debilis, contractus:
iter mollis et vacuus, sed ad minimum
ctum valde dolens: dolores scindentes
tinui totius abdominis ad lumbos usque.
piratio erat suspensa, celeris, anxia,
dus sentiebat aegra pectori incumbens:
is erat continua sicca, urina sanguinea
lvus continuo lienterica.

Erat hic summa et universalis inflam-
io cum universali fibrarum valde irri-
lium spasmo. Uncias duas decocti ra-
is Salep omni hora exhibeo tepide, ca-
asma emolliens calidum ventri applico, et
ma emolliens singulis horis injici jubeo.

Nox melior prioribus: altera die ali-
od levamen. Uncias quatuor sanguinis
ic educi jubeo: Crusta densa et contra-
tegit cruorem: levamen inde. Eadem die
re-

repeto venaesectionem ad uncias sex: eade crusta: levamen inde maximum sentit a gra. Urina enim nunc naturalis exit absq sanguine, tussis silet, ventrisque dolor mu tum imminuitur.

Sic meliorabatur indies continuato emo lientium usu ad septimam Augusti usqu cum sudor prodiret copiosus acidulus. mentem venit aegrae, aliud induere indus um, induit, et refrixit in momento: r deunt dolores colici vehementissimi, omnia priora mala, facies contracta h pocraticam aemulans. Extemplo emollie tissima adhibeo tepida ore; alvo et extri secus. Venaesectionem instituo unciaru sex, sanguinis summe phlogistici.

8. Augusti. Melioratio. Dolores ce sant, mollescit pulsus. Praeter emollient nunc do mucilaginem gummi arabici cu laudano liquido. Noctu somnus tranquill

9 Oppressionem pectoris maxima sentit aegra, inpedite, celeriter, laborio et inaequaliter respirat doloribus colic libera, pulsus celer inordinatus inaequal est et compressus: Continuat priora me

camen-

menta. Vesperi superficies pectoris val. prurit. Noctu sudor.

10. Continuante sudore acidulo milia rubra et alba maxima in copia prodiunt, urina sedimentum lateritium copiom deposuit, alvus simul compacta, lactis agula continens : nullus dolor amplius, pectus liberum.

11 Febris fere nulla amplius: urina ntinuat sedimentum statim deponere, miria adhuc, alvus continuo frequens et alum spirans cum coagulis albis, caseosis; nstrua copiosa, eadem coagula al- continentia. Perdurarunt criticae hae cretiones per sex dies. Vigesima Augusaegra lectum primo deseruit. Rediit bre- appetitus et vigor corporis, valetudine egre restaurata.

En exemplum febris puerperalis per secim septimanas atrociter furentis, quae a erperali causa suscitata ac fota fuit, a reato nempe lochiorum fluxu et impedita lac- elaboratione et exitu.

Aderat haec ipsa materialis causa po
tantum temporis intervallum in corpore, se
exitum non inveniebat viis omnibus a spa
mo inflammatorio clausis, quo soluto mat
riae morbificae liber nunc patuit exitu
rediitque sanitas citissime. Miliaria hic i
rum se monstrant velut peculiarem feb
puerperalis crisin, acidusque sudor et lac
coagula in alvo et menstruis palam ost
dunt, non delirare penitus eos, qui pec
liarem febris puerperalis causam in loch
et lacte statuunt.

Non me latet, febres, quae puerpe
saepius infestant, participare ut plurim
de genio regnantis morbi epidemici, i
quolibet mense novis id argumentis dem
strare possem. Ideo tamen adduci non
bemus, ut febrim omnem puerperis propr
denegemus. Adest nimirum in puerperis p
prius naturae motus ad uterum constring
dum, ad sanguinem ex uteri substantia ex
mendum et educendum. Hae functione
perturbentur, peculiares inde morbi nasc
tur, necesse est.

Mortui hoc mense in Civitate 1531.

SEP

Barom.				Therm.				Venti		
Dies.	alti.	med.		gradus medius.				mane.	meridie.	vesperi.
1	27 dig.	10	lin.	+	o	14½	gradus	W.m.	W.m.	W.p.
2	— —	8	—	+	o	16	—	W.m.	W.m.	W.p.
3	— —	5¾	—	+	o	14	—	W.p.	S.p.	o
4	— —	7	—	+	o	12	—	o	o	o
5	— —	9	—	+	o	13¼	—	o	o	W.m.
6	— —	10¼	—	+	o	13	—	o	o	o
7	— —	8¼	—	+	o	14	—	S.m.	o	o
8	— —	6¼	—	+	o	14⅓	—	W.p.	W.p.	W.f.
9	— —	11¼	—	+	o	11⅔	—	W.m.	W.m.	o
10	— —	11⅓	—	+	o	11¼	—	W.p.	W.p.	W.m.
11	— —	9¾	—	+	o	11¾	—	W.m.	W.f.	W.m.
12	— —	11⅔	—	+	o	11¼	—	W.m.	W.m.	W.p.
13	— —	11⅔	—	+	o	13½	—	N.p.	o	o
14	— —	10⅓	—	+	o	15	—	o	o	o
15	— —	10⅓	—	+	o	15¼	—	o	o	o
16	— —	10⅓	—	+	o	16⅔	—	o	W.p.	W.p.
17	28 —	0¾	—	+	o	12¾	—	o	o	o
18	27 —	10½	—	+	o	12	—	o	o	o
19	— —	11½	—	+	o	14	—	o	o	o
20	— —	9¼	—	+	o	15½	—	S.m.	S.f.	S.m.
21	— —	10¼	—	+	o	15⅓	—	S.m.	S.f.	W.f.
22	28 —	1½	—	+	o	10⅓	—	W.m.	W.m.	o
23	— —	1½	—	+	o	10⅔	—	o	o	o
24	27 —	11⅓	—	+	o	14¼	—	o	o	o
25	— —	10½	—	+	o	13	—	N.p.	N.p	N.f.
26	— —	11½	—	+	o	7½	—	N.f.	N.f.	N.f.
27	28 —	1½	—	+	o	7½	—	N.m.	N.m.	o
28	— —	0½	—	+	o	6⅓	—	o	S.p.	o
29	27 —	11¾	—	+	o	9⅓	—	S.p.	S.p.	S.p.
30	28 —	1	—	+	o	9⅓	—	o	o	o

Die 22 23 27 altitudo maxima = 28 dig. 2 lin.
Die 8 altitudo minima = 27 dig. 5 lin.

Diffe. = o dig. 9 lin.

Die 21 calor maximus. = o + 20 grad.
Die 28 calor minimus = o + 4 grad.

Diffe. = o + 16 grad.

Coelum per totum mensem frigidum e ut plurimum quidem siccum sed mane ne- bula tectum, vigesima quarta, quinta, et sex- ta pluviosum, reliquis diebus nubilum fuit

In nosocomium per hunc mensem ad missi sunt triginta quinque: novemdeci viri et sedecim foeminae: Decem viri e novem foeminae acutis, novem viri et sep tem foeminae chronicis et chirurgicis mo bis affecti fuerunt. Omnes sani exiverun

Adultorum morbi elapso mense pauc fuerant, minusque periculosi.

Biliosorum continuatio.

Initio mensis biliosae febres prioru mensium continuant minori tamen numer et mitiori natura. Levi enim salino medi camento expurgabatur bilis per alvum, ra ro opus erat emetico; et febris tertia, quarta quinta vix ultra septimam diem finiebatur, al vo dyarrhaeica, urina hypostasin faciente et sudore liberaliori.

Febres catarrhales cum acrimonia biliosa pituitosa.

A sexta septembris febres acutae alia induebant faciem. Catarrhales affectione immiscebantur cuique febri, coryza, oph talmia, tussis catarrhalis et angina pitui tosa.

sa. Horripilationes frequentes quotidi-
nae cum caloribus vagis alternabant: lin-
na erat albo muco sordida: sapor oris non
m amarus, quam pastaceus. Interim dolo-
s saepe colici, dyarrhaeae, et dysenteriae
ijus febris non infrequentes comites erant.

Perbelle transitum biliosarum febrium
catarrhales rheumaticas hac in febri lice-
it perspicere, ultimos nimirum bilis acris
sus et naturae molimina, tam ad bilem
rem, quam ad nova, quae a frigido et ne-
iloso aere oriebantur, mala subigenda, et
pellenda.

Utrumque malum nec vehementia exci-
bat symptomata, nec pertinax erat. Su-
ore et alvo per aliquot dies liberaliori fe-
is omnis erat edomita. Lenia salina et
lventia medicamenta cum potn tepido li-
ralius dato optime conducebant: quia bi-
acris et pituita illis cedebant, et inflam-
atio catarrhalis imminuebatur; hoc vero,
ilicet potu tepido, quae in vasis impacta
erebant, per poros cutis eliminabantur,
nolliebantur tenacia, et ad resolutionem
ta reddebantur. Raro venaesectione
us erat, nisi et dolor acerbior et pulsus
du-

rior inflammationem majorem indicarent:
id quod in paucissimis contigit. Dyarrhaeae
et dysenteriae solutione mannata vel de-
cocto tamarindorum brevi levabantur.

Febres rheumaticae cum vel sine catarrhalibus.

Versus medium Septembrem symptoma-
tibus biliosis penitus evanescentibus rheu-
maticae affectiones successerunt initio ca-
tarrhalibus junctae, dein et solae domina-
bantur.

Pectoris dolores, tusses, raucedines, pleu
ritides, dolores capitis, ophtalmiae, otal
giae, odontolgiae, colicae denique et alvi ob
stipationes rebelles, atque lancinantes arti
um dolores vel singulatim vel conjunctim a
flixerunt eos, qui laxiore donati compage
frigido aëri se minus vestiti exposuerant.

Febris typum remittentis servavit, m
nori tamen cum remissione: pulsus fuit ple
rumque elatus, celer, et durus, os sat p
rum, uti et lingua, pro varia rheuma
sede dolores varii.

Pectus tamen prae reliquis communius
fectum fuit pleuritide rheumatica freque
tiore. In his pulsus celer et durus, oppr
sio,

o, respiratio dolens a punctorio lateris olore, tussis sicca, dolor attactu auctus, epe extensus.

Venaesectione sanguis educebatur corieus cum levamine semel vel bis instituta, lida cataplasmata multum leniebant dolom. Dolor rebellis vesicatorio, loco donti applicato, ut plurimum cedebat, exbito simul, et continuato copioso potu molliente sambucino.

In colicis doloribus enemata emollienа et cataplasmata, nonnunquam et venaeectiones necessariae erant. Difficiles erant vi ductiones, saepe ne dupla quidem purantium dosis alvo promovendae sufficieat. Pertinacior vero purgantium contiuatio dolores augebat, veram creans enritidem, nec tamen producebat expectatam lvum. Balnea tepida, clysmata contiuata cum potu calido, spasmum sedando, t sudorem et alvum movebant, doloribus ito desinentibus. Decoctum malvae, in quo nciae duae mannae solutae erant, perutile mihi praestitit.

In-

Intermittens nervosa.

Intermittentes tam tertianae, quam quotidianae, rarius tamen quartanae hoc mense observabantur.

In aegro quodam nervorum tremor, animi deliquia, cordis palpitatio paroxysmum quotidianum efficiebant, octodecim horas et amplius durantem: urina aquosa, alvus naturalis, lingua pastacea, mador sub finem paroxismi.

Postquam decocto radicis salep tumultus nervorum aliquomodo mitigati fuerant, dedi arcanum duplicatum ad drachmas duas per diem cum drachma florum salis ammoniaci et eleosacchari menthae, atque ter quaterve per diem tres uncias infusi radicis valerianae. Hac methodo alvus indies ter quaterve solvebatur, inordinatus nervorum motus quiescebat, et febris citissime depulsa est.

Haemorrhagiae quoque, haemoptyses menorrhagiae, nariumque haemorrhagia hoc mense frequentiores.

Seniculae cuidam melancholia diu languenti e nare sinistra sanguis subito effluit

em-

nbolum, quo obduraverat narem chyrur-
s, ut ars beneficum naturae conatum non
hiberet, eximi jussi. Cum unciae sangui-
s fere duodecim effluxissent, spongiis
qua aluminosa madidis ulteriori haemor-
agiae finem feci. Vetula per longum tem-
us solito jucundior mansit.

Non solum vero regnavit sed desaeviit orbus variolosus, jam per aliquot men-s urbem depopulatus. Paucos infantes scretae dimisere variolae, plurimi vero omalis et confluentibus pessimae indo- poenas dederunt horribiles. Variolae.

Die vix una decubuerant miselli, hor-re, calore, capitis, dorsique doloribus vomituritione conflictati, cum postridie gmina pustularum erumperent, faciem ectus et universum corpus pustulis profu- rubris sine numero indesinenter succres-entibus occupantia.

Eruptionis festinationi non responde-at pustularum maturitas. Quinta sextaque ost eruptionem die nullum adhuc aderat ippurationis indicium, sed plures pustu-e in gangraenam abibant. Tumescebat

fa-

facies, ora adultiorum tenaci manabant saliva, juniores dyarrhaea torminosa affligebat. Pustulae e supperficie cutis vix prominentes tangenti digito sensum quendam arenae imprimebant. Cavum narium et oris, lingua, velum palatinum, fauces et cavum omne laryngis, pharyngisque pustulis consita turgebànt.

Inflammatione et tumore harum partiun vocis raucedo, tussis, deglutitio difficilis, orthopnaea et multa similia mala nascebantur.

Qui in lectis degentes fovebantur soli citius, majori indies pustularum numero cumulabantur loco nullo qui pluribus posse conseri superstite. Tumor faciei, simul et inflammatoria, et gangraenosa sanguinis d athesis indies augebantur, color cutis rubro in ruffum nigrescentem atrumqu abibat: moriebantur miseri vera suffoca tione, et gangraena universali septimo octavo, decimoque ab eruptione die.

Qui e còntrario consueta frigidiori m thodo tractabantur, lectis prohibiti aëriqu frigido expositi, sat bene quidem se h

be-

re et alacres videbantur: facies iis minus mescebat, orthopnaea, etsi prae raucene obmutescerent, vix laborabant; appebant quoque, sed pustularnm variolosarum olumen manebat parvum: albescebat quiem earum cuticula, sed quae elevatae viebantur, vacuae erant, ita ut in nulla vel pus vel humoris guttula reperiretur. Gangraeosarum interim major indies pustularum umerus quae incisae sanguine dissoluto maabant. Versus undecimam ab eruptione iem stertor accedebat saepe subito cum tus convulsiva et sensim manifestioribus conulsionibus. Mors dein duodecima, deima tertia vel quarta ab eruptione die, unierso corpore nigro, pure saepius paulo nte vel post obitum ex oculis, naribus, uribusque effluente.

Epidemia haec variolosa simillima est ei, quam anno hujus saeculi trigesimo quarto desaeviisse illust. b. Swietenius observavit. Paeter consuetudinem mense Novembri prioris anni 1789. variolae discretae regulares hac in civitate ac suburbiis praeludebant: sequente Decembri augebatur aegrotantium numerus. Mensibus Januario, Februario et Martio hujus anni re-

regulares et disjunctae manebant, aucto tamen indies aegrorum numero: Mense aprili non tantum aegrorum, sed et pustularum ut plurimum dissolutarum multitudo copiosior, regulariter adhuc percurrente morbo. Mensibus Majo et Junio confluentes irruebant, epidemia malignitate sua truculentior et copia moribundorum, mortuorumque major. In Junio atque Julio pustularum gangraenosarum majus indies incrementum: suppurationem procrastinatam putrida nunc excipiebat diathesis. Mensibus denique augusto et semptembri acmen videntur attigisse et confluentia et putrida indoles.

Interim qui ab inoculatione variolas patiebantur mensibus Majo, Junio et Julio perfecte morbum superabant, pustulis paucissimis, iisque ad votum et stato tempore suppurantibus.

Unde haec variolarum malignitas et putredo ortum traxerit, statu coeli alias non insalubri, explicatu difficile est. Culpam enim nec in calorem, nec in humiditatem aeris nec in alios regnantes morbos conjicere possumus.

In-

Insolita veris et aestatis siccitas calor-
ue initio vehementissimus, tam frequens
ntorum malacia per reliquos etiam aes-
tis et prioris autumni menses perdurans,
st tantum veris calorem caniculari perio-
aer frigidior id unum sunt, quod aeri
lpae tribuere possimus.

Febres biliosae hoc tempore frequentes,
equentesque morbi ex raptu humorum ad
cephalon manifesta sunt signa colluviei
imarum viarum a bile et succis intestina-
us acrimonia corruptis, atque propensio-
s humorum ad stasin in cerebro. Huic
nditioni universaliter existenti si morbus
ntagiosus peculiaris adjungatur, certe
n potest morbosa conditio in corpore nul-
tenus otiosa in actum non duci, morbum
vum imbuere sua indole, et ex hac con-
nctione insolita pessimaque gignere
mptomata: forsitan et talia corpora ad
scipiendum contagium variolosum magis
erunt praedisposita.

Ast facta enarro, non solvo prople-
ta. Quae adhibuerim remedia, quam
civam, quamque proficuam invenerim
thodum, jam breviter expediam.

Quam

Quamprimum morbus hic in domo qua
dam vicina pedem fixerat, ut praesentis
simum adesset periculum, ne eos, quos an
tea non afflixerat, jamjam corriperet, fac
lis ad praeparationem erat persuasio. Pra
paratorum vero ne unum quidem vidi v
riolis obeuntem, etsi singuli confluentibu
liberari non possent.

Corpora modo praeparabam sequen
primas vias aliquoties depurabam eccopr
ticis purgantibus, alcalescentiam humoru
putridasque primarum viarum sordes ab
cere conabar per abstinentiam a nimio c
nis usu: ad emolliendam corporis peripl
riam, balneorum tepidorum usum suadeba
interpolatis etiam pediluviis tepidis,
avertendum humorum raptum a capite, o
nem denique usum spirituosorum praep
mis dissuadebam, ne phlogosis nocivum
peret alimentum. Exhibebam praete
fructus horreos maturos pro lubitu,
quoque et lacticinia, nihil vero comm
davi diligentius, quam ut infantes aëri
beriori per diem exponerentur.

Caeterum nil aliud propinavi: expe
entia doctus, mercurialia, antimoniali
alia-

liaque laudata antidota ante morbum ipsum orpori sano ingesta nil boni, mali multum roducere. Venenum enim, in quod agant, um non inveniant, corpus ipsum sanum ggrediuntur, et, quod sanius fieri nequit, iorbosum reddunt.

Sufficit, corpus ita praeparatum esse, t sanum sit, fluidis solidisque pro ratione etatis sanis, natura vegeta, nulla ad phlo-osin dispositione praesenti, cute denique, uae maximum morbi furorem experitur, mollita et ad suscipiendum et eliminandum enenum adaptata. Qui plura agere ten-int, operam ludunt, et corpus reddendo achecticum imminenti morbo blandiuntur otius, quam resistunt.

Morbus accedens aegrum consuetis ag-rediebatur symptomatibus, horripilatione aga, calore, dedolatione, capitis, nu-hae, dorsique dolore, vomituritione, vo-nitu ciborum, glutinis, bilisque; nox in-equens inquieta erat et anxia, facies flo-escebat, calebant miseri, sudabant, distor-quebantur oculi, subsiliebant manus, non aro totum corpus convellebatur.

Ob-

Observator paulo attentior haec morbi variolosi prodroma facile cognoscebat: hinc omnia disponere poterat et plurimis occurrere malis, alio modo vix avertendis. As ubi res angusta domi, nec medicus fuera vocatus auxilio, qui primos hosce morb gressus dirigeret; nocte inter calores vehementes, deliria, et convulsivos insultu transacta, postridie modo pustulae apparebant in facie, collo, pectore, coloris dens rubicundi.

Quamprimum ex praedictis prodromi constabat, morbum variolosum adesse variolarumque instare eruptiones: extemplo totus apparatus refrigerans ad febrin mitigandam adhibendus erat. In prim nimirum ineunte variolarum periodo, quar fermentationis periodum appellare mallem in febris imminutione totum consistit variolas mitigandi artificium. Fomes enim veneni variolosi se tum immiscet humioribus eosque in sui speciem commutat. Quo minor ergo motus, quo minori vehementi haec fermentatio peragitur, aut, quod ider est, quo minor haec febris est, eo mitiu evadit, quod inde nascitur, novum fermentum.

Ge-

Genuinus quidem hujus febris charac-
· inflammatorius est; ast aliam saepe, di-
rsamque faciem induit pro varia humorum
ısi, pro varia constitutionis regnantis in-
le: Haec febris anomalia diverso vario-
genio imbuat necesse est. Inde fors va-
larum anomalia, inde diversus epidemi-
ım decursus repetendus erit.

Memor regnantis constitutionis, ad mi-
andam hanc febrim eruptoriam triplicem
mavi indicationem. 1. orgasmum miti-
di; 2. acrimonias primarum viarum di-
ndi et educendi; 3. humorum raptum a
ite avocandi.

Non praeparatis praeter usum aëris
rti, et regimen frigidiusculum, ventrem
nerabam a colluvie biliosa et acri per
emetico purgans: exhibebam solutio-
ı mannatam, cui unum alterumve gra-
ı tartari emetici admiscueram, cochlea-
et partitis vicibus, ad vomitum bis terve
itandum, et alvum aliquoties educendam.

Praeparatis autem enema solvens injici
ıbam, exhibita simul solutione manna-
d lubricandam alvum.

O Da-

Dabam praeterea copiosum potum theatum cum lacte, vel et lene emulsum nitrosum: tepida adjungebam pediluvia, et calore nimio non remittente, applicabam plantis pedum synapismata.

Ubi rubedo major faciei, oculorum torvitas, pulsuum durities, carotidum vehementior pulsatio, somnolentia vel delirium aliaque aderant indicia accumulationis, staseosque sanguinis in cerebro, sine mora sanguinem educi curabam, adulterioribus venaesectione, parvulis hirudinum pone aures applicatione. Sanguine educto videbam aegros ad se redire, refrigerari, febrisque vehementiam mitigari.

Quantum fieri poterat, aegrotos lecto prohibebam, sero etiam vesperi eundum erat cubitum. Somnus enim variolarum eruptionem, quam oportet imminuere, mirum quantum promovet, augetque.

Ipsa adhuc eadem die febris hac methodo non parum mitescebat, infantibus redibat alacritas, amorque ludendi.

Qui

Qui vero prae nimia lassitudine lectum
serere non poterant, iis non nisi pedes
abdomen tegebantur, reliquo corpore
ido. Sedendum vero in lecto, non ja-
ndum fuit, ne horizontali situ raptus hu-
orum ad caput facilitaretur, unde vario-
um in facie augmentum, et confluxus,
mor capitis, et id genus funesta mala ori-
tur. Verissime enim asserit Sydenham:
lies observatur morbum hunc magnum
stimari non pro variolarum frequentia,
ae reliquum corpus, sed pro earum nu-
ro tantum, quae faciem obsidere cer-
ntur.

Continuabatur solutio mannata nitrosa
eruptionem usque. Tertia, raro quarta
, saepe et citius pustulae apparebant in
ie, collo et pectore: Febris pro more
parum mitescebat: Continuabam leni-
eccoprotica et diluentia: aegri pedibus
ie tectis aeri semper aperto manebant ex-
iti, pediluvia calida renovabantur: adul.
et semicupia tepida adhibebam: enema-
olventia salina erant proficua.

Quarta post eruptionem die, febris sup-
atoriae molimina ingruebant horripilatio-

ne et calore, ast multo minori solito: pustulae arenularum instar faciem praecipue, et corpus obsidentes non elevabantur.

Facies intumescere coepit, salivatio adultiores, dyarrhaea molestare infantes: Pustulae durae manebant sine ullo suppurationis signo. Aegri conquerebantur de horripilatione continua: saepe artus prae frigore tremebant.

Praedicta methodo hucusque tractati, pustulas magis disjunctas habebant, magisque regulares: variolae elevabantur colore rubro nitescentes, sed et his multo tardior erat suppuratio.

In hoc stadio medendi methodo refrigeranti hucusque saluberrimae renunciandum erat, et aditus aëri frigidiori praecludendus, ne, febri continuo invalescente, pustularum omnino retardaretur suppuratio, e cujus suppressione vidi mala oriri funestissima, pure in cerebrum, pulmones, aliaque viscera delato.

Hac de causa aegri aut lecto detineri, aut, id si nollent, bene vestiti esse debebant:

ant: aër vero frigidior quam maxime abarendus erat. Sufficiebat nunc, alvum senel per diem esse reseratàm, quod enemae praestabatur: purgantia salina et omnia efrigerantia nocebant. Exhibebam aegris aepius per diem infusum aliquod gratum epidum cum lacte, et pediluvia continuaàm calida. Hac methodo pustulae elevaantur, in suppurationem benignam brevi beuntes.

Ubi vero post quintam, sextamve ab ruptione diem pustula nulla suppurando urgebat altius, nec apice albescenti distinuebatur, ubi tumida facies aspera griseaue cutis superficie inhorrescebat, pustula ulla emergente, frustra exspectasses sponineam naturae languentis operationem. amphora sola, remedium unum instar omibus stimulantibus, suppurationem promoentibus semper et ubique palmam praeriuit. Dabam grana ejus duo ad quatuor er diem partitis vicibus: effectu postridie is non respondente dosin augebam. Quam rimum vero vidi pustulas satis bene foratas, sed vacuas, externo fomento camhorato ex mucilagine gummi arabici et amphora parato partes has fomentabam,

et

et optato effectu aliquot horarum spatio, quae prius vacuae fuerant, pustulae nunc omnes pure desiderato turgescebant.

Integrum aegrotantis corpusculum quandoque linteis mucilagine hac camphorata imbutis involvi, nec unquam me de pustularum suppuratione solicitum haec eam excitandi promovendique methodus fefellit.

Gangraenosas pustulas hac epidemia regnante frequentissimas statim aperui et expressi guttulam sanguinis, quae eas replebat, deinde locum affectum linteo mucilagine camphorata madido contexi et postridie variola non sanguine sed pure manabat. Quae pus continebant pustulae iterum saepiusque aperiebantur; videbamus enim post aliquot denuo horas recenti easdem pure turgidas. Hac ratione metastases alias frequentissimae optime praecavebantur.

En totam adhibiti medicaminis summam, alvus durante suppuratione rara duriorque enemate indies injecto ducebatur, ultimis vero diebus adjuvabatur solutione mannata. Tempore exsiccationis purgationem alvi

con-

›ntinuabam electuario lenitivo, vel alio genus leni purgante.

Per longum tempus continuari debebant nia purgantia. Unica haec erant ad mostas depositiones impediendas, arcendasie remedia.

Crusta faciei e suppuratione orta duri: sua puris exitum saepe impediebat, inde .rtium subjacentium erosio, inde absces-um cutaneorum formatio, et faciei de vestate periclitantis primordia. Necesse go erat, crustam hanc cataplasmatibus nollire et emollitam elevare saepius, ut ıri daretur exitus. Crusta decidua cutis taplasmatibus emollientibus supposita ›ntinuo adhuc fovenda venit. Haec dermitatis avertendae methodus mihi videtur obatissima.

Nascuntur enim hae deformitates ex eo, ıod faciei partes aliae crusta hac exuunr, aliae vero eadem adhuc teguntur. Cu; libera epidermidem reacquirit, et natuli rursus forma donatur; vicina vero, quae usta tenacius adhaerente adhuc tecta est, pure inferius incluso eroditur.

Ac-

Accedit, quod interrupta cutis continuitate, vasa cutis, quae crusta libera est, vicina illi, quae libera non est, in interstitiis formam faciant inaequalem, et cum hanc ob causam aequaliter se distendere non possint, trabes, scrobulos, striasque efficiant, defoedationis futurae rudimenta. His omnibus obstatur, dum cataplasmatibus calidis crusta faciei tota continuo fovetur, et emollitur, qua ratione brevi crusta decidit, et cutis renascitur aequalis nec crustae novae locus est. Sic plures servavi, quibus trabes et distorsiones naris et palpebrarum modo minabantur.

Suppurationem quandoque nimis diuturnam, ita ut phthisis metueretur sero lactis omnium optime inhibui, cortice postea simul exhibito.

Post superatum malum saepe oriuntur abscesus metastatici eo quidem copiosiores, quo densius fuerat variolarum agmen. Virus variolosum hoc non facit, sed praesens puris affluentia, quae humores omnes in sui naturam convertit. Diathesin hanc purulentam felicius amovi, dum sacchari lactis drachmas duas cum drachma pulveris

cor

rticis peruviani bis per diem, serumque ctis simul generose potandum exhiberem.

Numerus omnium hoc anno variolis ortuorum in civitate est 1569. Hoc nu-ero si infantes 356. anno aetatis primo on superstites eximas, mortuorum in urbe umerus est 121 in suburbiis 1092.

Epidemia haec, quae sub finem prioris ini modo irruerat, et prioribus quatuor ensibus nec imminui nec serpere videba-r latius, mense Julio invaluit subito et ense Septembri omni, quo potuit, furore assata est, Octobri sensim desinens. on in peculari quadam vastissimae civita-s regione pedem fixit, nec locum sibi de-git, in quem saeviret atrocius, sed om-es simul civitatis, qua late patet, regio-es suo exulceravit contagio.

Ista tamen suburbia, quae versus meri-iem et occidentem sita sunt, plura plan-erunt funera, respectu etiam ad popula-onem habito, quam ea, quae ad Septem-rionem et orientem jacent. Priora his al-iora sunt: fors durante siccitate aër ibi iccior, et variolis fuit infestior.

Nu-

Numerus mortuorum quolibet mense sequens est.

Januario.	40
Ferbruario	37
Martio.	31
Aprili.	45
Majo.	58
Junio.	64
Julio.	119
Augusto.	216
Septembri	246
Octobri.	190
Novembri	100
Decembri	67
	1213
	356 Aditis parvulis infra annum.
Summa integra	1569

Morbillis per totum annum non nisi decem mortui sunt.

Mortui hoc mense in civitate 1327.

OC-

Dies.	Barom. alti.	med.	Therm. gradus medius	Venti. mane.	meridie.	vesperi.
1	28dig.	o lin.	+ o 9½ gradus	o	o	o
2	27 —	10⅔ —	+ o 9⅔ —	o	o	o
3	— —	11¼ —	+ o 9½ —	o	o	o
4	28 —	0⅓ —	+ o 9¾ —	o	o	o
5	— —	1 —	+ o 10 —	o	o	o
6	27 —	11½ —	+ o 10⅔ —	o	S. p.	o
7	— —	10 —	+ o 11 —	O. p.	S. m.	o
8	— —	10 —	+ o 9⅔ —	o	o	o
9	— —	8⅓ —	+ o 10¼ —	o	o	o
10	— —	8¼ —	+ o 9¾ —	o	W p.	W. p.
11	— —	10½ —	+ o 8 —	o	N. p.	N. p.
12	— —	11 —	+ o 7 —	o	o	o
13	— —	8 —	+ o 8⅓ —	o	o	W. m.
14	— —	10½ —	+ o 8¾ —	W. m:	W. m.	o
15	— —	11 —	+ o 12⅔ —	W. m.	W. m.	W. p.
16	28 —	0⅓ —	+ o 11¼ —	W. p.	W. m.	W. p.
17	— —	2½ —	+ o 7¼ —	W. m.	W. p.	o
18	27 —	11¼ —	+ o 7⅔ —	o	o	o
19	— —	10½ —	+ o 10½ —	W. p.	o	N. p.
20	— —	11½ —	+ o 7½ —	N. p.	N. p.	N. p.
21	28 —	0½ —	+ o 5⅓ —	N. p.	N. p.	N. p.
22	27 —	11¾ —	+ o 3¾ —	o	o	o
23	— —	11 —	+ o 4 —	o	o	o
24	— —	10 —	+ o 5½ —	o	S. p.	S. p.
25	— —	9¾ —	+ o 4 —	o	o	o
26	— —	9 —	+ o 7⅔ —	o	o	o
27	— —	9 —	+ o 6 —	o	o	o
28	— —	8 —	+ o 4¾ —	N. p.	N. p.	N. p.
29	— —	7¾ —	+ o 4 —	N. p.	o	o
30	— —	7½ —	+ o 3¼ —	N. p.	N. p.	N. p.
31	— —	8 —	+ o 3½ —	o	o	N. p.

Die 8,12,15, altitudo max. = 28 dig. 2 lin.
Die 20 altitudo minima = 27 dig. 6⅓ lin.

Diffe. = o dig. 7⅛ lin.

Die 4 calor maximus = o + 10 grad.
Die 18 frigus maximum = o + 2 grad.

Summa = o + 12 grad.

Ini-

Initium mensis serenum erat, frigidumque: excepit hanc tempestatem calidior aër serenitate permanente. Nebul post medium mensem omni mane coelun obfuscabat, sole tamen per diem seren splendente. Ultimis decem diebus indie pluvia cecidit sensim copiosior magisqu nubila, humidum nunc aërem, frigidumque efficiens.

In nosocomium admissi sunt viri vigint duo et undecim foeminae; acutis viri sedecim, et sex foeminae decumbebant: mortuus ex his unus phthisicus; ergo omnium trigesimus tertius mortuus est.

Singulorum morbi sequentes erant: synocho simplici, rheumatica levi inflammatoria febri juncta, laborabant sex viri et una foemina, rheumate erysipelatoso viri tres febre biliosa duo et una foemina: biliosa inflammatoria viri tres, et una foemina peripneumonia duo viri: enteritide una foemina: haemorrhagia uteri duae: phthisi denique duo viri: tertiana intermittent unus, arthritide unus: tinea adolescentulus gonorrhaea vir unus.

Reg-

Regnarunt hoc mense febres rheuma-
tae et inflammatoriae, variolis malignis
fere non desinentibus. Rheumaticae feb-
adultos sine numero in lecto detinue-
nt vel purae vel bili acri, vel nervorum
ectionibus junctae.

In rheumate simplici frigus breve per Rheumaticae simplices.
am alteramve horam durans excepit sta-
n calor humidus cum capitis gravitate, et
lore per artus, per latera pectoris, vel
apulas lancinante.

Lingua his fuit initio pura, postridie
bo muco obducta, cum oris pastaceo gus-
; in quibusdam borborigmi oribantur et
rmina ventris eadem die, cum alvo dy-
rhaeica tertia die. Febris deinde miti-
abatur, et si ars vel levissima ad alvum
licitandam concurrisset, integra solve-
atur.

In quibusdam pressorius dolor occupa-
at pectus: in aliis caput praeprimis affec-
am erat, omnibus pulsus fuit mollis, un-
ulans et celer cum diutius durante dias-
ole. Potus tepidus theatus ex infuso florum
ambuci, aliusve herbae resolventis, vel
emol-

emollientis, cum cremore tartari affatim haustus, alvum laxam servabat, educebat pituitam, sudorem, in quem inclinabat jam ipse morbi genius, adjuvabat, sanitate brevi subsequente.

Morbus hic plerumque valde cito et facile finiebatur, ut potius ad ephemeras et catarrhales benignas referri mereretur. Seniculi et debiles, vel qui jam diu ad rheumatismos proclives erant, paulo diutius et vehementius hac febre laborabant. Interim et hi diligenti potuum tepidorum et leniter purgantium usu facile morbum superabant.

Febres rheumatico inflammatoriae.

Saepe vero rheumati se adjungebat inflammatoria diathesis, parte quadam pro corporum conditione, et materiae morbificae acrimonia vehementius affecta. Cephalalgiae, anginae, peripneumoniae, et enteritides hoc mense non infrequentes fuerunt.

Venaesectio hic praeprimis indicabatur, eaque repetita, ad febris vehementiam sedandam: interim judicio erat opus, ne arte ad evacuandam nimis propera necessariae naturae vires adimerentur, nec acri rheuma-

atico intimius in viscera nobiliora pe-
trandi potestas daretur. Sic viro rheu-
ate inflammatorio simul et cephalalgicis
loribus vehementissimis affecto vena ea-
m die ter secta unciae quadraginta san-
inis eductae sunt cum crusta larga rheu-
atica. Dolor post quamlibet venaesec-
nem momento mitigatus incitaverat me-
cum, ut quartam venaesectionem eodem
huc vesperi instituendam consuleret.
lirium instabat, subsiliebant tendines,
lsus erat huic rheumati proprius, undu-
as mollis celler cum cunctante diastole.
fferebam ulteriorem venaesectionem in
astinum, suadebam quietem, lenem ca-
rem, potumque copiosum tepidum, et
plicabam nuchae vesicans. Eadem nocte
dor copiosus erupit, quem somnus placi-
s subsecutus est: altero mane aeger nec
lorem sentiebat nec febrim, ulteriori,
i praesentiebam, venaesectione super-
canea.

Nervosae affectiones se quoque immis- Febres rheu-
bant rheumati. Partes doloribus rheu- matico
aticis affectae convellebantur, subsilie- nervo-
nt, et contractae manebant. Sic sae.
rios faciei, varios colli, brachiorum
et

et aliarum corporis partium musculos spasmodica hac affectione distortos observavi.

Dolebant aegri his ex partibus intolerabiliter, subdola vagaque horripilatione per diem detenti, calebant noctu, sudabantque: postridie partes dolore affectae contractae erant. Sic faciem spasmodica istiusmodi musculorum contractione foede distortam in binis aegris miratus sum.

His iisdem aegris pustulae rubrae prurientes in tota corporis superficie, facie, collo, pectore, abdomine et artubus nascebantur. Aegris in lecto sudantibus minuebantur hae pustulae, imo abibant, eodem quo aëri se exponebant momento redeuntes.

Chronicum hoc malum erat, pluribus mensibus permanens; et dictae musculorum contracturae augebantur indies, nisi aegri debitae se curae subjicerent.

Calida herbarum resolventium infusa cum cremore tartari usitata in rheumate, minus efficacia erant hujus mali remedia; saltem minus cito ferebant opem.

Se-

Sequens methodus omnium praecellen-
r malum eradicavit: Aegro quotidie in
lneum tepidum per sesqui horam immis-
dabam, praemissa alvi purgatione, qua-
per diem moschi grana quatuor cum in-
o radicis valerianae silvestris, uncia ni-
rum dimidia hujus radicis in libra aquae
vidae per $\frac{1}{4}$ horae infusa.

Quorum ventriculo vel intestinis vel
monum bronchiis pituita adhaerebat per-
acior, iis kermetis granum dimidium do-
cuilibet moschi additum propinabam.

Primis modo diebus utilitatem hujus me-
di perspiciebam, nec diu integra moles-
hujus morbi sanatio desiderabatur: su-
r enim copiosior et diuturnus inde orie-
:ur, quem ob infestissimum pruritum sic-
calidisque linteis diligenter abstergi
rabam.

Circa medium mensem vidimus plures
res rheumaticas biliosis cruditatibus
ictas: dolor vehemens aut caput aut pec-
occupabat: in multis simul aderant lan-
tantes artuum dolores, et facies insuper
va, oculi flavicantes, lingua flavo mu- Febres rheumatico biliosae

co sordida, et abdomen intumescens: quidam et vomituriebant.

His aut emetica, aut emetico cathartica quantocius exhibui ex salinis remediis, quae et primas vias purgarent a colluvie biliosa, et sanguinis diathesin phlogisticam resolverent, sudorem simul proficuum elicientia. Vidi hujusmodi febrim ventre non expurgato in inflammatoriam abire chronicam, phthisi funesta terminatam.

Erysipelata.

His adjungere possem erysipelata praecipue faciei, hoc mense frequentia. Acr rheumaticum et biliosum in hoc morb sibi videntur divisisse dominium: utrius que videlicet symptomata simul aderant In alterutro verum pemphygum observav cum bullis in facie et brachiis, juglande no minoribus.

Salinis remediis continuo purgavi ven triculum et intestina, tepidum exhibui po tum, retinui aegros in lecto, et sic septi ma die resolutio secuta est, licet unus om nium prima et secunda die vehementissim febricitaret cum delirio. Vesiculas apo rui, et cute desquamata, ut et durante morbo

aeg-

egros ab aëre frigidiori prohibui, cute rysipelatosa linteo sicco calidoque tecta.

Ex inflammationibus peripneumoniae um lateris dolore frequentiores fuerunt, ein et phrenitides et enteritides, et aliorum bdominis viscerum inflammationes.

Venaesectiones repetitae, fomentatioes calidae emollientes, et totus apparatus ntiphlogisticus in his morbis indicabantur, t brevi sanitatem restituebant. Decocta umarindinata, serum lactis cremoraceum, t similia, quae simul alvum purgabant, raestantiora erant, quum illorum ope alvo perta sordes morbificae citius expellentur.

Unica haec et sola methodus vehemenssima in phrenitide mihi fecit satis, nec pus habui ad vesicantia, stimulantia, nerinaque confugere, quae tumultuario stiulo turbassent naturae operam, et mortem o certius accersissent.

Sic phreniticus quidam solis venaesecionibus et decocto hordei tamarindinato ptime convaluit, Medias inter convulsines, mediaque inter deliria pulsu tremulo

et ad debilitatem contracto, facie pallescente, urina pallida, animo volvens ac revolvens corporis juvenile robur morbique brevitatem, et profundum oculorum ruborem tandem ausus sum sanguinem detrahere quinquies semper crustaceum, dato non nisi potu diluenti, et eccoprotico continuo. Octava die en sudor copiosus, alvus cocta pultacea, caput liberius. Nona die nulla febris amplius. Optime convaluit. Remanens in reconvalescente aurium susurrus venaesectione sexta, quae sanguinem dedit leviori adhuc crusta tectum, omnino sedatus est.

Febris inflammatorio biliosa.

Omnes hae febres inflammatoriae simul aliquid ex biliosis primarum viarum sordibus admixtum habebant. Furente licet unica phlogistica diathesi, aderat tamen flavedo in oculorum albuginea, et circa labia; et sordes albo-griseae vel flavae linguam coinquinabant.

Hinc solo emollientium usu protractus morbi terminus cito et feliciter attingebatur, dum lenia eccoprotica diluentibus fuerant adjuncta.

In

In quibusdam vero manifestior erat bi-
iosae colluviei praesentia, ut respectus ma-
or ad hanc, quam ad phlogosin habendus
sset. Imo saepe ne minimum deprehen-
lisses phlogisticae diathesios vestigium,
quae superata febri biliosa, post plurium
lierum inediam, et salinorum, diluentium-
que usum nunc in scenam redibat liberior,
ametsi antea ne per somnium in mentem
ibi venisset.

Vir robustus decima quarta octobris
egrotare coeperat, horripilatione quatuor
ioras durante, calebat noctu, e capite ve-
iementer dolens.

15. Octob. 2 morbi die cephalalgia ea-
lem: aderat nausea continua vomitus spon-
aneus magna virium debilitatio, facies,
otumque corpus flavicans, pulsus celer
lurus. Admissus in nosocomium sumebat
olvens, dein emeticum cum multo potu di-
uente. Vomuit quinquies aeruginosa,
purgavit decies.

16 — 3. Tussis oppressio pectoris: do-
or lateris dextri, vomituritio minus incom-
moda, sed os amarum adhuc, lingua flavo
mu-

muco obducta, urina intense rubra. Exhibetur decoctum hordei cum oxymelle: circa meridiem urgente tussi fit venaesectio; sanguis eductus rubellus est, et dissolutioni proximus: venaesectio aliquantum affert levaminis.

17 — 4. Flavedo oculorum magna, tussis, stertor, delirium, alvus bis, pulsus celer, mollis. Sumit decoctum hordei cum sale ammoniaco et oxymelle.

18 — 5. Eadem: stertor gravior, tussis magna: sputum biliosum ac tenax: noctu delirium: Continuat eadem medicamenta.

19 — 6. Stertor continuus: respiratio valde difficilis: pulsus mollis, celer, quandoque magnus, lingua sicca, fissa, os aphtis horridum, alvus bis, sputorum eadem conditio: continuat medicamenta.

20 — 7. Sputum copiosum flavum sanguinolentum, dentes sordidi.

22. — 9 Noctu sudor maximus; sputum flavum, compactum, tenax. Sumit prae-

aeter decoctum hordei quater per diem ermetis mineralis granum unum.

23 — 10 Sputum copiosum, alvus ter cta, sudor continuat.

24 — 11 Lingua purior, respiratio li-rior, sputum copiosum flavum, flavedo inor, pulsus elatior, minus celer.

25 — 12 Stertor adhuc, sputum mi-s copiosum, plus virium, pulsus tardior elatior.

26 — 13 Flavedo corporis nulla am-ius, oculis adhuc parum flavis: lingua ırior humida; tussis pauca, respiratio fa-lis, quandoque stertorosa: sputum faci-; pulsus tardus, mollis, alvus bis cocta ıltacea, urina hucusque intense rubra nunc turalis.

27 — 14 Vesperi absque causa visibili bito tussitat, opprimitur pectus, caput-e gravatur, nox insomnis cum tussi sicca: stridie eadem perdurant, rubet facies; ılsus celer, elatus est. Datur ipsi infusum annatum laxans: alvus inde sexies abs-

que

que levamine: nox altera inquieta cum tussi, respiratione difficillima, et cephalalgia.

29. — 16. Pulsus celer, elatus, durus, cum symptomatibus orgasmi perdurantibus: Sanguis e vena extrahitur ad uncias decem: brevi levamen oritur, crusta tenax sanguinem tegit: Sudor noctu subsequitur copiosus, omnia levans.

30. — 17. Febris aegrum deseruit subitoque successit reconvalescentia firm et constans. Quatuordecim diebus post sanus nosocomio valedixit.

Alius quidam decima octava octobri inceperat aegrotare: vigesima prima in noso comium ducitur cum tussi, oppressione dolore lateris, pulsu celeri, contracto, o pastaceo, lingua alba.

22 Oct. quinta a prima morbi ingruent die. Perdurante hoc morbi statu, vena sectionem administro; et do purgans sal num. Sanguis eductus rubellus est, lax consistentiae: oppressio eadem, lateris d lor idem: alvus per diem quater.

23.—6. Calor continuus, siccus, cealalgia, pectoris oppressio maxima, tus; continua dolens, sputa pauca glutinosa: lsus celer, parum compressus, lingua et eadem: alvus bis. Do ipsi decoctum ›rdei cum oxymelle: pectori applico caplasma emolliens.

24.—7. Tussis vehemens cum sputis ıucis valde glutinosis: pulsus celer mollis: .vus bis: lingua minus alba, os minus pastaeum. Continuat medicamentum hesternum.

25.—8. Nocte praeterita delirium: ıssis, et oppressio eadem, pulsus celerriıus, parum constrictus: alvus ter cocta. enaesectionem instituo. En! crusta nunc, t sanguis compactior atque imminutio opressionis, et tussis. Noctu sudor levis et omnus pacatus: Dolor lateris fere nullus mplius.

26.—9. Omnia meliorata: sputa cocta, glutine mixta facili excernuntur tussi, espiratio libera est, pulsus mollis, fere naturalis, alvus ter noctu, et bis per diem :octa.

27.—10. Aeger est absque febri, et appetit, sumitque decoctum hordei cum oxymelle per aliquot adhuc dies.

Prima novembris sanus e nosocomio dimissus est. Urina per totum morbi decursum clara mansit.

Variolae malignae grassari non desinunt. Petechiae earum pustulis non raro intersperguntur. Eadem, quam supra descripsi, methodus primas sibi vindicat. Regimen nimirum frigidius ante eruptionem et quam diu durat, suppuratione post incipiente, simul et perdurante ad finem usque regimen calidius, adjutis naturae viribus, et abacta in - et externo camphorae adminiculo gangraenosa humorum dissolutione.

Mortui hoc mense in civitate 1277.

Barom.				Therm.				Venti.		
es.	alti.	med.		gradus medius.				mane.	meridie.	vesperi.
1	27 dig.	$10\frac{1}{2}$	lin.	+	o	$3\frac{1}{4}$	gradus	N. p.	o	N. p.
2	— —	$9\frac{3}{4}$	—	+	o	$4\frac{2}{5}$	—	o	S. p.	o
3	— —	$9\frac{1}{2}$	—	+	o	$6\frac{1}{3}$	—	o	W. p.	o
4	— —	$8\frac{2}{3}$	—	+	o	8	—	o	S. p.	S. p.
5	— —	$8\frac{1}{4}$	—	+	o	$7\frac{1}{2}$	—	o	o	o
6	— —	10	—	+	o	$5\frac{1}{4}$	—	W. p.	W. p.	W. p.
7	— —	$11\frac{1}{2}$	—	+	o	4	—	o	N. p.	N. p.
8	28 —	$1\frac{1}{4}$	—	+	o	$2\frac{2}{3}$	—	o	O. p.	O. p.
9	— —	$1\frac{1}{5}$	—	+	o	$5\frac{1}{4}$	—	S. p.	S. m.	S. p.
10	— —	$1\frac{1}{2}$	—	+	o	$5\frac{1}{4}$	—	o	o	o
11	— —	$1\frac{1}{2}$	—	+	o	$5\frac{1}{2}$	—	o	o	o
12	— —	2	—	+	o	$3\frac{1}{2}$	—	o	o	o
13	— —	$1\frac{1}{2}$	—	+	o	$2\frac{1}{4}$	—	o	N. p.	o
14	27 —	$11\frac{1}{4}$	—	+	o	$1\frac{1}{3}$	—	o	o	W. p.
15	28 —	$1\frac{1}{2}$	—	+	o	$1\frac{1}{2}$	—	o	o	o
16	— —	$0\frac{2}{5}$	—	+	o	$0\frac{1}{3}$	—	o	o	S. p.
17	27 —	$11\frac{1}{4}$	—	+	o	$0\frac{1}{5}$	—	o	S. p.	o
18	— —	$10\frac{1}{2}$	—	+	o	$1\frac{1}{4}$	—	o	o	o
19	— —	9	—	+	o	0	—	o	o	o
20	— —	7	—	+	o	2	—	o	o	o
21	— —	$7\frac{3}{4}$	—	+	o	$1\frac{3}{4}$	—	o	S. p.	S. p.
22	— —	8	—	+	o	3	—	o	o	o
23	— —	$8\frac{2}{3}$	—	+	o	$3\frac{2}{3}$	—	o	o	o
24	— —	$9\frac{1}{4}$	—	+	o	4	—	o	o	o
25	— —	$10\frac{1}{3}$	—	+	o	$5\frac{1}{2}$	—	o	o	o
26	— —	$8\frac{1}{4}$	—	+	o	$4\frac{2}{3}$	—	o	o	o
27	— —	$8\frac{3}{4}$	—	+	o	$4\frac{1}{2}$	—	W. p.	W. m.	W. m.
28	— —	$11\frac{1}{2}$	—	+	o	2	—	N. p.	N. p.	N. p.
29	— —	$10\frac{1}{5}$	—	+	o	1	—	N. p.	o	o
30	— —	9	—	+	o	$0\frac{1}{2}$	—	o	o	o

Die 29 altitudo max. = 28 dig. $2\frac{1}{4}$ lin.

Die 18 altitudo minima = 27 dig. $2\frac{1}{4}$ lin.

Differ. = 1 dig. $0\frac{1}{4}$ lin.

Die 17 calor max. = + o 9 grad.

Die 30 frigus maximum = — o 2 grad.

Summa. = + o 11 grad.

Coelum initio Mensis frigidum nubilumque fuit: frigore dein mitigato nebulosum mansit. Sol raro et non nisi binis vel tribus diebus emicuit; pluvia quinta et sexta, nix vero vigesima octava et nona ceciderunt.

In

In nosocomium admittebantur hoc men se quadraginta quatuor aegri, viri nimirun viginti et unus, foeminae viginti tres. Ex his marasmus duos sustulit, febris nervos et phthisis pulmonalis totidem foeminas Hinc mortuus undecimus quisque. Reliqu sani exiverunt.

Ex his laborarunt febre rheumatica arthritica viri duo et una foemina; pleur tide duo viri, foemina una; peripneumo nia duo viri, et tres foeminae; febre ne vosa duo viri, foeminae tres: haemopthy vir unus, erysipelate duo, et tres foem nae; angina foemina; febri quartana vi duo; phthisi duo viri, foemina una; hy drope duo viri, foemina una; scorbuto v unus, foeminae duae; scabie vir unus foeminae quatuor; scrophulis duo viri, to tidemque foeminae gravidae quae felicen partum ediderunt.

Morbi inflammatorii et rheumatici ho mense fuerunt frequentissimi: quosdam eti am febris lenta nervosa corripuit. Hydro pici et phthisici vitam languidam tanden morte terminabant. Variolae quidem adhu sed mitigato furore per urbem dominaban tur,

, comitesque habebant morbillos infanti-s insidiantes: facile enim per refrige-m retrogresae, praesentissimo tenellos ponebant periculo.

E morbis inflammatoriis peripneumo-ne, quibuscum lateris dolores saepe con-icti erant, omnium fuerunt frequentissi-ie, nec caruere periculo. Peripneumonia.

Initium hujus morbi mite erat, sentie-nt aegri leves horripilationes, et calorem gacem cum tussi catarrhali, noctu sat tran-ille dormientes; altera die lassi continuo ihuc horripilabant, aer quidam leviter fri-dus pervadebat membra; incalescebat put, genae magis solito rubebant. Con-ierabantur de gravedine, et anxia respi-tione, tussitantes absque dolore. Hinc orbum febrim catarrhalem judicantes vix edicum accersebant, sumpto infuso quo-am tepido ad transpirationem promoven-am. Interim post noctem inquiétam ter-a die pejus se habebant; tussis erat mo-stior, tussiendoque dolebant e pectore, re-piratio erat cita, anhelosa, plerumque cum unctorio lateris dextri dolore. Prae debi-itate lectum deserere non poterant. Pulsus rat celer, durus, compressus, lingua hu-

mida, levi muco griseo tecta, os leviter pastaceum, genae rubentes, splendentes oculi, mens presens, imo saepe alacrior solito.

Tertia, quartaque die incipiebant excreare sputa tenacia, glutinosa, sanguine striatim intermixto, indiesque magis fusca atque, rebus agri prospere succedentibus, copiosiora et magis cocta.

Aegri quidem ad sudandum proclives sed ante septimam diem nullatenus inde levabantur, imo quo magis initio sudabant eo pejus et diutius decumbebant.

Urinae erant fuscae in quibusdam crudae, flavo - limpidae, nec ante septimam diem mutabantur. Nubecula die septima vel octava fundum petens fausti erat ominis, scilicet: aliquot post diebus sequebatur resolutio.

Decima vel duodecima die febrilis aestus coepit imminui cum sputis copiosis coctis et pulsu, hucusque celeri, et compresso, nunc elevato, majori. Sudor jam universaliter et copiose prorumpens, cum uri-

ina sedimentum furfuraceo - lateritium fa-
ente, et alvo pultacea crisin indicabat.
egri non raro postridie morbo erant om-
no defuncti, quasi nulla unquam fuisset
pulmonibus labes.

Alii vero serius eripiebantur: aestus quidem
nsim remittebat, sed tussis et respirationis
fficultas, et expuitio materiae albo flavae,
utinosae, tenacis cum vespertino acces-
, pulsuque celeri, ac compresso permane-
nt. Hi e morbo acuto et gravi quidem ela-
i periculum tamen non effugerant; incide-
int enim in malum chronicum; et phthi-
s pulmonalis jam jam foras pulsabat, ni-
accuratissimo regimine et assiduo reme-
iorum usu remanens pulmonum morbo-
diathesis corrigeretur.

Ast quidam illorum ne minimum da-
ant felicis resolutionis signum. Continuus
anebat febris aestus, malum velut cu-
eus pulmoni infixum haerebat, et quae eji-
iebantur sputa gangraenosam illorum con-
itionem prodebant; foetida enim erant,
ascolivida, vel sanguinolenta, et carnis
utridae frustulis non dissimilia.

Ex-

Extinguebantur decima septima vel vigesima die, mentis ad ultimum vitae halitum perfecte compotes.

In cadaveribus occurrebant pulmones in lympha coagulabili natitantes, qua et cavum pectoris redundabat: pulmones ipsi erant flaccidi, nigri, bronhiorum ramis spumam sanguinolentam, fuscam, foetidissimam continentibus; reliqua viscera erant sana.

Qui statim ab initio debitae se curae commiserant, brevi plerumque et levi negotio sanabantur. Pulsus primis diebus durus et compressus, atque respirationis celeritas phlogisticam pulmonum diathesin demonstrabant.

Quare sine mora sanguinem opportebat educere, crusta tenaci semper obductum. Venaesectio statim adferebat levamen. Deinde conducebat decoctum quoddam tepidum antiphlogisticum ex radicibus Altheae Salep, floribus Verbasci, vel herba ejusmodi emolliente paratum cum acido vegetabili, atque nitro.

Do-

Dolor et oppressio ut plurimum post
iquot horas redibant, febri perdurante:
nc sanguis iterato educendus erat
·o ratione doloris et respirationis impe-
tae, neque hic conveniebat vires aegri,
d potius morbi vehementiam pro norma
petendae venaesectionis adsumere, multo
inus respicere ad diem morbi. Juvencu-
ı aeque ac seniculis de vita periclitanti-
ıs octies saepe imo decies venam secare
ıactus sum, sex, septem, et pluribus libris
nguinis spatio decem vel duodecim dierum
uctis Decoctum tepidum antiphlogisti-
m omni hora vasculatim sumendum dedi
m nitri drachma una et aceti unciis tribus
r diem. Cataplasmata tepida pectori appli-
ta multum dabant levaminis. Cataplas-
ata vero ex herbis sic dictis emollienti-
s parata, odorem spirabant aegris moles-
m: hinc non alia, quam quae ex mica pa-
s vel farina erant, usu veniebant.

Purgantia vero eccoprotica remedia,
ioribus mensibus adeo necessaria, jam
ıtim ab initio exhibita nocebant, nisi bi-
·sae et gastricae sordes manifestis se osten-
rent indiciis: imo et tunc solis tamarin-

dinatis vel mannatis acquiescendum erat, et reliqua tempori et coctioni committenda.

Salina majori et continuata dosi exhibita irritando phlogosin plurimum augebant. Vapor tepidus aceti aqua multa diluti halitu per os attractus hic saluberrimus fuit, neque novi aliud remedium, quo pulmonum phlogosis resolvatur efficacius praeter venaesectionem. Hic autem vapor non est continuo inhalandus, interumperetur enim praestantissimi vitae pabuli aeris vitalis assumptio: sufficit omni hora decem circiter haustibus vaporem hunc acetosum in pulmones derivari. Respiratio redditur inde liberior, sputa copiosiora et leviori copia excreantur, crispantur pulmonum vasa, lymphae impeditur exsudatio, et resolutio benigna phlogoseos adjuvatur.

Sanguine sputis striatim intermixto, praeter venaesectiones usum emollientium continuavi. Serum lactis cum succo citri vel aceto praeparatum et clarificatum non ingratum dabat potum, aegris strenue bibendum.

Morbo ingravescente, sputo tenaciore prodeunte, kermes mineralis ad sputa e

cienda multum juvabat. Cautus tamen ejus usus foret oportebat, ne nimia dosi ventriculus afficeretur, et tormina ventris, vel diarrhaea excitarentur cum majori pulmonum phlogosi et plenaria sputorum cohibitione. Hinc granum sufficiebat cum lapidibus cancrorum exhibitum omni bihorio, vel serius.

Sudores ab initio copiosi absque levamine aegri si per plures dies durabant, perniciosi erant, indicabant enim, quod pori exhalantes pulmonum non aliter ac pori cutanei jam nimis essent aperti, et lympham hanc coagulabilem nullo fors pacto resolubilem exsudarent.

Regimen jam paulo esset moderatius, potusque minus tepidi exhiberentur, necesse fuit. Emulsa ex seminibus papaveris, cucumeris, amygdalarum optime hic conducebant, nitro iis addito.

Urina illorum qui multa sudabant plerumque erat intense rubra; contra, qui minus sudabant, urinam in hoc morbo ad septimam, decimamque diem flavo limpidam excreabant.

His ultimis urgente nimia et inani tussi paregoricum vesperi datum noctem indulgebat tranquillam et sputa promovebat.

Febris si mitigabatur absque magna respirationis et tussis moderatione, signum erat, orgasmum quidem, impetumque humorum ad pulmones esse imminutos, obstaculum tamen ibidem adhuc, et inflammationem vel solam vel cum exulceratione localem remansisse. Manebat tunc eadem, quae supra, indicatio: serum lactis copiose potatum, et continuatum, et usus emollientium diligentissimus unicae erant mortis phthisicorum effugiendae remedia.

Febre inducias concedente, vasculum unum alterumve decocti corticis peruviani apyrexiae tempore sumptum naturae vires adjuvabat.

Quam primum vero sputorum immunitio cum febri vel anxietate aucta percipiebatur, illico abstinendum erat ab ulteriori corticis usu, solo sero lactis continuato.

Morbo ad decimam quartam diem absque ulla febris defervescentia protracto; de-

leponenda erant arma ad phlogosin compescendam hucusque adhibita. Viribus nim jam prospiciendum erat, et lenta febis phthisica gangraenae, exhaustos et cito t certo rapturae, praeferenda. Perfectam nim citamque resolutionem jam frustra exectares, dum pulmonum crasis tam diuırna inflammatione varie labefacta sit, um bronchia et cavum pectoris lympha oagulabili scateant, exulcerationibus hinc ıde modo subortis. Hic qui febrilem fuorem domare tentat, oleum perdit, et opeam, eoque citius accersit mortem, quae acatiori nunc et lenta naturae opera, si non epellitur penitus, saltem retardatur, moo nutrientibus, demulcentibus, leniterque xcitantibus remediis vires naturae sanatries conserventur, et erigantur.

Decoctum radicis polygalae amarae vel orticis peruviani initio suspensa manu exibitum, et sensim, quando febrilis ardor ıagis deferbuit, majori copia cum lacte ımptum et vires sensim erigebat, et soda roborabat, fluidorumque morbosam iathesin corrigebat.

Pu-

Puella viginti quatuor annorum alias semper sana, decima Novembris coepit vehementissima corripi pleuritide, quarta die in peripneumoniam abeunte.

Octo venaesectionibus succesivis, sanguis emittebatur valde spissus cum crusta tenaci fimbriata. Decocta emollientissima ex radice salep et althea exhibentur continuo, cataplasmata pectori applicantur: nullum anxietatis, nullum tussis, nec febris levamen sequitur.

22. Novembris. Anxietas, viriumque debilitas summa adest, sputa glutinosa fusca os replent, quae ob tenacitatem excreari non possunt: genae circumscripto rubore splendent, reliqua facie pallida: pulsus celer, subsiliens, micans, et inaequalis est; omnia gangraenam praesentem denuntiant.

Quas componere non valeo funesta pulmonum turbas, novis nolo augere malis. Gratum aegrotae do potum ex sero lactis acetato, et auram exhibeo camphorae, granum nimirum quater per diem.

23. Nulla mutatio.

24. Excreatio multo facilior.

26. Sputa copiosa glutinis foetidissimi, aestus aliquanto remissior.

28. Pulsus elevatur, aequalior est, sputa continuant.

1. Decembris. Dolens e femore tumor surgit phlegmonodes, respiratio facilior est, sputa copiosa continuant, spes est in sero lactis, et camphora.

3. D. Furunculus elevatur in femore phlegmonodes: nunc et brachio idem minatur tumor: febris mane remittit, respiratio liberior est, sputa continuant.

6. Quatuor nunc furunculi prodeunt, prior, qui suppurat, heri apertus pus copiosum dedit. Aegra maxime quidem macilenta est, et tussi vehementi vexatur, ast respiratio libera est, sputa sunt copiosa, et appetit. Sumit lacticinia et decoctum malti cum camphora.

16. Furunculi 20 et ultra corpori insident, pus copiosum pro parte saniosum fundentes. Aestus febrilis vesperi adhuc redit, appetitus est vehementior, respiratio libera, in utrumque latus commode aegra decumbit, quod prius non poterat; sputa minuuntur, et bene cocta sunt. Continuat priora medicamenta cum lacticiniis.

1ma Januari 1791. Major pars ulcerum cicatrisata est, reliqua adhuc aperta pus copiosum fundunt bonae consistentiae.

10. Torositas redit: ulcera fere omnia cicatrisata sunt, nulla tussis amplius.

Ultima Januarii. Optime valens, et torosa, lateque colorata. Sanitate constanti perfruitur aegra, ne vestigio prioris morbi remanente.

Certum est, adfuisse modo hac in aegra gangraenosum pulmonum statum, aut certo eum non longe abfuisse. Ulterior cura antiphlogistica evacuans hic aeque funesta fuisset, ac impetuosus antisepticorum et stimulantium remediorum usus: Vesicantia vellicassent naturam frustra, imo resorp-

tio-

one alcalini salis putredinem auxissent: ortex, aliaque antiseptica tumultuario stiulo gangraenosam inflammationem promoissent, vitaeque flammulam alioquin laboose micantem extinxissent penitus.

Quid enim vel quae methodus innoscit, quae subsecutam hanc purulentae ateriae coctionem, ejusque per furunculos : ulcera prodigiosa evacuationem potuset efficere? Nihil profecto est, quod oc potuisset! Potuit autem natura nullateus turbata, et nonnisi lenibus pro aegrae ebilissimae statu exhibitis nutrientibus focillata tantum opus perficere.

Multi pariter hoc mense febri rheumaica et arthritica decubuere. Febris haec riori jam mense caput extulerat, hoc vero ense tanto acutiores erant dolores, quano fixior erat illorum sedes; articulis namue inherescebant, cum priori mense vagi er musculos errassent, locum continuo utantes. Febris arthritica.

Horripilationem sat gravem duarum riumve horarum excipiebat aestus, vagusque membrorum dolor, sed eadem ipsa die, sae-

saepe eadem hora sedem figebat in articulis carpi, digitorum, genuum, tarsi, aliarumve partium. Pulsus erat celer, durus, elatus; urina intense rubra, sudore adveniente, lateritia.

Juniores, temperamenti sanguinei, et qui nunquam morbis arthriticis affecti fuerant, levi negotio in principio sanabantur, dummodo lecto detenti calide foverentur, potuque tepido ex infuso florum sambuci, vel alius herbae resolventis diligenter ac affatim sumpto, transpirationem ac sudorem promoverent.

Immediate cum sudore liberalius erumpente dolores minuebantur, et pulsus in molliorem mutabatur, et tardiorem. Dolorem celeriter levabat roob sambuci, et acetum potui tepido junctum, deinde frictiones siccae calidae. Mador cutis aegrorum hoc methodo tractatorum, tam cito sequebatur cum dolorum levamine, ut ulterior medela fere semper supervacanea foret. Post duos tresve dies aegri morbo liberati erant.

Adulterioribus vero, et qui fibrae strictioris erant, aut cacochymicis, debilioribus

is, praecipue vero qui aliquoties modo mor-
lis arthriticos perpessi erant, item quorum
rentes hoc morbo saepius erant adflicti, qui
juventute rachitici fuerant, denique fœ-
mis quinquagenariis, quae alias menstruis
rcis, et partu vel nullo, vel raro gavisae fue-
nt, his omnibus primo statim insultu mor-
s erat gravior, dolores acutiores et fixiores,
rtes dolentes tumescebant, inflammaban-
r, et morbus diutissime miseros excru-
abat.

Omnia saepe membra adeo tensa erant,
t aegri se ne movere quidem possent: Pul-
us erat tensus, durus, et sine ulla remis-
ione celerrimus, alvus constipata, noctu
olores intendebantur, facies in dolorum
cerbitate rubebat, pallebat in remissione.

Duratio morbi varia, pro varia ae-
rotorum ad arthritidem conditione. Sudor
uidem secunda vel tertia die accedens
um urina lateritia dolorum levamen ad-
erebat, sed tumores articulorum remane-
ant inflammati, motu vel minimo atroci-
er dolentes: febris manebat, dolore sub
esperum recrudescente. Ante vigesimum
iem raro febris haec deferbuit, optime licet
ractata.

Debilibus et seniculis ipsa tormenta dolorum solatio erant, quidam enim doloribus articulorum subito liberabantur, sed horrendo omine: sequenti enim momento partes interiores et nobiliores iisdem cruciabantur. Jam caphalaea, phrenitis, omniaque cerebri affecti mala, vel anxietates, tussis, orthopnaea, aut abdominalium viscerum affectorum dolentissima oriebantur symptomata, brevi funesta, ni lares consuetos resalutaret morbi furor. Nec enim locus est, quem non occupaverit, nec mala, quae non effecerit, retrogressa arthritica acrimonia.

Febre etiam remittente, tumores articulorum saepe adhuc remanserunt per longum tempus; dolor etiam saepe recruduit.

In quibusdam tumebant artus universaliter phlegmonotice, imo, debita cura neglecta, in suppurationem abibant.

Non paucis vero nullus oriebatur tumor, doloribus interiores et nervosas partes potius occupantibus. Sic coxendicum et lumborum dolores non raro hoc mense observavimus absque earum partium tumore.

Paer-

Praecipua hujus morbi sanatio in cura nsistebat antiphlogistica. Remediis omous palmam praeripuere venaesectiones, eis sanguis crusta largissima, et flava semr tectus educebantur. Non erat haec usta contracta fimbriata, et concava, ut inflammationibus puris esse solet, sed ına, aequalis, flavescens, et digitum lan crassa. Qualibet venaesectio dolores niebat, brevi recrudescentes cum pulsu ro, pleno, et celeri. Quapropter ad venaectiones iterandas properandum erat, ratione nensemper habita ad aegri constitutionem. mittendo sanguine, si unquam alias, in c praecipue morbo prudentia opus est. Roıstis, sanguine plenis iterata venaesectio at necessaria, quo inflammatorii articurum tumores citius resolverentur, nodis phisque obstaretur chronicis, nimiusque bris orgasmus compesceretur; Contra delioribus, senibus, cachecticis vel morım jam saepius perpessis ob crustam, vel vamen momentaneum iterum iterumque ınguis sine funestissimo malorum comitavix unquam educebatur.

Ex neglecta debita sanguinis eductione cura antiphlogistica adolescentis alias ro-

robustissimi brachium ultrumque horren
dum in modum intumescere vidi, et i
suppurationem abire, tunica cellulosa tot
in pus conversa, et musculis omnibu
gangraenosis. Post multas aerumnas mise
mortuus est.

Alius contra seniculus, exsiccatus
arthritide universali laborans ad quamlib
venaesectionem lenimen dolorum senti
bat, recrudescentium denuo post aliqu
horas. Post septimam venaesectionem
quinta morbi die peractam, se omni dolo
ait esse liberum: tribus post horis conve
litur per momentum, et subito moritu
depositione materiae arthriticae ad cerebru
facta, cui vires vitae inpares erant extr
dendae.

Venaesectione ea, quae fit in ipsa par
affecta, nihil praestantius inveni, pra
cipue si apertura venae infra partem ipsa
fieri posset. Sic a brachio superiori h
meroque dolentibus consuetas in cubi
venas, brachio vero anteriori affecto,
carpo aperiendas curavi.

Tu-

Tumentibus et inflammatis articulis, ve-
ıt topica venaesectione omnium utilissi-
ıe subveniebant sanguisugae, quarum com-
lures ad citam et expectatam inflammatio-
is resolutionem applicare oportuit. Sic
ex, octo, imo decem uni tumenti articulo
dmovi sanguisugas, et ultra sesqui libram
anguinis eduxi optimo et praestantissimo
um effectu. Accedit, quod aegri minus in-
e, ac a consueta sanguinis per vanaesectio-
em eductione, debilitarentur.

Praeter sanguinis emissiones antiphlo-
istica, purgantia, et decocta tepida dilu-
ntia, acescentia copiose exhibebantur.
Ianna, tumarindi, salesque medii purgan-
es in decoctis solventibus soluti huic
copo optime respondebant.

Primo morbi fervore parum pacato,
nfusum foliorum sennae, et radicis rhei
um salibus mediis, et multo roob sambu-
i potentius alvum purgabat, scibala copio-
a, et materiem pultaceam, viridem, fer-
nentantem, intestinum rectum acrimonia
rrodentem educebat cum maximo aegro-
um levamine. Purgantia vero primis
tatim diebus exhibita irritamento inani
al-

alvum sollicitabant, et inflammationem ac dolores augebant.

Nec diu nimis oportebat purgantibus insistere, parte enim affecta inceptam resolutionem ostendente, primaria et naturalis materiei arthriticae eductio sudor erat, qui intemperantiori purgantium usu interrumpebatur.

Serum lactis cum cremore tartari paratum et floribus sambuci calidum superfusum scopo solventi ac diluenti optime conducebat: alvus inde et sudor magno cum levamine sollicitabantur, praecipue roob sambuci vel rubi idaei addito.

Terrae Antimoniales gravi mole stomacho erant molestae: potius tartarus emeticus ad granum unum libris duabus decocti solventis inditus alterante et diaphoretica virtute conducebat.

Inter externa remedia epispatica et vesicantia principem locum obtinuerunt; haec enim inclinante parum inflammationis fervore locis dolentibus adplicata, quam ci-

ti-

ssime dolores sopiebant, gelatinosam materiem vesiculas implentem simul elicientia.

Male vero applicabantur vesicantia artibus tumidis et exterius inflammatis: aec enim inde magis intumescebant, et ajori afficiebantur inflammatione et dolo. Cum enim vesicantium utilitas in extanda topica inflammatione, et seri educone consistat, palam est, eadem in parte on inflammata applicanda esse, ut irritaone hac nova partis sanae et externae ritatio morbosa partium magis internarum el nobiliorum avocetur.

Sic in capitis, pectoris, lumborum, iarumque corporis partium dolore rheumaco parti vicinae non inflammatae vesicantia mmo cum fructu fuerunt adplicata. Vecantia, ut optime Cotunius observavit, atam saepe plagam dolore liberabant, olore ad inferiores partes retrogresso: m et huic loco novum erat applicandum esicans; dolore jam iterum magis ad inriora regresso, iterum vesicans imo quar. non raro vice profundiori semper parti plicandum erat, usque dum quasi per gitorum apices dolor evasisset.

In senibus, debilibus, et in iis, ubi erratici dolores arthritici sedem saepius mutabant, vel jam mutare videbantur, vesicantia et epispastica locis ipsis minus nobilibus applicata dolores his locis magis affigebant, et, quo minus ad interiores partes retrocederent, impediebant.

Quibus licebat balneis uti calidis, caeteris citius morbo liberabantur: sed erant tempore nunc hibernali balneis conjuncta ejusmodi incommoda, ut paucissimi his uti possent.

Depositiones materiei arthriticae optime avertebatur vesicantibus ad loca prius affecta, et sanguisugis ad loca, quibus morbi depositio impendebat, applicatis. Ulcera depositionum pus ichorosum dabant, et vix aut ne vix cicatrisabantur. Unguentum digestivum cum extracto cicutae omnium optime conducebat.

Febre et inflammatione sedatis dolores saepius diu adhuc permanserunt per mensem et ultra, in varias partes involantes, tumoribus etiam, nodis, tophisque subortis.

Hac

Hac occasione varia tentavi antarthri-a: extractum aquosum gummi guajaci ad achmam unam per diem exhibitum saepe aestans fuit hujus mali remedium. Solu-spirituosa calores fere semper excitavit, febrem, uti ejus miscela cum gummi ara-o et aqua hysopi mobiliores aegros ca-ecit, auxitque dolores.

Extractum aconiti ad grana quatuor, -, et octo imo et majori dosi sensim aucta diem exhibitum de multis bene et prae-re meruit. Sudore suaviter elicito, tu-ribus residuis, simul et doloribus efficaci-obstabatur.

A calomele egregios quoque effectus ertus sum: lancinantium enim dolorum quias brevissimo tempore dissipat, et ca-hymiam arthriticam penitus extinguit.

Vir erat viginti novem annorum arthri-s doloribus non raro affectus.

13. Novembris in febrim arthriticam dit, cum inflammatis et tumentibus tarsi stri et carpi ejusdem lateris articulis.

Peracta venaesectione, sanguinem coriaceum emittente, post decocto purgante cum roob sambuci sumpto, potuque copioso calido sudavit, purgatus est cum sanatione carpi. Sed pes continuo tumebat et dolebat.

14. Venaesectionem in eodem pede affecto infra locum ipsum tumentem instituo. Inde dolor et tumor imminuuntur subito.

15. Pedem absque dolore leviter movere potest aeger: hinc febre adhuc fervente repetitur in eodem loco venaesectio, et continuatur decoctum sambucinum cum arcano duplicato et roob sambuci.

16. Detumuit pes, sed dolet adhuc dolet quoque carpus sinister, febris minor est, sudor continuus.

18. Metatarsus adhuc tumet; dolor in exteriori poplitis parte fixum sibi locum elegit, descendens per suram retro malleolum externum ad digitum pedis quartum, quem et movere nequit aeger, motu reliquorum digitorum libero. Continuat medicamentum sambucinum cum sale.

20. Sudor continuus, et alvus ter qua-
rque per diem; febris minuta: sub poplite
l locum doloris vesicans applico.

22. Dolor a poplite recessit, in sura
ınc furens pone malleolum externum. Ve-
cans et huic loco applicatur.

24. Dolor hinc effugit, in tarso nunc
cus; applicatur tarso vesicans.

26. Fugatus et inde dolor, irruit in di-
tos pedis tertium et quartum; applicatur
ad radicem horum digitorum dolentium
sicans.

28. Victo penitus fugatoque dolore, ve-
cantia priora sanantur: sed sinistra manus
let, tumetque pes sinister, motu simul
ıpedito. Sumit aeger continuo decoctum
mbucinum cum roob sambuci, et arca-
duplicato.

30. Pes aegri continuo sudantis detumuit:
terim dolor quandoque saevus per pedem
brachium sinistrum vagatur.

2. Decembris. Febris nulla amplius, sed dolor lancinans noctu praecipue furit, per diem mitior: caelo quoque ventis agitato major est. Tarsus et carpus, quandoque et os ischium lateris sinistri dolore afficiuntur.

Sepositis hucusque usitatis remediis salinis et sambucinis, do grana duo calomelis cum conserva rosarum in pillulas formata secundum methodum Fothergilii omni vesperi sumenda.

9. Levamen a pillulis se sentire asseri aeger; dolores minores sunt.

His pillulis, spatio trium septimanarur continuatis, integre sanatus est aeger: tumor reliquus evanuit, et ne minima quiden remansit in partibus affectis debilitas. Vivit etiam hucusque sanus, nec, quibus hucusque valde fuerat obnoxius, a rheumaticis et arthriticis affectionibus ab hoc tempore incommodi quidquam passus est.

De febri nervosa maligna, hoc mens in scenam prodeunte, futuro dicam hoc l bentius, quo frequentior ejus et lethalic observata fuit praesentia.

Mortui hoc mense in civitate 1154.

Barom. Dies.	alti.		med.		Therm. gradus medius.				Venti mane.	meridie.	vesperi.
1	27	dig.	$9\frac{2}{3}$	lin.	+	o	$2\frac{2}{3}$	gradus	S. p.	o	S. p.
2	—	—	$9\frac{1}{2}$	—	+	o	5	—	o	o	o
3	—	—	$11\frac{1}{4}$	—	+	o	$5\frac{2}{3}$	—	o	o	o
4	—	—	$7\frac{2}{3}$	—	+	o	6	—	o	W. p.	W. p.
5	—	—	$7\frac{1}{4}$	—	+	o	4	—	W. p.	W. p.	o
6	—	—	10	—	+	o	$1\frac{1}{2}$	—	o	N. p.	N. p.
7	28	—	$0\frac{2}{3}$	—	+	o	$0\frac{1}{4}$	—	N. p.	N. p.	N. p.
8	27	—	$9\frac{1}{3}$	—	+	o	$0\frac{1}{2}$	—	o	N. p.	N. m.
9	—	—	$9\frac{3}{4}$	—	+	o	$0\frac{1}{4}$	—	N. p.	N. p.	N. p.
10	—	—	$11\frac{2}{3}$	—	+	o	$0\frac{1}{2}$	—	N. p.	N. p.	N. p
11	—	—	$11\frac{1}{2}$	—	+	o	$3\frac{1}{5}$	—	W. p.	W. p.	W. p.
12	—	—	11	—	+	o	$4\frac{3}{4}$	—	W. p.	W. p.	W. p.
13	—	—	$11\frac{2}{3}$	—	+	o	$3\frac{2}{3}$	—	o	W. p.	o
14	—	—	8	—	+	o	$4\frac{1}{3}$	—	o	W. f.	o
15	—	—	$9\frac{1}{2}$	—	+	o	4	—	o	o	o
16	—	—	$8\frac{1}{2}$	—	+	o	$4\frac{1}{2}$	—	o	o	o
17	—	—	4	—	+	o	$4\frac{1}{4}$	—	o	o	o
18	—	—	$3\frac{1}{4}$	—	+	o	5	—	o	N. p.	N. p.
19	—	—	$6\frac{1}{4}$	—	+	o	$3\frac{1}{3}$	—	W. p.	W. p.	o
20	—	—	$8\frac{2}{3}$	—	+	o	$2\frac{1}{2}$	—	o	o	o
21	28	—	$1\frac{1}{3}$	—	+	o	1	—	o	o	o
22	—	—	$1\frac{1}{3}$	—	+	o	00	—	o	o	W. p.
23	—	—	$0\frac{1}{4}$	—	+	o	2	—	o	o	o
24	27	—	$11\frac{2}{3}$	—	+	o	$2\frac{1}{4}$	—	o	N. p.	N. p.
25	28	—	0	—	+	o	2	—	N. p.	o	o
26	27	—	$11\frac{1}{2}$	—	+	o	$1\frac{1}{4}$	—	o	N. p.	W. p.
27	—	—	$10\frac{1}{2}$	—	+	o	$1\frac{1}{3}$	—	o	o	o
28	—	—	$10\frac{1}{3}$	—	+	o	$0\frac{1}{2}$	—	o	o	o
29	28	—	$1\frac{3}{4}$	—	+	o	$0\frac{1}{3}$	—	o	o	o
30	—	—	$1\frac{1}{2}$	—	+	o	$0\frac{1}{4}$	—	N. p.	o	N. p.
31	—	—	$1\frac{3}{4}$	—	+	o	$0\frac{3}{4}$	—	o	o	o

Die 29 altitudo maxima = 28 dig. $1\frac{1}{2}$ lin.
Die 8 altitudo minima = 27 dig. $2\frac{1}{3}$ lin.

Diffe. = 1 dig. $0\frac{1}{4}$ lin.

Die 17 calor maximus. = o + 9 grad.
Die 31 calor minimus = o — 2 grad.

Diffe. = o + 11 grad.

Men-

Mensis hic Caelo continuo fere sereno et insueto frigoris moderamine se distinxit.

Paucioribus quidem, ast gravibus et insolitis miseri mortales eo durante morbis conflictati sunt, febri nimirum lenta nervosa adulti, et febri exanthematica infantes; dein et haemorrhagiae varii generis, rheumatismi, atque variae affectiones catarrhales ad superiora mala accesserunt.

Febris lenta nervosa

Descriptionem febris lentae nervosae non aggredior plenariam, cum grafica ejus ab Huxhamo delineata descriptio cuique medico nota sit. Addam solummodo quaedam peculiaria, quae in hac potissimum febri observavi.

Initio haec febris typum quotitianae intermittentis servavit, vario tempore apud varios accedentis cum frigore, calore, sudore et urina lateritia tres, quatuor, etiam sex horas durantis. Aegri simul Apyrexiae tempore de dedolatione artuum, de ructibus, de ore amaricante conquerebantur. Praecipuum vero omnium symptomatum omnibus aegris commune fuit dolor occipitis pressorius, gravisque, os occipitis integrum,

grum, saepe et partes ossium bregmatis posteriores occupans: Pulsus erat celerior naturali et strictus, fere durus, lingua in fundo leviter flava, et abdomen parum elatum.

Interim aegri exibant apyrexiae tempore, laboribus consuetis fungentes: tribus, quatuor, sexve diebus post symtomata indies ingravescebant, et febris in continuam continentem abibat, nullo amplius horrore, nullo sudore, imo ne ulla quidem remissione accedentibus. Quaedam puella per octo dies quotidiana hujusmodi intermittente febri affecta fuerat. Tale initium in omnibus, qui hac febre laborarunt, observavi, in iis etiam, quibus contagio fuerat infusa.

Aegri continuo de occipitis dolore pressorio conquerebantur, quidam etiam de dolore capitis tempora perterebrante: quidam de statu morbi peranxii, quidam contra incuriosi, omnes vero memoriae labilis erant, et stupidae mentis, amaricantem et nauseosum oris saporem accusantes et vomiturientes: Vomitorio sumpto non nisi mucum inanem, vel aquam evomebant.

Plu-

Pulsus erat continuo celer, strictus, post aliquot dies subsiliens, irregularis, celerrimus: in omnibus aegrotis 100, 120, et plures ictus faciebat quolibet minuto, nunquam neque diurno neque nocturno tempore celeritate remittens.

Inquietabant plerosque tremores artuum, subsultus musculorum, tendinumque, et somni vigiles: alii somno sopiti erant continuo, expergefacti vero oculos aperiebant, ad interrogata respondentes, sed momento post in pristinum relabebantur soporem. Initio continuus aurium tinnitus delirii venientis erat prodromus, nec longe aberat surditas perfecta: Alii anxii et oppressi, tussi omnino sicca molestabantur.

In omnibus vero aderat coryza levis, aegri emungebant parum sanguinis conpacti cum muco sanguinolento. Lingua erat griseo muco impura, urina sanorum erat, flava, clara; sitis nulla, appetitus nullus; ita ut interrogati, quid ipsis deesset, quidve cuperent, vix noverint respondere: Singulatim interrogati, an caput doleret? exploratione prius per elevationem et motum

ca-

capitis facta, dicebant, illud esse ponderosum, occiput, et tempora premi. Interim oculi sanguine suffusi, leviterque inflammati, lucem non ferebant.

Post decimam sextam vel etiam vigesimam diem hinc inde in pectore, et circa collum milliaria alba apparebant paucissima, vix unquam plura prodibant, postridie rursus disparentia: sopor sensim gravior, profundior, tremores vehementiores continui, pulsus obscurus, irregularis, continuo debilior, celerior; alvus involuntaria foetidissima, carphologia, sudores copiosi, inutiles, delirium mite lentam morbi ad mortem properationem comitabantur.

Accedebant sub finem sudores frigidi, viscidi, stupor continuus, decubitus inflammati, in gangraenam cito abeuntes; functiones naturales omnes paralyticae; lacrimae involuntariae, puris apparentia in cantho oculi majori: tandem mors continuas inter convulsiones, sopore continuato, accedebat vigessima quarta, trigessima, quadragesima, imo sexagesima die.

Mor-

Morbum hunc feliciter superabant ii, qui versus decimam, decimam quartam, decimam septimam, vel vigesimam diem diarrhaea afficiebantur; in his febris sensim minuta remissiones faciebat, inque veram intermittentem, tertianam vel quotidianam abibat, cerebri affecti symptomatibus indies magis magisque evanescentibus.

Funestissimus hic morbus variae aetatis, variique temperamenti ac sexus homines aggressus est, sexui tamen sequiori funestior. Contagiosus erat, vidique familiam integram, ex qua filiola prima ejus cadebat victima, cum hoc morbo luctantem.

Post mortem plurimorum nares pure manabant.

In cadavere viri cujusdam hac febri die vigesima quinta mortui, inveni vasa menigum cerebri praecipue sinum falciformen, et sinus tentorii sanguine nigricante scaturientes, membranam, quae sellam turcicam tegit, colore lividam, ichorosam aquam quantitate unciarum duarum infra lobos antriores cerebri, sanguinem universi corporis dissolutum, pulmones sanguine plenos,

per-

perponderosos, intestina hinc inde livida, alia viscera omnia sana.

Adultos, viros, foeminas, robustos, et debiles, hoc quidem morbo affectos vidi, at plerumque erant debiliores, curis, laboribus, vigiliis, inedia exhausti. In phlegmaticos sexumque sequiorem morbus hic minus erat placabilis.

Hac quoque ratione contagium, quod impune non contemnebatur, afflabat potissimum illos, qui diu noctuque propius aegrum; lento ejus fato longiori tempore ingemiscentes, linteamina excrementis putridis per decem et plures dies involuntarie dejectis conspurcata cum mundioribus commutabant, plenoque putridos halitus inhauriebant respirio.

Causae hujus funesti morbi in intima corporis nervorumque compage latitantes, vix aut ne vix erui poterat. An a solidorum laxitate, tenuitate sanguinis, aut lymphae lentore ortum trahat, ut Huxham autumat, incertum est. Sanguis vero in initio fere semper compactus, et crusta tectus apparuit.

ruit. Cerebrum, nervorumque principium hoc in morbo effecta esse, dicunt omnia.

Interim an tota ibi resideat causa, an et primae viae, et bilis suam ad hanc tragoediam conferant symbolam, problema est. Fors vomitus isti frequentes sola affecti cerebri symtomata sunt, et dyarrhaea tempore critico ut plurimum accedens coctionis universalis critica eductio est, cum et urina simul sedimentum largum deponat. Certum vero est, naturam longo hic indiguisse tempore et assiduo labore, usque dum varios inter motus convulsivos materiam morbi per sudorem et alvum critice ejiceret.

Frequens et in omnibus fere aegris observatus e naribus emunctis exiens mucus sanguinolentus non obscurum sanguinis in capite stagnantis, et inflammationis ibidem latentis signum est: item salivatio sub finem morbi superveniens, optatum morbi, resolutionem feliciter jam tandem molientis, indicium.

Interim prognosis semper anxia fuit, et quaecunque excogitata et electa fuerit medendi methodus, ars hoc in morbo dubia sem-

semper victoriae triumphum canere non udet. Cui methodo palmam adjudicem adam breviter.

Initio primas vias emetico et purgante eniori evacuavi. Educebatur inde per os nucus aquosus, parum amaricans, in quiusdam ciborum ingluvies. Vomituritio ost vomitum non semper imminuebatur, ec oris amarities, saepe per integrum mori decursum continua. Interim initio morī sufficiebat, levi remedio primas purgase vias a sordibus mobilibus. Ubi enim ob ebris intermittentis typum gastricae sordes n causa credebantur, et repetita exhibeantur emetica et purgantia, emesi, ac lyarrhaea inani nil praeter aquam et mucum nertem prodibat, accelerata febri, debiitate aucta, et nervorum tumultu graviori.

Enemata incidentia optimo cum effectu lvum segnem evacuabant: prodibant ine septima modo die foeces foetidissimae iquidae: interim et in hoc casu purgantia re sumpta nocebant, cum vires magis exaurirent. Plenaria foecum eductio relinuenda fuit naturae, sua sponte coctam norbi materiem lente educenti

Sa-

Saepius in cursu morbi spontaneus materiei glutinosae, biliosae aeruginosaeque vomitus accedebat; hunc leni emetico juvabam prospero eventu. Hinc et sola vomituritio, aut amarities oris fortior, dolor, et pressiones ad cardiam, aliaque ventriculi colluvie repleti signa indicabant in medio morbi cursu emeticum, quod cum magno levamine perversam morbi materiem educebat.

Evacuatis primis viis solventia et diluentia medicamenta propinavi. Spiritus mindereri optime omnium conducebat, penetrante sua et solvente virtute: verum pro ratione majoris, minorisve aceti acredinis varia quantitate dandus erat, unciae duae per diem plerumque sufficiebant in mixtura ex aqua quadam destillata grata non stimulante cum syrupo et nitri drachma dimidia.

Fortiora antiseptica certo nocebant: nec camphora, aliaque stimulantia initio proficiebant; febris enim effervescebat vehementius, et convulsiones accelerabantur. Potus diluens grate acescens et nutriens ad curationem praecipue contulit. Serum lac-

tis

s decoctum hordei, et malti ad hunc scoum prae reliquis accessere propius. Sanuinis eductio statim ab initio morbi admistrata, capitis dolorem et oppressionem ultum levavit: sanguis etiam eductus pleumque fuit crustaceus. Ast cavendum fuit repetita venaesectione, secunda enim nguinem quidem levi adhuc crusta tectum, rtia vero omnino dissolutum exhibuit cum axima et irreparabili virium jactura. Hindinum pone aures applicatio et scarifitiones sanguineae ad nucham feliciorem oduxerunt effectum, nec vires adeo adeerunt. Praecipue vero scarificationes ad icham duplici scopo proderant, sanguinis mirum phlogistici topica eductione, et irritione ad verticem vicinum facta, unde vulsio salutifera, et eductio e loco nobiori perficiebatur.

Vesicantia pone aures et ad nucham unquam omittenda, sed statim ab initio orbi applicanda erant, et ulcera eorum r totum morbi decursum aperta servare portebat, ut hic in parte minus nobili conua fieret irritatio ad eliciendam morbi mariem, et ad internam irritationem exterius ocandam.

Febri in continuam mutata, et sopore nunc vel alio accedente capitis affecti symptomate, lenia irritantia nervina exhibenda erant. Moschus hic inter alia excellebat cum croco ad grana quatuor vel sex omni sexta vel octava hora datus, imo et saepius pro majori minorive mali conditione. Infusum florum arnicae, et radicis contrajervae bonos quoque praestabat effectus.

Ab omnibus vero spirituosis, omnibus fortioribus antisepticis et adstringentibus febris exardescebat vehementius, et capitis calores, doloresque augebantur, anxietates, inquietudines, oppressiones, aurium tinnitus, et surditas, et alia, quae e raptu humorum ad praecordia, et encephalon oriebantur symptomata, in pejus ruebant. Camphora ad unum vel duo grana exhibita solvente quidem virtute nervina pollebat, ast a moscho praestantiorem certioremque videor observasse effectum.

Vapor aquae tepidae naribus attractus promovebat emunctionem muci sanguinolenti, Erectus corporis situs, atque aeris renovati frequens et liberior inspiratio aegrotos multum refocilabant.

Di-

Dimidium vero sanationis absolvit is, ui aegris animi tranquilitatem alacritatem-ıe concilliare novit, eosque hoc in statu ɔnservare.

Potus quidem copiosus dari oportuit l diluendum, ad sustinendam diaphore-n, et ad detrimentum maligni laticis ıtrientibus succis resarciendum; sed non .mius una vice exhibendus erat, nec tan- copia, quanta in aliis acutis requiri so-t. Sic et calidus potus nocebat, sudorem ventris oppletionem augendo. Vidi enim nimis sedula potuum calidorum exhibitio-e funestissimos effectus. Potus moderate igidus et palato aegri et naturae blan-iebatur,

Saepe tussis aderat magna molestaque: ıepe ad eam accedebat pectoris oppressio, mniaque superveniebant peripneumoniae igna medio quandoque in morbi decursu, um pulsus elevatione, duritie, et respi-atione cita ac suspiriosa. Raucedo quando-ue tanta erat, ut vix vocem emittere pos-ent, eaque ad finem usque perdurabat, um vox copiosa denique sputorum excre-ıtione rediret. Inflammationem pulmonum

hic adesse negari non potest, sed ejusmodi erat conditionis, ut sanguinis eductio et reliqua antiphlogistica methodus funestissimum hic sortitura fuisset eventum. Vapor aquae tepidae, tantillo aceto affuso, ore haustus multum hic praestabat levaminis. Vesicans inter scapulas spasmum pectoris cum acri irritante exterius trahebat. Continuata denique solventia et diluentia remedia sensim et pulmones liberabant ab acredine, et benignam ibi resolutionem coctionemque efficiebant.

Tussis haec et peripneumonia si medio in morbi cursu supervenirent cum capitis dolore minuto, faustissimi erant ominis, jam enim per sputa facilior erat evacuatio. Sed malignus hujus morbi genius is erat, ut si per aliquot horas desaeviiset, statim iterum priori furore saeviret, nulla ratione cohibendus. Ubi vero una cum novo malo capitis affectio in eodem manebat, aucto morbi dominio, pessimi erat res augurii. Augenda jam erat cardiacorum dosis.

Pustulae oris et apthae frequenter in hoc morbo superveniebant. In unc-

nctio cum mucilagine seminum cydonio-
um, cui et aliquot vitrioli guttulae ad gra-
m aciditatem fuerant instillatae, omnium
ptime pustulas has sanabat; quae ubi ap-
aruerant, frequentissime morbus saliva-
one terminabatur, nisi prius mors vitae
lum abrupuisset.

Quam primum febris remissionem fa-
iebat, id quod decima quarta, decima sep-
ima, vigessima die accidebat, et urina,
ucusque semper pallido - flavicans, turba-
atur, spes quaedam affulgebat: sudor
nim copiosus et levans incipiente remissio-
e oriebatur, quotidie copiosior, et satis
nagna coctae materiei copia, in quibusdam
era scibala dura, per alvum educebantur;
ibi tamen et ab initio et per totum morbi
ractum alvus quotidie bis vel ter aperta
uerat, claro indicio, inanes esse labores
nostros renuente natura.

Urina jam etiam sedimentum depone-
bat lateritium, indies copiosius et citius
apparens. Caput multo nunc fiebat libe-
rius, dolor occipitis minuebatur, febris
per sex et plures saepius horas apyrexiam
faciebat.

Hoc in statu properandum erat ad corticem peruvianum, qui hucusque noxius, nunc saepe erat mali remedium, quo morbus et cito finiebatur, et vires brevi restituebantur. Salinis vero et evacuantibus nuberet oportebat, ut morbi materies undique liberum retineret exitum, et alvus aperta servaretur. Uncia semis extracti corticis peruviani cum drachmis duabus salis mirabilis Glauberi, vel alius salis medii in aqua comixta, per diem sumpta evacuationes adjuvabat, et febriles recursus post unam alteramue diem penitus avertebat. Ad recuperandum vires hoc morbo valde fractas, ipse cortex peruvianus in decocto, vel lignum Quassiae in infuso, cito sanitatem confirmabant, cum diaeta carnosa et moderato vini generosioris usu.

Ut plurimum vero morbus non tam cito finiebatur: febris manebat continua continens, nec ulla apparebat vel minima remissio; sed symptomata cerebri affecti et languentis vigoris vitalis indies augebantur. Hic priora medicamenta sine ulla intermissione continuanda erant, moschus, crocus, spiritus mindereri, serum lactis cum vino paratum, flores arnicae in infuso vel extracto, aucta quandoque eorum dosi, dum

ires magis languere videbantur, quo in casu etiam extractum corticis peruviani conveniebat. Interim vesicantium ulcera semper aperta servare, et nova oportebat curere.

Nil vero erat tumultuaria remediorum exhibitione et mutatione perniciosius: naturae enim multa reliquenda erant, et tempori: sufficiebat, si ars leniter refocillaret vires, et symptomati cuique nimis urgenti ocurreret.

Universim in hoc morbo evacuationes insigniores non parum afferebant incomodi: vires enim alioquin languescentes inde penitus exhauriebantur. Sed si praepostera et impetuosiori cohibitione turbasses naturae molimina, non nocuisses minus.

Diarrhoea moderata per totum morbi decursum semper conducebat. Cum vero invalesceret, simulque accederet tenesmus, multo cum levamine dedi clysmata e lacte vel mucilagine gummi arabici, interne vero per unum alterumve diem infusum rhei ad uncias tres cum eleo-

eloesachari menthae drachma. Hisce mediis semper redibat quies.

Sudor nimius frequentior hujus morbi comes erat. Eum frigidis compescere non minus erat lethale, quam noxia ejusdem continuatio, quae vires languentes penitus dejiciebat.

Urina turbabatur quidem, sed absque depositione sedimenti, saepe et pellicula variegata, et pinguis in superficie natabat.

Vini rubri aqua diluti usus magna hic praestitit, et aegros mirum in modum recreavit, cutis siccum inter et madidum media manebat, et colliquativus iste et pinguis sudor minuebatur. Dabam quoque hoc in casu et quidem optimo cum effectu mixturam ex uncia semis extracti radicis valerianae silvestris, drachma spiritus vitrioli, et aquae destillatae gratae unciis octo cum uncia syrupi cujusdam paratam cochleatim omni hora vel bihorio, et serum lactis vinosum. Potus denique omnis grate acidus conveniebat.

Ner-

Nervorum tumultus majores moscho, castoreo, croco compescebantur.

Miliaria nunquam in hoc morbo critica, nec unquam copiosa observavi. Circa vigesimam quandoque diem in collo hinc inde vix splendebant vesiculae, cum iterum disparerent; etsi regimen sat calidum servaretur, et aeger cardiaca continuaret. Fors nimia seri spissitudo, fors nimis languida vis vitalis, fors et defectus acrimoniae miliaris in causa fuit.

Non novi morbum qui prognosi hoc nostro sit fallacior. Aegri ipsi et sibi, et adstantibus sat bene, imo melius se habere videntur, sopor ipse concedit inducias, mentis compotes sunt, excretiones et functiones vitales omnes sat bene succedunt, sed heu miseros! subito medias inter adstantium gratulationes agoniam incidunt, brevique extinguuntur.

Vesicantium ulcera per totum morbi decursum aperta erant servanda, imo sopore continuante nova prioribus addenda. Mirum, ulcera haec raro gangraenescere, nec unquam, natura etiam ad obitum iam prope-

perante, exsiccari. In ipso mortui corpore ulcera perbene suppurantia, et magnam cantharidum ope elevatam vidi vesicam.

Saepe post trigesimum diem aegri singultibus et vomendi conanime vexabantur, aut etiam vomebant post quaevis assumpta. Id si ob assumptionem variorum remediorum per tantum tempus acciderat, abstinendum erat per diem unum alterumve ulteriori medicina, eique juscula bona fuerant substituenda: cochlear unum alterumve probi vini cum pane tosto multum conducebat.

Si vero et his non obstantibus continuabant vomituritiones cum ore amaro, et lingua muco denso obducta; lene emeticum audacter exhibui. Evomebant mucum tenacem, fuscum, magno cum levamine et pacatione hujus novi symptomatis.

Exscreatio copiosa muci et salivatio fausti erant ominis: quo plus muci et salivae exscreabatur, eo magis aegri ad se redibant, eoque magis tremores et spasmi minuebantur, atque febris citius finiebatur. Crisin veram nunquam licebat hoc in mor-

bo

bo sperare; erat cur gratularemur nobis de procrastinatione, aut si vitam aegri, tenuissimo pendentem filo, quam possemus diutissime servaremus. Quamprimum vero febris remissionem faciebat, et pulsus, qui hucusque 120 ictibus minutum aequabat, sensim sensimque minus gradiebatur celeriter, approximantem calamitatis finem tuto poteramus sperare. Ut plurimum urina hucusque semper pallida et cruda, jam evadebat coloratior, nonunquam etiam sedimentum deponebatur lateritium.

Vidi aegrum in quo post sexagesimum diem celeritas pulsus cum febre diminuebatur, circa quinquagesimum salivatio acciderat.

In hoc tam diu exoptato statu omnia alia medicamenta seponenda sunt, et solus cortex peruvianus exhibendus venit. Is jam febrim magis magisque mitigat, vires restaurat, et, si qua restitit in corpore morbi materies, eam per colatoria ejicit. Uncia una in libris duabus aquae per horam cocta, et quater per diem vasculatim exhibita sufficit. Debet vero diu continuari

una

una cum diaeta eupepta carnosa, et vini generosioris moderato usu.

Ecce simplex sed vera hujus febris descriptio, ecce simul illius sanandae methodus pluribus exemplis confirmata. Si unquam, certe hac in febre lente at ajunt et provide festina.

Febris exanthematica infantum.

Hic morbus alium secum advexit inter infantes epidemicum, nempe febrim quandam continuam, cui superveniebat coryza, pustularum in facie et collo eruptione mitescens. Lubenter coryzam hanc variolodem appellarem: similis enim erat scarlatinae variolodi, quam Sauvages observavit anno 1713. Eodem enim tempore post variolosam epidemiam morbus hic observatus est: eaedem et pustulae variolis similes in facie et collo prodiere; et morbus uterque non differebat nisi in hoc, quod ibi scarlatinae eruptio, hic coryza febrim hanc comitaretur.

Infantes a primo ad sextum aetatis annum prae aliis huic morbo erant obnoxii, tam ii, qui defuncti variolis, quam qui

non

non erant. Morbus sequenti modo procedebat.

Infantes praecedente levi horripilatione calebant, vomituriebant, in somno convellebantur. Postridie venter tumescebat, soporosi jacebant, genis rubentibus, oculis semiclausis, artubus in somno saepe convulsis, lingua flavo muco obducta, urina flammea, pulsu celeriter et frequenter micante.

Tertia die convulsiones erant majores, labium superius leviter tumidum, nares obstructae, et pustulae hinc inde in lingua, et labiis propullulantes.

Quarta die labium superius magis tumidum, nares magis obstructae, et os universum tumidum erat. Pustulae variolis non absimiles circa labia, hinc inde in facie, et infra maxillam apparebant. Pulsus jam mollior, celeritate auctus erat, convulsiones nullae, nec vomituritio. Sudor, alvus spontanea, venter collapsus, urina cum sedimento lateritio. Simul cum sudore nares deobstruebantur, et magna inde muci puriformis quantitas exibat.

Du-

Durabant hoc per duos, tres, quatuorve dies, cum pustulae brevi suppurantes indies novae prodirent, tenui sero manantes, sed duobus tribusve diebus post evanescentes. E naribus magna muci purulenti, serosi, saepe et sanguinolenti copia excernebatur tam acris, ut, quacunque difflueret, vestigia sui retineret. Salivae major erat excretio, urina simul jumentosa cum sedimento lateritio. Febris jam quiescebat, et appetitus cum sanitate redibat.

Sic morbus mitior procedebat. Plures vero diutius, et periculosius decubuere, imo non paucos morbus hic sustulit. Pituitosi, debilesque infantes primum coctionis stadium pluribus diebus absque ulla eruptione perpessi vehementius, diutiusque convellebantur. Jam si morbum non cognosceres, et vel difficilis dentitionis crederes esse affectiones, vel eum febrim inflammatorio - biliosam, vel saburalem haberes, et ut talem curare studuisses, quarta vel sexta die levis quidem conspiciebatur eruptio, labia, naresque parum intumescebant, sed brevi haec evanescebant, praecipue si ignoratis, contemptisque his signis inconveniens regimen persequutus fuisses; convulsiones in-

ndies augebantur, et inflammatio vera in inubus frontalibus et in meningibus cerebri ensim serpebat latius, nascebatur suppuraio, et octava, nona, decima die mors equebatur certa, effroenisque. Paulo ane, et post mortem aures naresque pure et qua manabant.

Ast ubi his in infantibus verus morbi tatus non fuerat ignoratus, facillima erat anatio, nec unum vidi morientem, ubi staim ab initio conveniens regimen et medi-atio fuerant adhibita: scilicet si naturae, it materiam acrem e naribus, oris cavo, et ute his vicina ejiceret, auxiliareris. Quaropter infantes ab aere frigido quam cauissime erant arcendi, leniaque diaphoreti-a cum potu calido infusorum diluentium t leniter stimulantium ex floribus sambuci hamomillae vulgaris etc. quantocius adhibenda. Camphora ad granum semis vel ntegrum bis terve per diem exhibita, nec ion vapor aquae calidae naribus admissus aeteris hic antecellebant.

His si natura ad expellendum acre nondum sat efficaciter excitaretur, vesicantia prope aures et ad nucham erant applicanda,

qui-

quibus diligenter continuatis magna sensim e naribus seri purulenti copia effluebat, pustularum maxima sequebatur eruptio, quae faciem, collum, pectus, brachiaque occupabant, omnibus symptomatibus febrique procul fugientibus. Serum e naribus et vesicantium ulceribus effluens partes saepe vicinas inflammabat, corrodebatque. Saepe et auribus istiusmodi sero acri simul manantibus vidi sanitatem recuperari.

In nosocomium admissi fuerant per hunc mensem triginta octo aegri, decem et octo viri, viginti foeminae. Undecim foeminae totidemque viri acutis, reliqui chronicis et chyrurgicis morbis laborarunt. Ex omnibus triginta quinque sani exiverunt, tres mortui sunt. Mortuus ergo per hunc mensem aegrotantium duodecimus.

Singulatim laborabant febre rheumatica duo viri et foemina, febri lenta nervosa viri tres, foeminae totidem, febri inflammatorio-biliosa viri duo, pleuritide vir et duae foeminae, colica viri duo et quatuor foeminae, dyarrhaea vir, convulsionibus foemina, hydrope duo viri, oedemate vir, scrophulis vir, scabie vir et quatuor foe-

mi-

minae, scorbuto duae foeminae, fluore al-
bo foemina, bubone foemina, vulnere viri
duo, gravida una felicem partum enixa.

Quodsi nunc omnem aegrotorum nume-
rum, qui singulis per annum mensibus cu-
ae nosocomiali commissi fuerant, compu-
emus, apparet, susceptorum numerum esse
503, sanatorum 478, mortuorum 25. Cal-
culo igitur facto videmus, ex omnibus per
ntegrum anni decursum in nosocomium
usceptis aegris vigesimum quemque mor-
uum, reliquos omnes sanitati fuisse resti-
utos. Videmus simul hanc proportionem
ingulis mensibus nullatenus responde: Ja-
uarius ut enim funestissimus, sic Julius et
September fuere caeteris clementiores.

In civitate hoc mense obierunt 1128.
Per integrum vero annum, summa omnium
nensium computata, mortui sunt in civi-
ate 16157.